NEDJELJNI GLAS

BANJALUKA, 12. i 13. januara 1985.
Broj 4298 Godina XLII Cijena 22 dinara

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

IZ PUTOPISNE BILJEŽNICE

ZAPIS O VENECIJI

Smisao jednog milimetra

● U Veneciji — gle čuda! — gondole se zabilježile, a u sjećanju osunčani pješčani Lido, kanal Grande, Riva dei Skijavoni, Duždeva palata, crkva Santa Maria dela Salute...

Strana 8.

GLUMAC JE — GLUMAC

Sa Lucijanom Latingerom, dramskim umjetnikom, čije je stvaralaštvo usko vezano za Banjaluku

NEPROLAZNA DRAŽ TEATRA

● U Banjaluci sam počeo sa pozorišnim radom; ovdje sam dobio prvi profesionalni angažman, ali i završio profesionalnu karijeru — kaže Lucijan Latinger, glumac koji je zaokružio tri i po decenije rada u pozorištu

Strana 10.

ZIMOVANJE UVELIKO POČELO U BOSANSKOJ KRAJINI

LIJEPO, ALI SKUPO

● Najljetinije je na Oštrelju kod Bosanskog Petrovca ● Cijene pansiona u krajiškim centrima kreću se od 1.270 do 2.000 dinara

BANJALUKA, 11. januar — Uz sve nedaće, nove snježne padavine obradovale su veliki broj mališana, đaka i onih koji su odlučili da odmor provedu u zimskim centrima Bosanske krajine. Međutim, ovogodišnja ponuda nije ništa bogatija od prethodnih, izuzev cijena, koje su rasle i do šezdeset odsto u odnosu na lanjske.

Hotel na Balkani kod Mrkonjić-Grada sa četrdeset ležaja i dvije skijaške staze, opremljene ski-liftovima, nudi pansion po cijeni od 1330 dinara. Na Ranči kod Jajca, na nadmorskoj visini od 1275 metara, uređeni su skijaški tereni, montirana tri ski-lifta, a otvoren je i restoran. Međutim, na prenočište se mora ići u Jajce, koje je udaljeno 18 kilometara. Istina, turistički radnici su osigurali dobre autobuske veze.

Zimski centar Babanovac na Vlašiću, koji pored 5 ski-liftova ima i 4 skakaonice, nudi pansion u „B" kategoriji, po cijeni od 1450 do 1900 dinara, a u „D" od 1150 do 1500 dinara. Rostovo kod Bugojna, ima trideset ležaja, dnevni pansion je 1400, a karta za skijanje dnevno košta 400 dinara. Pansion u hotelu „Adria-ski" kod Kupresa je od 1600 do 2000 dinara, a u skendervakufskom „Omaru" 1400 dinara.

Ove godine među najljepšim i najjeftinijim je novi zimski centar na Oštrelju. Juče je tamo bilo sunčano, mjesto u hotelu ima, pansion je 1270 dinara, a rade dva velika ski-lifta, na tri velike staze, ima klizalište, iznajmljuje se komplet oprema, a markirane su i staze za „Jang-lauf", odnosno rekreativno skijanje po trasi bivše željezničke pruge, kojom je nekada vozio popularni „ćiro", u ovim zaista prelijepim šumskim predjelima.

Uz sve ovo, u ovom dijelu Bosanske krajine, a po nekim informacijama skijaša, u Banjaluci radi najbolji ski-servis u Republici, koji na najmoderniji način, po posljednjoj riječi tehnologije, priprema, opravlja i montira vezove. Jednom riječju, za sve uslove skijanja podešava skije i prateću opremu. Ovdje, u Banjaluci, u ski-servisu kod braće Reufa i Zlatana Ibrahimbegovića, može se nerijetko kupiti i polovna oprema.

Na snimku: sezona je počela, u radionici ima puno posla.

D. K.

ŠTA SE SVE DOGAĐA U PRIJEDORSKOM „SNABDJEVAČU"?

KO „MINIRA" SAMOUPRAVLJANJE

● Zašto nije uspio referendum o izdvajanju iz banjalučke „Nove sirovine" ● Otvoreni sukobi pojedinih rukovodilaca stvorili loše međuljudske odnose ● Da li je direktor Milutin Hrgar samovoljnik ili pobornik reda i rada? ● Sekretar partijske organizacije stavio u džep društvena sredstva i nagrađen boljim radnim mjestom ● Kako je samo za montažu 22 radijatora isplaćeno blizu milion dinara

Strana 5.

ČOVJEK SA FILMSKOM KAMEROM: PETAR LALOVIĆ

SVIJET KOJI NESTAJE

● Sa autorom filma „POSLJEDNJA OAZA", koji se upravo prikazuje na TV ekranima i u bioskopima, pobuđujući veliko interesovanje publike

Strana 7.

KRAJEM NEDJELJE

Ženevski susret

Nekoliko šturih rečenica koje su Šulc i Gromiko morali reći nakon razgovora u Ženevi nisu otkrili ništa bitnog što bi ukazalo kojim će se putevima krenuti iz neposredne u dalju budućnost. Razgovori su vođeni strogo iza zatvorenih vrata, a diplomati obiju strana dovoljno su vješti da prešute sve ono o čemu ostali svijet razmišlja i od čega strahuje, a što je bilo na dnevnom redu razgovora.

Jedino što je nakon svega rečeno, ako se zanemare sve one uobičajene fraze iz međunarodnog političko-diplomatskog rječnika, može se svesti na jednu kostataciju: postignuta je saglasnost da se razgovori na temu razoružanja nastave. Kada i gdje, o kojim temama i, aspektima, prećutano je, baš kao i nivo na kome će se budući razgovori voditi. Uz nešto pažljivije analiziranje svega što je prije i poslije susreta u Ženevi rečeno, pada u oči da je, uz dosadašnje sadržaje sličnih pogađanja, unijeta i nova dimenzija-kosmičko oružje (kao da i onog klasičnog, pa nuklearnog svih vrsta, ionako nema previše).

Ženevski susret Gromika i Šulca uslijedio je nakon jednogodišnje pauze međusobnog dijaloga dviju po vojnoj snazi najmoćnijih zemalja svijeta. Održan je u atmosferi moralnog pritiska, a moglo bi se reći i straha, ostalog, po broju osjetnog većeg dijela čovječanstva, koje je itekako zabrinuto sadašnjim stanjem međunarodnih odnosa, kojima dominira blokovsko nadmetanje u snazi u ratnim potencijalima, a ne miroljubivosti. Bez obzira koliko se osjećale moćnim, nijedna od dviju predvodnika blokovskih grupacija ipak ne može potpuno da ignoriše onaj dio svijeta kome u ovim trenucima ne mogu diktirati. A i procjene o mogućnostima suparnika nisu u mogućnosti do krajnjih granica da budu procijenjene. To su razlozi koji su omogućili da dođe do ženevskog susreta.

Nekakve, možda slučajne asocijacije, dozivaju u sjećanje vrijeme prije četrdeset godina, onda kada je bilo očito da je fašizam na pragu potpunog sloma i kada su se u Jalti počeli krojiti obrisi svega onoga što se od tada u svijetu događalo. A to je u kratkom rezimeu, uz britansko prisustvo koje je u tom trenutku značilo više moralno-iskustveni činilac nego obećavajuću materijalnu snagu, značilo podjelu svijeta na dva tabora. Sjedinjene Države i Sovjetski Savez nagovjestili su tom prilikom svoj prodor na dominirajuće pozicije u svjetskim poslovima.

Sve ono što se poslije toga zbivalo potvrdilo je ovu ocjenu do koje se moglo doći tek nakon što se spoznalo šta se u Jalti zbivalo. U Jalti, u sjenci pregovaračkog stola, bila je spoznaja o postojanju i skoroj upotrebi prve atomske bombe. A bilo je to vrijeme suvozemno-pomorsko-vazdušnog ratovanja. Danas je u igri tehnička pripremljenost i za prenošenje mogućeg sukoba u kosmos. A to je činjenica, bez obzira na spoznaju sopstvenih mogućnosti koja u nedostatku saznanja o dostignućima druge strane, itekako može da zabrinjava. I mora da zabrinjava.

Četrnaest sati razgovora dvojice, u svakom slučaju među najodgovornijim ljudima u dvjema supersilama, vrijeme je koje treba uvažiti kao korisno upotrebljeno. Ono ukazuje da su obje strane možda svjesne svih opasnosti koje mogu proisteći iz dalje bjesomučne trke u naoružavanju. Ali, ne smije se zanemariti ni mogućnost da je to traženje trenutnog predaha, koji bi jednu od strana doveo u superiorniji položaj. Mada je vjerovatnije da bi se ženevski dogovor mogao svesti na traženje međuvremena da se ispitaju mogućnosti druge strane.

A. OTOVIĆ

PREDSJEDNIŠTVA OPŠTINSKOG VIJEĆA SAVEZA SINDIKATA I OK SSRN BANJALUKA O JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU REZOLUCIJE I DRUGIM DOKUMENTIMA ZA 1985. GODINU

DOBAR ODZIV

BANJALUKA, 11. januara — U javnoj raspravi o Nacrtu rezolucije i drugim godišnjim dokumentima društveno-ekonomskog razvoja opštine Banjaluka u 1985. godini, učestvovao je, do sada najveći broj subjekata! Ovo je ocijenjeno na jučerašnjoj zajedničkoj sjednici Predsjedništva Opštinskog vijeća Saveza sindikata i Predsjedništva Opštinske konferencije SSRN Banjaluka, posvećenoj razmatraju informacije o javnoj raspravi.

Iako početak rasprave nije obećavao veći zaman, ipak je do kraja prošle godine, što je bio produženi rok, rasprava obavljena u velikom broju sredina, pa se tako stekao veliki broj primjedbi, od kojih je najveći broj i ugrađen u Prijedlog rezolucije. Tako su, na primjer, nakon prispjelih izvještaja iz mjesnih zajednica, radnih organizacija i drugih nosilaca planiranja, neke brojke i neki procenti pomjereni naviše, pa se u idućoj godini predviđa rast zaposlenosti od 3 procenta (umjesto prvobitnih 2,8 posto), i rast industrijske proizvodnje od 5 posto (prvobitno: 4 posto!).

S druge strane, stopa rasta poljoprivredne proizvodnje je spuštena za p ocenat, pa se sada predlaže da iznosi 4 posto. Izvjesnu nedoumicu je izazvao podatak da je i stopa društvene produktivnosti rada „sklinula nadole": sa 1,5 procenata na 1,3 posto, pa je postavljeno pitanje kako će se ostvariti visoke stope rasta industrijske proizvodnje uz smanjenu produktivnost?

Bitnije promjene zabilježene su takođe i u utvrđivanju uloge nauke u razvoju privrede, a u pogledu uvođenja druge smjene, tamo gdje se to ocjenjuje mogućim, istaknut je problem nedostatka obrtnih sredstava.

D. SOČANSKI

SA ZAJEDNIČKOG SASTANKA U OPŠTINSKOJ KONFERENCIJI SSRN BANJALUKA

Dograđivanje izbornog sistema

BANJALUKA, 11. januara — Šta i kako mijenjati u postojećoj izbornoj praksi, kako bi politički sistem u cjelini uspješnije funkcionisao, kako obezbijediti veći uticaj radnih ljudi i građana na donošenje i kontrolu odluka od opštine do federacije — pitanja su o kojima su se u okviru opšte-jugoslovenske rasprave o usklađivanju izbornih zakona i drugih izbornih dokumenata sa ustavnim promjenama na današnjoj zajedničkoj sjednici izjasnili i predstavnici društvenih i drugih organa banjalučke opštine.

Može se reći da su svi prijedlozi uglavnom išli ka pojednostavljenju izbornog sistema koji bi politički sistem učinio efikasnijim. Što se tiče izbora delegata za društveno-politička vijeća Skupština društveno-političkih zajednica, podržan je prijedlog da se napuste dosadašnje jedinstvene „zatvorene liste". Delegate za ovo vijeće koga, kako je rečeno, treba vratiti na njegovu ustavnu poziciju, trebalo bi ubuduće birati na mnogo demokratičniji način, bilo u društveno-političkim organizacijama ili organima.

Prijedlog da se izborni postupak za izbor Vijeća udruženog rada u Republici pojednostavi, prihvaćen je. Umjesto da se delegati kao da sada biraju iz 5 oblasti rada, usvojen je prijedlog da se delegati odsad biraju samo iz oblasti privrede i oblasti društvenih djelatnosti.

Primijedbi je bilo i na sadašnji način izbora, sastav i nadležnost Saveznog vijeća Skupštine SFRJ.

Ž.L.

ELEKTROENERGETSKA SITUACIJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Štedljivo s potrošnjom

Razmatrajući ozbiljnost i složenost elektroenergetske situacije u Bosni i Hercegovini, Izvršni odbor Skupštine SIZ-a elektroprivrede BIH podržao je sve mjere koje se preduzimaju na prevazilaženju nastale elektroenergetske situacije u republici, a posebno opredjeljenje da se poveća proizvodnja u postojećim elektranama.

S tim u vezi Odbor poziva radne ljude elektroprivrednih organizacija da se maksimalno založe da održe pogonsku spremnost kapaciteta na nivou izgrađenosti i raspoloživosti, kako sa te strane ne bi doveli u pitanje moguću proizvodnju električne energije. Odbor apeluje i na potrošače električne energije koji imaju industrijske energane da ih maksimalno aktiviraju, prije svega za podmirenje svojih potreba za električnom energijom, a da višak stave na raspolaganje elektroenergetskom sistemu Bosne i Hercegovine.

Izvršni odbor se posebno obraća potrošačima električne energije sa apelom da pored maksimalne štednje i racionalne potrošnje provode i mjere samoograničenja, kao što su isključivanje dodatnog grijanja, smanjenje vremena korištenja termičkih aparata i ostalih trošila, kako bi na ovaj način smanjili svoju potrošnju električne energije za 10 procenata.

Ukoliko se sprovođenjem ovih mjera ne postignu takvi rezultati, koji omogućuju da se uskladi proizvodnja i nabavka sa potrošnjom električne energije, biće neophodno zavesti odgovarajući stepen ograničenja isporuka električne energije, u skladu sa zakonom o elektroprivredi.

REKLI SU...

Investicije promašaj

Ocjenjujući da su neki od problema rezultat nedosljednog sprovođenja ili odstupanja od utvrđene politike SK, Pančevski je ukazao i na osnovne uzroke tekućih ekonomskih teškoća. On je u vezi s tim pomenuo odsustvo ekonomskih kriterijuma i nepoštovanje ekonomskih zakonitosti, kao i ozbiljne propuste u razvojnoj politici, koja je u ograničenim materijalnim uslovima vidjela razvoj isključivo u novim kapacitetima.

Sve to je bilo povezano sa investicionom politikom, a nerealne i megalomanske ambicije sa nekim krupnim objektima, umjesto da povuku naprijed, sada predstavljaju ogroman teret sa ozbiljnim ekonomskim socijalnim i političkim posljedicama. Mora se otvoreno reći da su neke od tih ogromnih investicija promašene, stvaraju ogromne gubitke, koje udruženi rad u Makedoniji ne može da pokrije.

Problemi se još više usložnjavaju, ako se ima u vidu da su se investicije gotovo isključivo zasnivale na inostranim i domaćim kreditima, što je dovelo do prevelike zaduženosti. Vraćanje tih sredstava Pančevski je ocijenio kao veoma složen problem, koji narednih godina može biti još složeniji, budući da najveći dio tih obaveza još nije dospio.

(Milan PANČEVSKI, predsjednik CK SK Makedonije, na sjednici CK SKM)

SARADNJA JUGOSLAVIJE I SEV-a

Povezivanje nauke

Sporazum o saradnji između Jugoslavije i Savjeta za uzajamnu ekonomsku pomoć (SEV), potpisan prije dvije decenije, stvorio je osnovu za ravnopravne odnose, uz poštovanje suvereniteta, nacionalnih interesa i uzajamne koristi i značajno doprinijeo da se u međuvremenu obim međusobne trgovine poveća za više od 20 puta, javlja Tanjug.

Ovo su u prigodnim člancima povodom 20 -godišnjice potpisivanja sporazuma u beogradskom „Eksport žurnalu" istakli član SIV-a Mito Pejovski, stalni predstavnik Jugoslavije i SEV-u i sekretar ove istočnoevropske privredne integracije Vječeslav V. Sičov. Najnoviji broj ove publikacije, namijenjene unapređenju spoljnoekonomskih odnosa, u potpunosti je posvećen saradnji sa SEV-om.

Kako je naveo Mito Pejovski, godišnja vrrijednost robne razmjene sa zemljama SEV-a iznosi oko 8,5 milijardi rubalja, od toga sa SSSR-om preko pet milijardi rubalja. Ove zemlje učestvuju sa oko 40 odsto u spoljnoj trgovini Jugoslavije

Pejovski je posebno ukazao na značaj direktnih veza privrednih organizacija za uspostavljanje konkretnih poslova i efikasno povezivanje nauke, istraživanja i proizvodnje. Težište saradnje sa SEV-om, prema njegovim riječima, je na mašinogradnji, elektronici, energetici, agroindustriji, metalurgiji, hemijskoj industriji, nuklearnoj energetici i naučnim istraživanjima.

V.V. Sičov je ukazao da Jugoslavija učestvuje u 135 multilateralnih projekata SEV-a, u oblasti specijalizacije, proizvodne kooperacije i naučno-tehničke saradnje. On je posebno istakao da u uzajamnim isporukama, uporedo sa sirovinama i robom široke potrošnje, sve značajnije mjesto zauzimaju mašine i oprema.

M. AJANOVIĆ

„GLAS" List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas" Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovodnog odbora NIGRO „Glas" Edhem Čizmić.

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje redakcijski kolegij: Mirko Kisjan (banjalučka hronika), Emin Krkić (popodnevni rad) Tomo Marić, (sport), Miloš Milinović (Bosanska krajina), Miro Mladenović (grafička redakcija), Sabira Piragić, (DESK), Nada Puvačić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Smajić (hronike), Dragiša Spremo (Nedjeljni „Glas").

Novinski savjet lista „Glas": Ivan Andričić, Nusreta Borić (predsjednik), Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Prvi broj „Glasa" izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas" izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine", a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine". Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas". Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas" je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas" izlazi kao dnevni list.

VREMENSKE (NE)PRILIKE

U PRIJEDORSKOM „CELPAKU"

UVEDENO VANREDNO STANJE

● Vozni park u potpunosti blokiran ● Radnici „Celpaka" razbijaju led na Sani ● Najveću glavobolju predstavlja nedostatak mazuta ● Sumpor čim prije treba da stigne iz Italije

PRIJEDOR, 11. januara — Komitet za ONO i DSZ Radne organizacije „Celpak" proglasio je vanredno stanje u ovom drugom po veličini prijedorskom radnom kolektivu, koji zapošljava blizu 3000 radnika.

Vozni park je u potpunosti blokiran. Sana se uveliko zamrzava, pa to onemogućava da se iz nje crpi voda za ionako minimalni proizvodni proces u „Celpaku". Stoga je desetina radnika angažovana na razbijanju leda na Sani.

Najveću glavobolju predstavlja nedostatak mazuta, jer su sadašnje zalihe za svega dva do tri dana, ali pod uslovom da radi samo jedan kotao. Iz „Celpak-komerca" javljaju da iz rafinerije Bosanski Brod trebaju pristići nove količine mazuta, a urgentno se vode pregovori i sa ostalim snabdjevačima mazutom, ali je stvar više delikatna zbog njegovog dovoza u „Celpak". Zbog nedostatka tehnološke pare, reducirana je proizvodnja u svim proizvodnim OOUR-ima, posebno u Fabrici Celuloze i Fabrici papira. U prvoj nema dovoljno lištarskog drveta, zbog čega stoji i bubanj za otkoravanje drveta, zalihe sumpora su skoro iscrpljene, ali se čine ogromni napori da se oko 300 tona čim prije doveze iz Italije. U Fabrici papira ne rade dvije mašine, a proizvodnja je minimalna na ostalim dvjema.

Uz sve to „Celpak" ima obavezu da blizu 700 tona mazuta pretvori u toplotnu energiju i isporuči u mrežu za potrebe stanovnika Prijedora. Zbog totalno zahladnjelih radijatora, jutros su zaposleni iz Radne zajednice i „Celpak-komerca" vraćeni sa posla.

L. RADOVIĆ

ZBOG KVAROVA NA VODOVODNOJ MREŽI U MRKONJIĆ—GRADU

PITKA VODA — CISTERNAMA

MRKONJIĆ-GRAD, 11 januara — Pored vremenskih nepogoda Mrkonjić-Grad je ugrozila i nestašica pitke vode. Zato je na sjednici Opštinskog Štaba za suzbijanje zaraznih bolesti zaključeno da se obustavi pitka voda u Tvornici vijaka i „Manjači", Radnoj organizaciji za šumarstvo i preradu drveta, pa će se restorani ova dva najveća mrkonjićka radna kolektiva do daljnjeg snabdijevati vodom u cisternama.

Ovo je utvrđeno zbog toga što su nastupili kvarovi na vodovodnoj mreži u ovim radnim organizacijama te se trošilo više vode od uobičajenog. Zbog toga se još više osjećala nestašica vode u nekim dijelovima grada. U isto vrijeme lakše će biti snabdjevati vodom ove dvije radne organizacije, nego cjelokupno stanovništvo. Ipak i dalje će biti na snazi restrikcija pitke vode, a ona će po prvi put zahvatiti i naselje Kamenicu, koje je dok su drugi dijelovi grada oskudjevali, redovno imalo vodu.

BOSANSKA GRADIŠKA

Led zaustavlja autobuse

● Vozila „Prigradskog saobraćaja" sve češće ostaju na mjestu zbog zamrzavnja ● U pomoć stiglo nekoliko automehaničara iz Banjaluke ● Radijatori u stanovima nešto topliji, a „Toplana" očekuje 60 tona mazuta

BOSANSKA GRADIŠKA, 11. januara — Jako se vrijeme stabilizuje autobuski saobraćaj u bosanskogradiškoj opštini i dalje se odvija sa dosta teškoća. Vozila „prigradskog saobraćaja" su sve češće zamrznuta, čak i tokom dana. Prema riječima Milana Glamočanina, prometnika Autobuske stanice Bosanska Gradiška danas nije krenulo više autobusa prema Potkozarju i Lijevču polju. Takvo stanje još više je pogoršala i nestašica benzina na pumpama INE i „Energopetrola" u Bosanskoj Gradišci. Inače u „Prigradskom saobraćaju" stiglo je na ispomoć nekoliko automehaničara iz Banjaluke, koji zajedno sa zaposlenima u ovom kolektivu nastoje da obezbijede normalan prevoz putnika. Ova zima je potvrdila da je potrebno hitno izgraditi prostor za garažiranje i opravku autobusa.

Inače svi putevi u bosanskogradiškoj opštini su prohodni, ali na njima ima još dosta poledice, pa se na turjačkom putu u Dragoljima sipa šljunak.

Što se grijanja tiče, radijatori su danas mnogo topliji. U „Toplani" očekuju još 60 tona mazuta.

VI. S.

VANREDNO STANJE U RADNOJ ORGANIZACIJI „AUTOPREVOZ"

I PORED NAPORA — PROBLEMI

● Zbog nedostatka autobusa i loših vremenskih prilika u međugradskom i u gradskom saobraćaju su ukinuti mnogi polasci, a neke linije su značajno skraćene ● U svim OOUR-ima se dežura danonoćno, a veći broj radnika radi i u OOUR-u „Remont i servis", kako bi se osposobilo što više autobusa

BANJALUKA, 11. januara — Zbog izuzetno teških uslova u odvijanju saobraćaja u Radnoj organizaciji „Autoprevoz" u Banjaluci su uveli vanredno stanje. Radi se danonoćno, naročito u osnovnoj organizaciji udruženog rada „Remont i servis" sa željom da se što više autobusa osposobi za normalan rad.

Da bi to i funkcionisalo komitet za ONO i DSZ u ovoj Radnoj organizaciji je utvrdio i čitav niz mjera, od kojih svakako valja istaći opredjeljenje da svi autobusi moraju stati na svim stajalištima, kako bi se prevezlo što više putnika. U Radnoj organizaciji je postavljena radio-stanica, kako bi se svakodnevno mogle odžravati veće sa svim seoskim mjesnim zajednicama. Osim toga najodgovorniji radnici u svim OOUR-ima počinju sa radom u četiri sata ujutro.

— Ove i još mnogobrojne mjere su već dale i neke rezultate. Smanjuje se broj neodržanih polazaka, a nastojimo da smanjimo i kašanjenja na svim linijama. Međutim, i pored toga vanredno stanje se i dalje produžava, jer cijenimo da još uvijek nisu sazreli uslovi da saobraćaj funkcioniše bez problema, kaže **Gojko Matić**, direktor Radne organizacije „Autoprevoz" u Banjaluci.

Loši vremenski uslovi i otežano funkcionisanje saobrćaja kumovali su i ukidanju nekih polazaka ili kao u OOUR-u „Gradski i prigradski saobraćaj" skraćivanju nekih linija. Tako su u međugradskom saobraćaju ukinuti autobusi koji su za Bosansku Gradišku sa banjalučke autobuske stanice kretali u 4,45 sati i 19,15 sati, zatim autobus na relaciji Banjaluka — Prijedor, sa polaskom u 5,30 i 14,15 sati, autobus Banjaluka — Baraći u 11,00 i 14,15 sati, Banjaluka — Mostar u 13,00, za Skender-Vakuf u 13,00 za Bosansku Kostajnicu u 15,30 i za Lušci Palanku u 16,30 sati.

U OOUR-u „Gradski i prigradski saobraćaj" mnogi autobusni polasci su ukinuti, a u brdskim prdjelima su neke autobuske linije i značajno skraćene. Tako na primjer skraćuje se linija Banjaluka — Agino selo, pa autobus saobraća samo do Mjesne zajednice Bočac. Na liniji Banjaluka-Ledenice autobus saobraća do Krupe na Vrbasu, a u pravcu Stričića samo do Ratkova. Skraćena je i autobuska linija za Ljubačevo, jer autobus saobraća samo do kamenoloma. Autobus za Rekavice neće saobraćati, dok se ne očisti put od Bukvaleka do Rekavica. Postaje saobraćati i autobus na liniji. D. Ravan — D. Lokva vjerovatno, na duže vrijeme. Ista situacija je i sa autobusom na liniji Banjaluka — Čokori. Autobus na liniji Banjaluka — Lađevci saobraća do stare škole, a kada se očisti put produžiće i do škole u Kamenici. Autobus Banjaluka — Branešci — Čivčije saobraća do Plantaže INCEL-a, a Banjaluka — Gariči do Maslovara za vrijeme školskog raspusta. Osim toga ukinuti su i mnogobrojni polasci autobusa iz Banjaluke za okolna sela, ali samo za vrijeme trajanja školskog raspusta.

V. DUBOČANIN

U ZAPADNOM DIJELU BOSANSKE KRAJINE

Zaleđuje se i nafta

● Juče ujutro zabilježene u Bihaću nezapamćene razlike u temperaturi ● Neka sela opština Bosansko Grahovo i Titov Drvar i dalje odsječena ● U nekim naseljima Bihaća popucale vodovodne cijevi

BIHAĆ, 11. januara — U zapadnom dijelu Bosanske krajine zima je pokazala svoje ćudi. Jutros u četiri sata živa na termometru spustila se na 11 stepeni ispod nule. Samo sat kasnije temperatura je bila čak minus 21 stepen. Ovakve razlike nikada do sada u ovom gradu nisu izmjerene.

Zbog niskih temperatura zamrznula se nafta u rezervoarima autobusa, pa su zbog toga mnoge linije danas otkazane. Bilo je i kašnjenja na posao. Još uvijek ne saobraća autobus na relaciji Bihać i Mostar. Nakon sedam dana po prvi put je u Bihać stigao autobus livanjske „Bosne" sa znatnim zakašnjenjem. U Radnoj organizaciji „Unatrans" u Bihaću čine se ogromni napori da se saobraćaj normalizuje na svim linijama. Najveću poteškoću pričinjava nedostatak dizel goriva D-1. Goriva nema čak ni na benzinskim stanicama „Jugopetrola" u Bihaću. Nafta D—2 zamrzla se i u rezervoarima benzinskih stanica. Međugradski saobraćaj između Bihaća i Zagreba, te prema Sarajevu i Banjaluci, odvija se otežano.

Još uvijek neka sela na području bosanskograhovske komune i opštine Titov Drvar odsječena su od svijeta. Regionalni put Titov Drvar — Glamoč preko Rora zatvoren je za saobraćaj još od prvih snijegova. Zbog niskih temperatura došlo je i do pucanja vodovoda u nekim naseljima Bihaća.

D. M.

PRNJAVOR

Saobraćaj se normalizuje

● Većina autobusa kreće bez kašnjenje, a privremeno su ukinute kružne linije preko Donjih Viječana i Ukrinskog Luga ● Bolja snabdjevenost robom široke potrošnje ● I dalje nedostaje ulja i brašna

PRNJAVOR, 11. januara — Autobuski saobraćaj u prnjavorskoj opštini uglavnom je normalizovan. Većina autobusa kreće bez zakašnjenja, a jučer je stiglo i gorivo D1, što je olakšalo borbu sa niskim temperaturama. Međutim, zbog klizavice i uspona većih od 15 odsto, na pojedinim dionicama jedan broj linija je skraćen. Tako autobus za Donje Vijačane saobraća samo do Kačara, prema Skakavcima i Čivčijama ide do Kokora, a autobus za Vršane do Crkvene. Privremeno su ukinute kružnelinije Prnjavor — Donji Vijačani — Vršani — Prnjavor i Ukrinski Lug — Muse — Prnjavor. Za Muse autobus sada ide samo preko Štrbaca. Ne saobraća ni autobus na relaciji Prnjavor — Carevac preko Velike Ilove i Konik — Pečenik—Ilova.

Poboljšano je i snabdijevanje prodavnica. Kako smo informisani od Nezira Crne, komercijalnog rukovodioca „Prometa" roba je poslata u sve seoske prodavnice, izuzev Donji Vijačana, Otpočivaljke i Crkevene II, jer do ovih mjesta putevi nisu kvalitetno očišćeni. Inače je otežana i doprema robe u Prnjavor, ali u prodavnicama uglavnom ima svih artikala. U ovom trenutku jedino nedostaju ulje i brašno.

PREDSJEDNIŠTVO OK SK BANJALUKA O SOCIJALISTIČKOM SAMOUPRAVNOM PREOBRAŽAJU OSNOVNOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA

UVOD U ŠIRU RASPRAVU

● Današnjom raspravom na sjednici Predsjedništva OK SK Banjaluke ukazano je na osnovne pravce kojima bi se trebala kretati šira rasprava o stanju i problemima u osnovnom školstvu

BANJALUKA, 11. januara — U funkciji pripreme jedne od narednih sjednica Opštinskog komiteta SK Banjaluka, na predsjedništvu je danas raspravljano o idejno političkim pitanjima socijalističkog samoupravnog preobražaja osnovnog vaspitanja i obrazovanja, u svjetlu predloga i sugestija iznesenih u okviru rasprave o Prijedlogu zaključaka 13. sjednice CK SKJ.

U radnom materijalu, a i u raspravi na ovu temu, posebna pažnja posvećena je određenim pitanjima od vitalnog interesa za osnovno školstvo. To je, u prvom redu, razvijenost i samoupravno organizovanje ove oblasti na području banjalučke opštine koja je integrisana u Centar za osnovno obrazovanje i vaspitanje Banjaluka. Pitanja koja su bila predmet rasprave obuhvatila su takođe i probleme u ostvarivanju vaspitno—obrazovnog procesa, kadrovsku politiku i društveno—ekonomski položaj osnovnog školstva., Pored toga, bilo je i riječi o organizacionoj i akcionoj osposobljenosti Saveza komunista u osnovnom obrazovanju.

Značajan doprinos rasvjetljavanju najbitnijih pitanja iz ove obalsti, prije rasprave na sjednici komiteta, biće svakako Akciona konferencija Saveza komunista Centra za osnovno obrazovanje koje treba da se održi početkom februara.

N.S.F.

RADNA POSJETA EKSPERTA UJEDINJENIH NACIJA BANJALUCI

Konačna formulacija projekta

BANJALUKA, 11. januara — Današnja posjeta gospođice **Valerije de Filipo**, eksperta Ujedinjenih nacija, Fonda za populacione aktivnosti, trebala bi da predstavlja konačnu formulaciju projekta „Uloga masovnih medija u ostvarivanju društvenih stavova u humanizaciji odnosa među polovima i odgovornom roditeljstvu", koji je međunarodna organizacija povjerila banjalučkim institucijama. Gospođica de Filipo je tokom dana obišla Pedagošku akademiju, Univerzitet „Đuro Pucar Stari", „Glas", a razgovarala je i sa predstavnicima Radio-Banjaluke, Zavoda za unparađenje vaspitno—obrazovnog rada Banjaluka i Narodnog pozorišta Bosanske krajine, osnovnim nosiocima projekta.

Gošća je izrazila zadovoljstvo svim do sada činjenim priprema sastavom radne grupe i dala neke važne sugestije i dogovorila se o načinu saradnje stručnog tima projekta sa fondacijama Ujedinjenih nacija, za koje su poduhvati ove vrste od neprocjenjive vrijednosti.

U „Glasu" se gospođica de Filipo upoznala sa dosadašnjom realizacijom projekta.

S. Š.

NA SVEČANOSTI U MANAGVI ORTEGA PREUZEO DUŽNOST

Predsjednik svih Nikaragvanaca

●Poslije ubjedljive pobjede Sandinista na izborima od 4. novembra prošle godine, ceremonija proglašenja Ortege za predsjednika i Serhija Ramireza za potpredsjednika Nikaragve, obavljena je na Trgu revolucije, u prisustvu oko četiri hiljade zvanica i delegata iz 46 zemalja

MANAGVA, 11. januara (Tanjug) - Sandinistički komandant Danijel Ortega (Daniel) noćas je u Managvi zvanično preuzeo dužnost predsjednika Nikaragve, izrazivši spremnost da se u pregovorima sa Vašingtonom postigne sporazum, koji bi objema stranama jamčio bezbjednost i omogućio normalizaciju odnosa između Nikaragve i SAD.

Ortega je naglasio da „Nikaragva nije neprijatelj Sjedinjenih Američkih Država". Upozorio je, međutim, da je Nikaragvi nametnuta „dramatična situacija, zbog rata koji na vojnom, političkom i ekonomskom polju protiv nje vode američki vladajući krugovi".

Ceremonija proglašenja Ortege za predsjednika i Serhija Ramiresa za potpredsjednika Nikaragve, na osnovu ubjedljive pobjede sandinista na izborima od 4. novembra 1984. održana je na Trgu revolucije u centru Managve, u prisustvu 4.000 zvanica i delegacija iz 46 zemalja.

Šef Jugoslovenske delegacije, član Predsjedništva SFRJ Sinan Hasani, burno je pozdravljen na svečanoj tribini, gdje je dobio počasno mjesto zajedno sa kubanskim predsjednikom Fidelom Kastrom.

Ortega je u govoru ponovio spremnost sandinističke vlade da odmah potpiše plan „grupe kontadora" o trajnom miroljubivom rješenju krize u srednjoj Americi.

Naglasio je da slijedeći svoju nesvrstanu spoljnu politiku Nikaragva želi mir sa svim zemljama svijeta. „Nikaragva nikad neće biti agresor", dodao je on, očigledno aludirajući na ponovne tvrdnje Vašingtona da se Nikaragva „preterano naoružava", uz pomoć Kube i SSSR i da zato predstavlja „ratnu opasnost za susjede".

Naveo je da je američka vlada potrošila preko 100 miliona dolara za „terorističku djelatnost, koju CIA vodi" protiv Nikaragve. To je, po njegovim riječima, izazvalo materijalnu štetu Nikaragve od preko milijardu dolara i smrt 7.500 lica. Ortega je podvukao da preuzima dužnost kao „predsjednik svih Nikaragvanaca, bez obzira na političke boje".

On je kao osnovne pravce buduće politike naveo politički pluralizam, poštovanje prava čovjeka, mješovitu privredu i nesvrstanu spoljnu politiku.

Odmah je, međutim, nagovijestio da sandinistička vlada „neće oklijevati da posegne za svim neophodnim mjerama da bi se suočila sa teškom ekonomskom krizom."

PRIJETNJA MIROVNOM PLANU LIBANSKE VLADE

Sukobi u brdima

● Sukobi artiljerije libanske armije i milicije Druza u brdima, istočno od Bejruta, pretvorili su se u okršaje širokih razmjera i prijete da ugroze krhko primirje na libanskim frontovima ● Smirivanje sukoba prvi je preduslov da pregovori u ponedjeljak sa Izraelom krenu sa „jačih pozicija".

BEJRUT, 11. januar (Tanjug) — Iznenadna erupcija artiljerijskih okršaja širokih razmjera u planinskom području nad Bejrutom, ugrozila je krhko primirje, koje na libanskim frontovima vlada od nove godine i prijeti da zaustavi započeti proces sprovođenja u život mirovnog plana libanske vlade.

Prema izvještajima libanskih radio-stanica, sukobi artiljerija libanske armije i milicije Druza u brdima, istočno od Bejruta, započeli su u zoru, da bi se tokom dana pretvorili u okršaj širokih razmjera. Artiljerija libanske armije sa položaja u strategijski važnom gradu Suk el Garb, desetak kilometara nad Bejrutom, zasipa kanonadama iz topova, tenkova i minobacača položaje Druza na susjednim brdima. Ovi uzvraćaju vatrom iste snage. Javlja se i o proširivanju „zone dejstva", pa su granate počele da padaju i na stambene četvrti istočnog i zapadnog Bejruta.

Nema podataka o eventualnim žrtvama. Do danas su Libance grijale nade, jer se ulazak snaga državne bezbjednosti, policije i žandarmerije u oblast Viklim al Karub, kao „prethodnice" dolasku nacionalne armije, već nekoliko dana odvija bez prepreka. Očekivalo se da sukobljene hrišćanske milicije i Druzi već danas počnu uklanjanje teškog naoružanja i povlačenje svojih boraca, i da jedna brigada armije već početkom naredne sedmice zaposjedne magistralni put od Bejruta do okupiranog juga.

Smirivanje u zemlji prvi je preduslov da libanski pregovarači u ponedjeljak, na eventualnom nastavku pregovora s Izraelom, nastupe sa „jačih pozicija". Libanski premijer Rašid Karane ponovio je danas da njegova zemlja" ne može Izraelu pružiti bilo kakve koncesije na pregovorima, pa makar se oni prekinuli".

Libanski analitičari izvjesne nade oko uspjeha pregovora polažu u skori dolazak pomoćnika generalnog sekretara UN Brajaja Urkharta u Region. Očekuje se da Urkhart u naredni utorak iz Jerusalima dođe u Bejrut s eventualnim novim izraelskim predlozima. S tim u vezi libanska vlada upozorava da je „neprihvatljiv izraelski zahtjev da mirovne snage UN, u Libanu postanu tampon snage, koje će podijeliti teritoriju Libana", a listovi pominju izjavu premijera Karamea da „vlada ne samo da podržava pokret otpora na okupiranom jugu, već mu pruža pomoć".

ARHEOLOŠKO OTKRIĆE U ITALIJI

Naselje pod vodom

RIM 11 januara (ANSA) U jezeru Albano de Kastelgandolfo u blizini Rima otkriveni su razni predmeti i oruđe iz bronzanog doba. Arheolozi vjeruju da su na tragu čitavom naselju koje se sada nalazi ispod površine vode. Na postojanje čitavog naselja ukazuje i nekoliko drvenih kolaca koji vire iz jezera - stručnjaci vjeruju da su to ostaci primitivne brane.

U jezeru je sada pronađena jedna bronzana sjekira teška 700 grama, dva mala vrča, nož, i niz fragmenata posuđa. Najveće iznenađenje je, ipak, predstavljalo otkriće dvije grobnice sa nadgrobnim kamenom u obliku kupe. Zasad nije utvrđeno da li grobovi potiču iz istog perioda kao i ostali predmeti.

DNEVNIK

BANGKOK — Bangkok je danas optužio Vijetnam da su njegove trupe u Kampučiji juče ispalile raketu „Sam 7" na avion koji je pratio tajlandske oficire predvođene glavnokomandujućim generalom Artitom Kamplangekom, u obilasku granične oblasti kod Oboka u provinciji Ekom. U toj oblasti su, prema tvrđenju Bangkoka, nekoliko dana vođene borbe sa jednom vijetnamskom jedinicom, koja je prodrla oko tri kilometra na tajlandsku teritoriju u potjeri za kmerskim civilima.

KOLOMBO — U operacijama izvedenim u srijedu i četvrtak na sjeveru Šri Lanke, armija ove zemlje ubila je 14 i uhapsila 44 pripadnika separatističkog tamilskog pokreta — zvanično je saopšteno u Kolombu. Kako je danas precizirao ministar unutrašnjih poslova Lalit Atulahmudali, ubijeni Tamili su bili vođe najekstremnijeg krila pokreta — „Tamilske oslobodilačke armije".

SANTJAGO — Preko 100 demonstranata okupiralo je u Santjagu, zahtijevajući da se razotkriju sudbine lica nestalih u Čileu. Demonstranti su nosili fotografije svojih najbližih koje su, za 11 godina vojne vladavine u Čileu, odvele snage bezbjednosti i o kojima se više ništa ne zna. Policija je tom prilikom upotrebila palice, pa je više osoba zatražilo pomoć ljekara zbog povreda. U tim demonstracijama uhapšeno je sedam demonstranata.

SEUL — Dvadeset i tri putnika su poginula kada se ekspresni autobus survao u rijeku s mosta u blizini grada Jong Donga, oko 200 kilometara južno od Seula. Samo jedan putnik je preživio udes. U toku je istraga o uzrocima ove nesreće.

PREDSJEDNIŠTVO SR BiH O ODNOSIMA SA SUSJEDNIM ZEMLJAMA

Programirana saradnja

SARAJEVO, 11. januara (Tanjug) — Predsjedništvo SR BiH na jučerašnjoj sjednici, polazeći od prvorazrednog značaja i potrebe za još širim učešćem BiH u saradnji naše zemlje sa susjedima, inicirało je da se u ovoj republici utvrde i do kraja konkretizuju aktuelni i dugoročni ciljevi i zadaci, na osnovu kojih bi se učešće BiH u saradnji sa svim susjednim zemljama u svim oblastima intenzviralo i ostvarivalo organizovano i programirano, na principima spoljne politike SFR Jugoslavije.

Na ovoj sjednici, kako je saopšteno, Predsjedništvo SR BiH dalo je mišljenje, primjedbe i sugestije na materijal „Ostvarivanje kadrovske politike, izbornog sistema i vršenje društvenih i javnih funkcija", koji je u okviru kritičke analize političkog sistema socijalističkog samoupravljanja izradila radna grupa Saveznog društvenog savjeta za pitanja društvenog uređenja.

STANJE NA RIJEKAMA

PREKINUTA PLOVIDBA

●Plivajući led na rijekama blokirao plovidbu: jedino su u pogonu tankeri između Beograda i Pančeva koji prevoze neophodnu naftu

BEOGRAD, 11. januara (Tanjug) - Na svim rijekama u našoj zemlji od jutros je potpuno prekinuta plovidba. Prema izvještaju dispečera Jugoslavije riječnog brodarstva, saobraća samo nekoliko tankera između Beograda i Pančeva koji prevoze neophodnu naftu. Ovi brodovi donekle su prilagođeni plovidbi između plivajućih santi, ali se kreću veoma teško i uz povećani rizik.

Dunav je potpuno zaleđen kod Apatina, Velikog Gradišta i Golupca, a kod Smedereva plivajući led prekriva cijelu površinu rijeke. Kod Bezdana i Novog Sada slobodan je samo srednji dio toka, dok je oko 70 odsto površine rijeke od obala potpuno okovano ledom. Plivajuće sante na ostalim dijelovima prekrivaju veći dio Dunava. Tisa je potpuno zaleđena.

Drava je na gotovo cijelom toku prekrivena plivajućim ledom, samo je kod Osijeka „Slobodna" oko polovina površine reke. I na Moravi i rijekama u njenom slivu ima plivajućeg leda koji pokriva više od 70 odsto površine vodotoka. Kod Bagrdana Morava je potpuno zaleđena.

Dosta leda ima i na Savi. Sante su kod Slavonskog Broda prekrile cijelu površinu rijeke, a kod Šapca 90 odsto. Led plovi i pored Beograda gdje pokriva 60 odsto površine Save.

SNABDIJEVANJE NEOPHODNIM LIJEKOVIMA

Neprecizna lista

BEOGRAD, 11. januara (Tanjug) - U postojeću listu neophodnih lijekova - a to su oni kojih u svako doba mora da bude u zemlji - uvršćeni su i neki medikamenti koji nisu registrovani u našoj zemlji. Može li, dakle, da lijek bude neophodan, a da kod nas nije ni registrovan, upitao se na posljednjoj sjednici Vijeća Saveza, zajednica zdravstvenog osiguranja Jugoslavije dr Miodrag Miletić, predsjednik zdravstvene zajednice vojnih osiguranika.

Doktor Miletić se stoga založio da se lista neophodnih lijekova uskladi sa postojećom proizvodnjom u zemlji. Ovako, pravo građana da traže lijek sa te liste mahom se svodi na konstataciju da nekih lijekova ipak - nema, primjetio je dr Miletić.

SOLIDARNO POKRIVANJE FINANSIJSKIH OBAVEZA „FENIJA"

Otplata oporezivanjem

SKOPJE, 11. januara (Tanjug) - Izvršno vijeće Makedonije utvrdilo je program o regulisanju finansijskih obaveza SR Makedonije prema inostranim kupcima, koji su svojevremeno finansirali izgradnju kombinata za proizvodnju nikla kod Kavadaraca, koji je zbog krajnje nerentabilnosti prestao da radi.

Ukupne obaveze, koje ova republika ima prema inostranstvu za ovu godinu iznose 18,9 milijardi deviznih dinara, dio ovih dugova - oko 6 milijardi dinara, treba da „pokriju" solidarno privreda i građani ove republike, na taj način što se počev od ove godine uvode dopunski republički porezi. Ove dopunske poreze privreda i građani Makedonije plaćaće do kraja 1987. godine, s tim što će obaveze građana u narednе dvе godine, verovatno, biti manje.

INDUSTRIJA „FILIP KLJAJIĆ" OVE GODINE

Dobar start

— Prvog radnog dana u ovoj godini 4. januara iz industrije „Filip Kljajić" u Kragujevcu krenula su dva kamiona sa 44 tone industrijskih i tehničkih lanaca za kupce u Francuskoj, u vrijednosti od blizu 100 hiljada dolara. Do 18. januara krenuće još dva vagona ovih proizvoda u Saveznu Republiku Njemačku, u vrjednosti 50 hiljada dolara, u istoj vrijednosti za Bugarsku i Sjedinjene Američke Države. Kad se sve to sabere već u januaru izvoz ovog kolektiva dostići će 800 hiljada dolara na konvertibilnom i više od milion doalra na klirinškom području.

To je, vele ovdje, dobar početak za ovogodišnji plan koji iznosi 24,5 miliona dolara i za 20 odsto je veći nego lani. Polovina od toga realizovaće se na konvertibilnom području. Kupci su već tradicionalni — iz Savezne Republike Njemačke, Italije, Austrije, Francuske, Sjedinjenih Američkih Država, Mađarske, Poljske, Bugarske, Demokratske Republike Njemačke i Sovjetskog Saveza. Prvi put ove godine plan nije zasnovan na pretpostavkama, već na sklopljenim ugovorima.

Prema pisanju Tanjuga, stvoreni su i svi preduslovi što se proizvodnje tiče da se planovi i ostvare. Obezbjeđene su potrebne zalihe repromaterijala za prvi kvartal ove godine, a u toku je dopremanje za narednu proizvodnju. Od ukupne proizvodnje galovih i tehničkih lanaca, čija je vrijednost 6 milijardi dolara, za preko 5 milijardi prodaće se na inostranom tržištu.

Međutim, ni time ovdje nisu zadovoljni. Cilj je da se poveća izvoz umjesto planiranih 20 procenata od prošlogodišnjeg na 30, a za to ima dosta preduslova.

ROBNA RAZMJENA SA INOSTRANSTVOM U 1984. GODINI

Porast šest odsto

BEOGRAD, 11. januara (Tanjug) — Jugoslovenski izvoz u prošloj godini dostigao je 10 milijardi i 268 miliona dolara, što predstavlja povećanje od šest odsto u odnosu na 1983. godinu. Istovremeno je uvoz porastao za dva odsto, dostigavši 12 milijardi i 40 miliona dolara.

Spoljnotrgovinski deficit opao je sa 2,2 milijardi u 1983, na milijardu i 772 miliona dolara u prošloj godini. Ovo su prethodni podaci Saveznog zavoda za statistiku, zasnovani na kursu dolara utvrđenom na 124,8 dinara.

Izvoz u razvijene zemlje porastao je za 21 odsto, a u socijalističke zemlje za četiri odsto. Prodaja jugoslovenske robe zemljama u razvoju opala je za 14 odsto.

Uvoz iz razvijenih zemalja porastao je za jedan odsto, a iz zemalja u razvoju za 34 odsto. U socijalističkim zemljama kupljeno je za dvanaest odsto manje nego 1983. godine.

JUČE U ZAGREBU

Sahranjen Lovro Matačić

ZAGREB, 11. januara (Tanjug) - Jedan od najvećih umjetnika današnjice, glasoviti muzičar, kompozitor, proslavljeni dirigent maestro Lovro Matačić, koji je preminuo 4. januara u Zagrebu u 66. godini, sahranjen je danas u podne na groblju Mirogoj.

Sa čarobnjakom dirigentske palice, velikim pedagogom, dirigentom i svjetskim čovjekom, što je slavu naše zemlje pronio diljem svijeta, oprostili su se u prisustvu velikog broja Zagrepčana, prijatelja i obožavalaca predsjednik Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu Božidar Gagro, direktor Zagrebačke filharmonije Tomo Prošev, a poljednje riječi oproštaja nad otvorenim grobom uputio mu je, u ime muzičkih umjetnika Zagreba, SRH i Jugoslavije operni pjevač Vladimir Ruždjak.

ŠTA SE SVE DOGAĐA U PRIJEDORSKOM „SNABDJEVAČU"?

KO „MINIRA" SAMOUPRAVLJANJE

● Zašto nije uspio referendum o izdvajanju iz banjalučke „Nove sirovine"? ● Otvoreni sukobi pojedinih rukovodilaca stvorili loše međuljudske odnose ● Da li je direktor Milutin Hrgar samovoljnik ili pobornik reda i rada? ● Sekretar partijske organizacije stavio u džep društvena sredstva i nagrađen boljim radnim mjestom ● Kako je samo za montažu 22 radijatora isplaćeno blizu milion dinara

Nema nikakve sumnje da će prijedorski „Snabdjevač" i dalje (najmanje šest mjeseci) poslovati u sastavu RO „Nova sirovina" u Banjaluci, jer se, početkom decembra minule godine, većina radnika na referendumu izjasnila protiv odlaska iz „banjalučkog atara" i formiranja nove radne organizacije u gradu pod Kozarom, što je među ovdašnjim „sekundarcima" izazvalo različite ocjene i komentare, dovelo do novih sumnjičenja i optužbi.

Duboka brazda netrpeljivosti i slaba kontrola u nekim poslovnim jedinicama, stvorili su prostor za mahinacije, otuđivanje društvene imovine, jačanje sprege sa privatnim sektorom i otvorene sukobe pojedinih rukovodilaca, uglavnom direktora, komercijalista i šefova radnih jedinica u Zagrebu i Sanskom Mostu.

Ova neslavna bitka, istina, ne traje od juče, ali nije mnogo učinjeno da se zakopaju ratne sjekire. To samo potresa temelje „Snabdjevača", usporava brži i dinamičniji razvoj ovog kolektiva, koji zapošljava 129 radnika i ima poslovne jedinice u Zagrebu, Bosanskom Novom, Sanskom Mostu, Bosanskoj Dubici, Bihaću, Ključu i dvije u Prijedoru.

Pođimo redom.

PROTIV IZ INATA?

O ishodu referenduma, gdje je protiv istupanja iz „Nove sirovine" glasalo 56, a za sticanje statuta radne organizacije 53 radnika, bilo je riječi i na decembarskoj sjednici Radničkog savjeta „Snabdjevača". Tada je, međutim, izostala dublja analiza o tome zašto referendum nije „prošao", da li je bilo sračunatog „miniranja" i kako se moglo dogoditi da se jednim potezom sruše višemjesečna nastojanja da se, najzad, „Snabdjevač" razmahne, da preraste u radnu organizaciju i zaposli novih 25 radnika.

Rukovodeći ljudi ovog kolektiva, u prvom redu direktor **Milutin Hrgar**, ističu da je elaborat o ekonomskoj opravdanosti formiranja radne organizacije sa dva OOUR-a prethodno dobio „zeleno svjetlo" društveno-političkih organizacija prijedorske opštine i „Snabdjevača". Od Hrgara smo čuli da su se pripreme za referendum odvijale samoupr vnim putem i da su radnici na svojim skupovima listom podržali „ekonomsku knjigu". Tom prilikom su, ujedno, izrazili želju da napuste „Novu sirovinu", čiju radnu zajednicu svake godine izdašno pomažu, a od njenih činovnika dobivaju obećanja u nastavcima. Na referendumu su, međutim, glasali protiv!

Prema riječima direktora Hrgara, „Nova sirovina" je bila protiv toga da „Snabdjevač" napusti njene redove, ali je „preovladala volja radnika", što rezultati referenduma demantuju. Nesumnjivo je da je isključivo pravo radnika da odlučuju o životu kolektiva i svojoj sudbini, jer oni na plećima i nose svu težinu teškoća, ali je čudno da su prethodno podržali elaborat, a u odlučnom trenutku omanuli.

Šta je, zapravo, u pitanju?

— **Većina radnika je iz inata glasala protiv istupanja iz „Nove sirovine", samo zbog Milutina Hrgara, koji želi da postane „veliki direktor"** — tvrde rukovodilac radne jedinice u Zagrebu, diplomirani ekonomista **Dragan Đurašinović**, i komercijalista poslovnice Prijedor I **Đuro Zgonjanin**.

I OD VIŠKA BOLI GLAVA

Poslije hapšenja rukovodioca radne jedinice u Ključu **Mile Vrankovića**, zbog osnovane sumnje da je „digao" više od milion dinara, nakon neuspjelog referenduma, čije posljedice u ovom trenutku nije lako sagledati, i prijedloga radnika poslovnice u Sanskom Mostu da se priključe OOUR-u „Sirovina" u Banjaluci, u „Snabdjevaču" je, čini se, nastala pometnja.

— **U našem kolektivu nema istinskog samoupravljanja, jer su sva kormila preuzeli direktor i grupa oko njega** — kažu Đurašinović i Zgonjanin. — Ko pokušava da se suprotstavi direktoru, ubrzo se nađe na sporednom kolosijeku.

Zbog raznih nepravilnosti i stvaranja nezdrave atmosfere u kolektivu partijska organizacija „Snabdjevača" je u decembru pretprošle godine izrekla idejno-političke mjere (opomene i posljednje opomene) šestorici članova, pretežno rukovodiocima, među kojima i direktoru Hrgaru. Vrijeme, međutim, govori da ove i druge kazne nisu mnogo doprinijele nastojanjima da se prevaziđu brojne slabosti (samovolja nekih rukovodilaca, otuđivanju društvene imovine, korištenje kamiona i ostalih vozila u privatne svrhe...)

— **U prvih devet mjeseci prošle godine — naglašava Zgonjanin — direktor je bio na radnom mjestu dva mjeseca i 11 dana, a ostalo vrijeme proveo na bolovanju. Međutim, nakon devetomjesečnog obračuna, primio je višak od preko 32 hiljade dinara, kao da nijedan dan nije bio na bolovanju! Intervenisala je i Samoupravna radnička kontrola, ali Hrgar nikako da shvati da mu ne pripada sav taj iznos.** Osim toga, on je za potrebe zagrebačkog „Merkura", gdje radi njegova kćerka, kupio u Cazinu oko 50 tona građevinske armature, u vrijednosti od pet miliona dinara, od kojih je polovinu „zaledio" na skladištu u Prijedoru.

KAO ZLATO

Postoje mišljenja da je sprega sa privatnim sektorom uzela maha i da se za usluge nekim „majstorima" isplaćuju velika sredstva. Pominje se angažovanje jednog prevoznika iz Prijedora, koji je za tri mjeseca „zaradio" 880.000 dinara. A to nije osamljen primjer.

Koliko su ovdje neki ljudi lakomi pokazuje i „slučaj frižider". Ljetos je jedan radnik kupio u „Snabdjevaču" frižider, platio ga oko 120.00 dinara i dobio priznanicu. Ovaj novac je, međutim, stavio u džep skladištar Meho Brkić, koji je i sekretar partijske organizacije u ovom kolektivu, ali njemu zbog ove „pozajmice" ni dlaka s glave nije falila!

Da sve bude zanimljivije, Brkić je ubrzo nagrađen: postavljen je za v.d. rukovodioca radne jedinice u Ključu.

Ogorčen ponašanjem direktora Hrgara, transportni radnik **Husnija Peklić**, krajem februara prošle godine presavio je tabak i zatražio pomoć Predsjedništva CK SKJ.

— Direktor Hrgar radi šta hoće, ali se vješto „pokriva" odlukama Radničkog savjeta i drugih samoupravnih organa — kategoričan je Peklić. — On je, između ostalog, na račun radne jedinice u Bosanskom Novom, gdje je rukovodilac njegov kum Mladen Batar, dobio za gradnju kuće u Saničanima 4.000 komada prvoklasnih opekarskih blokova, čiji je proizvođač prijedorski „Elektrokeramički kombinat". Istovarao sam ove blokove, a jedno vrijeme i radio na izgradnji Hrgareve kuće...

Zašto radnici poslovnice u Sanskom Mostu žele da napuste „Snabdjevač" i pristupe banjalučkoj „Sirovini"?

— **Sa direktorom je skoro nemoguće sarađivati: on i za vrijeme bolovanja izdaje naređenja i nema povjerenja u saradnike — kaže Miro Dobrijević, rukovodilac radne jedinice u Sanskom Mostu. — Naši radnici, recimo, nikad ne znaju koliko su zaradili, jer vrijednost boda određuje Hrgar! S druge strane, direktor je, ne tako davno, sa nekim privatnikom ugovorio izgradnju septičke jame u našoj poslovnici za 130.000 dinara. Ovom cijenom sam bio zaprepašten i nisam dozvolio izvođenje radova. Pronašao sam drugog čovjeka, čiji su usluge koštale nepunih 10.000 dinara. Zatim, samo za montažu 22 radijatora u upravnoj zgradi „Snabdjevača" u Prijedoru isplaćeno je 999.869 dinara. Ispada, tako, da je montaža samo jednog radijatora stajala 45.000 dinara, što je prosto neshvatljivo.**

VIDNI REZULTATI

Nastojali smo da razgovaramo sa sekretarom partijske organizacije „Snabdjevača" o tome zašto su komunisti na periferiji događaja i prećutno odobravaju otvorene sukobe pojedinih rukovodilaca. Ali, kad smo saznali da se baš za njegovo ime vezuje „slučaj frižider", odustali smo od toga i nastavili put Saničana, gdje smo se sreli i razgovarali sa direktorom Milutinom Hrgarom.

— **Čudno je u svemu tome** — veli Hrgar — **da nijedan nezadovoljnik nije pomenuo rezultate i razvoj „Snabdjevača", čije sam kormilo preuzeo 1978. godine i naslijedio „gorak miraz" od milion i 160.000 dinara gubitka. Tada je kolektiv zapošljavao 34 rdanika, koji su ostvarivali ukupan prihod od 18 miliona dinara i mjesečno zarađivali 3.100 dinara. U to vrijeme je „Snabdjevač" podsjećao na izgubljen slučaj, dolazilo je i do fizičkih obračuna, a direktori su se kratko zadržavali.**

Danas „Snabdjevač" zapošljava gotovo četvorostruko više radnika, od kojih su dobar broj visokostručni kadrovi. Pretprošle godine je ostvario ukupan prihod od 320 miliona dinara, a u prvih devet mjeseci minule godine ostatak dohotka od 12 miliona dinara. U tom periodu prosječan lični dohodak bio je 19.000 dinara.

— **Ne želim da polemišem sa ljudima koji druguju sa čašicom i mnogo šta su podredili ličnim interesima - kaže Hrgar. — U pitanju su, van svake sumnje, lični obračuni, kratkovidi pogledi na stvarne mogućnosti „Snabdjevača" i njegove razvojne programe. To su ljudi koji nerado prihvataju odgovarajuću radnu i tehnološku disciplinu i iznenadne inventure, a njihov stil rada i ponašanja kod mene ne može da prođe. Jer, društveni ciljevi i štednja na svakom koraku, moraju da budu iznad svega.**

— Tvrdim: u našem kolektivu je samoupravljanje dobro razvijeno, a optužbe da sam „mali bog", su plod bujne mašte pojedinaca, čija je „najveća vrijednost" napad na druge i nepovjerenje u mlade kadrove. Možda među ovim napadačima treba tražiti „minere" referenduma?

Bilo kako bilo, tek — Hrgar pokušava sitom da „zaustavi vjetar", a Dobrijević i Đurašinović su, ipak, nešto prećutali. „Zaboravili" su da pomenu da su i oni kamione „Snabdjevača" koristili u privatne svrhe — Dobrijević je iz Slavonije prevozio svinje u Sanski Most, a Đurašinović betonsko željezo i profile iz Zagreba u Bosanski Novi, gdje u obližnjem selu gradi vikendicu.

Zlatko ĐURIĆ

REKLI SU...

BOŠKO KRUNIĆ

ETATIZAM OKO NAS

Ne smemo dozvoliti da nas povuku neke zamenjene teze — problemi su u ostvarivanju ustavne koncepcije udruženog rada, a to znači pre svega u reprodukciji i raspolaganju viškom rada. Teškoće koje ćemo moći savladati samo u dužem periodu stalno će biti praćene nekim alternativama Dugoročnog programa i našim ustavnim opredeljenjima, a pre svega etatizmom. Mislim da u javnoj raspravi to nije zanemareno, ali ni dovoljno isticano da je etatizam tu oko nas — i u nama.

... Nije slučajno što je Kardelj upozoravao toliko na ulogu subjektivnog faktora, u stvari na opasnost zapostavljanja te uloge. Naš je Ustav istovremeno i ambiciozni program revolucionarnih promena koje svesne organizovane snage sa SK na čelu mogu ostvariti. Zato je u ovim raspravama oko političkog sistema, koje su se toliko namnožile i podosta zamešateljstva stvorile, po mom uverenju, najvažnije da znamo šta hoćemo, za što se SK zalaže.

Sledeći kongres i stavove koje je utvrdio SK, nema drugog programa izvan onog koji proizilazi iz oživotvorenja ustavnih načela i normi. Mislim da treba postaviti tezu da je borba za oživotvorenje ustavnih načela izvor, okvir i smisao razvoja, dalje izgradnje i promena u političkom sistemu. I Dugoročni program ekonomske stabilizacije je tako jasan na ovoj liniji. Moramo napraviti jasnu demokracionu liniju oko ovoga i zato da bi se SKJ revolutnije distancirao od raznih neprihvatljivih, a svakako i kontrarevolucionarnih alternativa... /Iz završne riječi, na sjednici Pokrajinskog komiteta SK Vojvodine/

ZA NIMLJIVI SUGRAĐANI

IBRO SA „PARKA PRINČEVA"

Ravno četvrt vijeka navršilo se od one, sada već davne 1958. godine, kada se Kulenvakufćanin **Ibro Palić**, sa diplomom svršenog učenika industrijske škole, uputio iz Vareša u svijet — trbuhom za kruhom... — A tamo, u tuđini, posao se mnogo ne bira. Ibro se obreo u Parizu i, igrom slučaja, plaču počeo da zarađuje na poznatom fudbalskom stadionu „Park prinčeva". Isprva kao pomoćnik Španjolca, koji se brinuo o „zelenom tepihu" stadiona, da bi kasnije, preuzeo ulogu svog učitelja.

Šest godina kasnije Palić — kako su ga francuzi prozvali — vraća se u domovinu. Sa reputacijom majstora za teren stadiona, stečenom u „Parku prinčeva". Naravno, bolje preporuke za domaće terene nisu mu trebale. Sljedećih 20 godina Ibro se brižno odnosi prema travnjacima stadiona u Beogradu, Titogradu, Ljubljani, Mostaru i Skoplju.

Prošle godine, po osnivanju Radne organizacije za sport, odmor i rekreaciju, Ibro Palić se napokon skrasio u rodnom Bihaću. Naravno, radi isti posao — briga mu je teren stadiona „Jedinstva". Iako posao obavlja na obostrano zadovoljstvo, Ibro ipak nije do kraja zadovoljan. Za potpunu zaštitu terena, kaže, potrebno je sagraditi još barem jedan pomoćni.

Ibro Palić je održavanju travnjaka na fudbalskim igralištima posvetio sve protekle godine. S jeseni, kada zaprijete kiše, odredio bi „posebnu terapiju", koja terene štiti i od zime, a na proljeće poredu zimamo sve da busen što bolje očvrsne, kako bi lakše podnio ljute fudbalske okršaje. Od te silne ljubavi prema poslu nije stigao ni porodicu da zasnuje. Ne mari, uvjerava nas Ibro, jer ni u tome nije sav smisao života.

Njegova „porodica" su kvalitetni travnjaci na terenima širom Jugoslavije.

M. ZULIĆ

SKICA ZA PORTRET

NOVINAR NA HUMANOM ZADATKU

Trenutak koji se ne zaboravlja: Rošić predaje ključeve kuće solidarnosti, podignute za teško oboljelog Munira Treića

*O humanosti bihaćkog novinara **Nurije Rošića**, koji na području Bosanske krajine vodi akcije solidarnosti već punih 20 godina, bilo je dosta riječi u napisima listova. Najviše ih je pokrenuo i vodio putem nedjeljnika „Arena", za koju radi već punih 25 godina. U protekle dvije decenije, najviše zahvaljujući Nuriji, na ovom području sagrađeno je ili dovršeno devet kuća solidarnosti. U ovim akcijama zbrinuto je osamdesetoro djece. Pored toga, brzim reagovanjem u određenim situacijama, ovaj požrtvovani čovjek u četiri navrata spašavao je ljudske živote.*

Sigurni smo da će Nurijino samopožrtvovanje i upornost najduže pamtiti petorice dječaka, koji su rođeni slijepi, ili su vrlo mladi privremeno izgubili vid. Pošto su stručnjaci ostavljali nadu da bi dječaci mogli da progledaju, ali poslije skupih operacija u inostranstvu, Nurija se nije predavao. Njegovu vjeru u humanost ljudi širom zemlje nisu iznevjerili — sredstva su u svakom pojedinom slučaju prikupljena u rekordnom vremenu, a poznati dr Stampeli, u još poznatijoj klinici u Rimu, bolesnicima je vraćao vid.

Svi listovi pisali su u više navrata o nedavnoj humanoj akciji izgradnje kuće solidarnosti za teškog invalida Munira Treića, iz sela Papara kod Bihaća, koju su pored brojnih građana i radnih ljudi širom zemlje, pomogli i naši radnici na privremenom radu u inostranstvu, te desetak poznatih estradnih umjetnika. Od prikupljenih sredstava, osim izgradnje kuće, Muniru su nabavljena specijalna invalidska kolica i aparat za čitanje knjiga. I ovu akciju organizovao je novinar Nurija Rošić.

O svom nesvakidašnjem humanom zadatku Nurija kaže:

—Naše brojne institucije za brigu o ljudima, kojima je pomoć društva potrebna, često su sputane određenim propisima i nedostatkom sredstava. Mislim da je u tom slučaju potrebno i angažovanje pojedinaca. Naravno, u dogovoru sa tim institucijama, čime sam se prvenstveno rukovodio prilikom pokretanja inicijative za pomoć nemoćnima.

Nuriji ljudi i vjeruju i obraćaju mu se za pomoć. Jer, njegovo iskustvo i inicijativa često su neophodni u ovakvim akcijama. Stoga ga podržavaju i institucije čiji je društveni zadatak briga o čovjeku.

Nurija Rošić može s ponosom reći da je, obavljajući i težak novinarski poziv, ispunio i veliku ljudsku dužnost.

M. Z.

U POSJETI BANJALUČKOM TELEVIZIJSKOM STUDIJU

KRAJINA NA TV EKRANU

● Uspostavljanje televizijskog studija — direktne veze sa svijetom — znači veću zastupljenost Bosanske krajine u informativnim prilozima u televizijskom dnevniku, takođe i mogućnost za potpuniju afirmaciju ovdašnjeg stvaralaštva u raznim oblastima društvenog djelovanja

Decembar prošle godine je značajan za informisanje u Krajini: prvi put je iz Banjaluke direktno emitovana televizijska emisija. Reportažna kola Televizije Sarajevo bila su u gradu dvadesetak dana i pomogla da se proba rad budućeg televizijskog studija. Proba je više nego uspjela. Za to vrijeme je snimljeno gotovo i 4 i po sata programa, odnosno u dvadesetak dnevnika sarajevskog studija, pojavilo se čak 53 priloga iz Bosanske krajine. Na drugom kanalu su emitovane dvije desetminutne emisije, šesdesetminutni snimak, dvije polučasovne emisije... Podaci će biti razumljiviji ako se uporede: za jedanaest mjeseci protekle godine Krajina je na porogramu TV Sarajeva bila zastupljena sa 377 priloga.

— U informativnim emisijama bilo je dosta govora o svih šesnaest opština s čijeg područja izvještavamo — kaže Nenad Pejić, šef banjalučkog Dopisništva TV Sarajevo. — Samo dvadeset dana boravka reprotažnih kola pružila su nam mogućnost da snimimo i prikažemo priloge iz kulture, umjetnosti i drugih oblasti stvaralaštva.

DIREKTNA VEZA SA SVIJETOM

Na sreću, tih dvadeset dana neće biti jedini dani direktne veze Bosanske krajine i Banjaluke sa svijetom. Ona i sada postoji, ali nedostaje elektronika da se to i ostvari. Stoga se s nestrpljenjem očekuje njeno prispjeće iz inostranstva, budući da je oprema plaćena.

— Dobićemo dva elektronska kompleta i tako ćemo, uz već postojeći filmski, moći da se dijelimo u tri ekipe. O značaju ove mobilnosti TV-ekipe ne treba ni govoriti, kaže Pejić. — Za dvadeset dana stigli smo u Jajce, Bosanski Novi, Bosansku Gradišku, Laktaše, Prijedor, Skender—Vakuf, Kotor—Varoš, Čelinac, Prnjavor i Mrkonjić—Grad, a sa tri kompletne tehnike moći ćemo budno pratiti zbivanja na cijelom terenu.

Banjalučko Dopisništvo Televizije Sarajevo ocjenjuje se kao najbolje, najvrijednije, ali i najjeftinije. Prošle godine su potrošili 25 hiljada metara skupe filmske trake (dolar je metar), najviše od svih, ali opet najmanje troše. Kod njih su zaposleni samo novinari i snimatelji, a sve administrativne poslove rade sami.

DOBIJENA TRKA S VREMENOM

— Nećemo ni primati administrativce, a mjesta za one čiji je rad neophodan za funkcionisanje televizijskog studija će sigurno biti, nastavlja Pejić.

Novac na novu tehniku su uglavnom dale opštine banjalučkog međuopštinskog područja. Odnos društveno-političke zajednice prema informativnim kućama je, uz dobar rad Dopisništva, i razlog što je Banjaluka prvi bosanskohercegovački grad poslije Sarajeva sa vlastitim studijem. Njegova budućnost se ne zna. Krajem februara se očekuje pravi start, u aprilu otvaranje, a onda će stvari teći onako kako se bude radilo.

Jedno je ipak sigurno. Neće se kolege iz Dopisništva brinuti da li će prilog stići na vrijeme. Radni dan će im biti sadržajniji, jer će se moći snimati i obilaziti do kasno popodne, a biće tu i direktnih uključivanja. Biće mnogo više mjesta za krajiške stvaraoce, ali i radnike i građane. To potvrđuje i podatak da se u pomenuta 53 priloga, snimljena u decembru, na ekranu pojavilo 23 radnika i građana, mlada čovjeka, a samo devet rukovodilaca. Kasnije snimljeni prilozi su sadržali izjave 16 „običnih" ljudi i četiri rukovodioca. Demonstrirajući tehniku uspjeli su da za samo deset minuta predstave devet Krajišnika.

Nove prostorije Dopisništva u Domu kulture funkcionalne su i udobne — obezbjeđuje dobru radnu atmosferu, a kad preostala tehnika stigne sve će biti još bolje.

Svetlana ŠILJEGOVIĆ

SKICA ZA PORTRET NAPREDNOG ZEMLJORADNIKA JUSUFA MAŠINOVIĆA

Ni manji posjed, ni veća proizvodnja

● Iako posjeduje svega dvadeset dunuma zemlje, Jusuf Mašinović je protekle godine predao zadruzi, pored mesa, 30.000 litara mlijeka, 30 tona pšenice i 27 tona kukuruza u zrnu i klipu

Za Jusufa Mašinovića, zemljoradnika iz Kruškika, sela koje se skoro sa Bosanskom Gradiškom spojilo, može se slobodno reći: njegovo ime uknjiženo je tek dvadeset dunum zemlje. Osnovna zadružna organizacija, međutim, bilježi proizvodnju koje se ne bi postidjeli ni najuspješniji jugoslovenski proizvođači hrane.,

— Kad se sve sabere stvarno izlazi tako, veli Jusuf. Nakupi se dosta toga, od mljeka do pšenice. Sve što se proizvede ode u zadrugu. Više bi se, računaju neki, zaradilo ako bi se na pijaci prodavalo. Ja, vidiš, ne mislim tako: sa zadrugom sam se udružio, s njom hoću da sarađujem. Potpisao sam ugovor koji poštujem. Niko me nije tjerao da to činim. Ni zadruga mene nikada nije zaboravila.

Kako to Mašinović uspijeva da toliko hrane proizvede na tako malom imanju?

— Mnogima zemlja dojadila, pa je napustili, a nekima nije ni potrebna. Rade u preduzeću, dobro zarade, pa na zemlju mnogo ne misle. Ja, opet, nemam mira: Otkako sam nabavio traktor, nastojim da što više zemlje obradim. Gdje god se pojavi komad zemlje koji se daje pod zakup, pošteno platim i obradim. zna se godišnje obraditi i više od 20 hektara, otkriva „tajnu" Jusuf, koji se udružio sa Mitrom Ljoljićem, zemljoradnikom iz istog sela, da zajednički zemlju obrađuju. Neki ne mogu da shvate što toliko zemlje obrađujemo. Svako, mislim, ima svoje: grijeh je pustiti zemlju da leži neobrađena i neoplođena. Kad čovjek pomisli šta se na njoj može proizvesti i koliko usta od toga nahraniti!

Iz prošlogodišnje žetve zadruzi je otišlo punih 30.000 kilograma pšenice. Ponijela dobro „superzlatna" i „jugoslavija". Sa dunuma je dobijao i po 750 kilograma zrna. Ništa za kuću nije ostavio, pšenica je iz kombajna u silos išla. Onda je tu 15 tona kukuruza u klipu i tri tone manje zrna. Jesen produžila vegetaciju, kukuruz se morao vlažniji brati, da bi se pšenica zasijala. Ponovo je hljebno žito „zauzelo" osam zakupljenih hektara, koje je Jusuf svojski obradio.

Svega bi se, priznaje, radije odrekao nego krava, štalu je proširio i proizvodnju povećao. Dnevno u laktofriz odlazi 80 do 90 litara, za 365 dana nakupiće se više od 30.000 litara mlijeka. Doda li se tome meso, izlazi da blizu 100 tona hrane Jusuf proizvede na svom imanju.

— Novine su pisale da puno zarađujem i da sam se para namlatio, žali se Jusuf. Da su novinari otišli u zadrugu, mogli su vidjeti karticu na kojoj je sve obilježeno, i troškovi i zarada. Nema tu šta da se krije, sve se predaje po cijenama koje društvo odredi. Ne kažem da se radi džaba.

Uzoran proizvođač — Jusuf Mašinović

ali se ne zarađuje toliko, koliko neki misle. Kad bi čovjek sve računao, načisto bi od proizvodnje odustao. Bolje je kukuruz na pijaci prodati, nego od njega silažu praviti i stoku hraniti. Više bi se tako zaradilo. Koliko se sijena potroši, pa koncentrata... Hoće li čovjek da od krava ima koristi, mora ih njegovati i paziti.

Jusuf i žena mu Muniba već ulaze u godine u kojima se na smanjenje proizvodnje mora misliti. Kada se povuče sa njive, na zidovima će ostati mnogobrojna priznanja, dobijena za uzgoj krava i proizvodnju hrane, od opštinskih do republičkih. Ni bez jednog nije ostao.

M. OSMANČEVIĆ

Akteri iz filma „Posljednja oaza"

●Sa autorom filma „POSLJEDNJA OAZA", koji se upravo prikazuje na TV ekranima i u bioskopima, pobuđujući veliko interesovanje publike

ČOVJEK SA FILMSKOM KAMEROM: PETAR LALOVIĆ

INTERVJU

Neposredan povod za ovaj razgovor bio je prikazivanje filma „POSLEDNJA OAZA" na TV-ekranima i veliko interesovanje na koje je on naišao. Takođe veliki uspjeh ovaj film bilježi i na velikim ekranima. Tako je čovjek koji se već 30 godina bavi filmom doživio zadovljstvo pravog susreta sa publikom. A to je ono što je san svakog autora.

Petra Lalovića smo zatekli u „Centar filmu" u Beogradu, gdje su u toku poslednje pripreme za snimanje njegovog novog filma. Nema dakle, vremena za odmor i predah, a upravo ovakvi događaji daju snagu za nove poduhvate. A ono što on radi može se stvarno nazvati poduhvatom. Lalović je rođen 1932. godine u Subotici. Školovao se u Beogradu, gdje i sada živi. Sa nepunih 12 godina (1944.) pristupa narodnooslobodilačkoj vojsci Jugoslavije. Bio je kurir narodnog heroja Milutina Morače, učestvovao je u borbama za oslobođenje Beograda, na Sremskom frontu i oslobođenju Zagreba, zbog čega je odlikovan Medaljom za hrabrost i Medaljom zasluga za narod.

Nakon rata ostaje i dalje u JNA, sve do 1950, kada odlazi na filmski tehnikum.

Sada, poslije 30 godina rada, može se konstatovati da njegov autorski opus nema slično autorsko djelo sa kojim bismo ga mogli uporediti. Zaljubljenik je dokumentarnog poput Vertova, Flaertija, Grirsona... A ono što ga čini posebnim je skromnost i vrednoća; rad u koji beskrajno vjeruje, posao koji voli i kojem se posvetio.

Lalović se posvetio prirodi, tačnije životinjskom svijetu, i to bez ostatka. Njegove filmske priče nisu samo slike te prirode, već i metaforički nadgrađena, basnovita, poučna, nama ljudima upućena kritika. Ovaj svijet, ovi filmovi, ne bi nikad nastali da nije riječ o pravom profesionalcu, ali i ljubitelju prirode. Godinama već u svim vremenskim uslovima i godišnjim dobima, po pustinjama, vrletima, močvarama, ledu danju i noću, Lalović snima, otkrivajući nam svijet do tada poznat samo rijetkim ljubiteljima i poklonicima prirode.

Razvojni put ovog umjetnika otkriva nam njegovu sistematičnost, ali i neprekidnu želju za učenjem, sticanjem novih znanja. Poslije filmskog tehnikuma studirao je istoriju umjetnosti, a prije nekoliko godina završio je Akademiju za pozorište, film, radio i TV.

Kao snimatelj u „Zastava filmu" snimio je oko 50 nastavnih filmova, a u periodu poslije 1960. godine snimao je pretežno naučnopopularne filmove. Posebno su mu zapaženi filmovi iz prirode - **„PRIČA O ŠUMI", „PAUKOVA MREŽA", „MRAVI", „HRČAK", „PUSTINJSKA LAĐA", „UKUS MEDA", „MASKIRANI RAZBOJNIK", „BALEGAR"**, u kojima Lalović nadgrađuje priču, dajući joj metaforom drugčaije, dublje značenje, stvarajući prave briljantne etide.

U najnovijim filmovima Lalović se sve više okreće ka jednom od presudnih pitanja opstanka naše civilizacije, pitanju zaštite čovjekove sredine, zaštiti prirode, čime produbljuje onu duboko ljudsku, humanu angažovanost, koja je sastavni dio njegovog djela.

Istraživač i humanista: Lalović sa svojom kamerom

- Navršavajući 30 godina rada stvorio je dugometražni dokumentarni film „POSLJEDNJA OAZA", pionirski pokušaj u jugoslovenskoj kinematografiji. Istovremeno, snimio je TV seriju u 4 nastavka koja je prikazana za Novu godinu. Dežurajući kamerom pune tri godine na predjelima između Dunava i Drave, snimio je film koji govori o jednoj od poslednjih oaza netaknute prirode u Evropi.

● Šta sada, poslije pola godine prikazivanja u Jugoslaviji, poslije nekoliko poziva na svjetske festivale, i postignutog uspjeha, mislite o svom filmu?

- Može se smatrati da je ovo prvi pravi prodor dokumentarnog filma u bioskope kod nas. Poslije 30 godina rada na filmu za mene je to velika satisfakcija. Radeći punih 20 godina filmove o prirodi i iz prirode, ja sam zavolio taj svijet. Svjedoci smo propadanja prirode; sve je manje „oaza", kao što je ova o kojoj film govori. Ovo je i moja pobuna protiv toga. Prateći taj svijet, rađanje, život i smrt, zavolio sam taj svijet i pokušao da ga dočaram na filmskom ekranu, filmskim sredstvima. Smatram da je to vrijedilo truda.

Prije sam i ja pravio filmove za festivale. No, tek ovo je pravi film, film za publiku, za bioskop. Smatram takođe da je to budućnost dokumentarnog filma i da je nužno njegovo prilagođavanje bioskopskim normama (dužina 1,5 sat).

● Koja je vaša poruka čovjeku u pogledu zaštite okoline?

- Ako bih morao kratko da kažem, rekao bih: Pustimo ih da žive! No, ja nisam optimista. Smatram da tom svijetu moramo mi da pomognemo, ako ni zbog čega drugog ono zato da pomognemo sebi. Beton ih sve više okružuje, sve im je bliži. Ja sam nedavno ponovo bio na terenima gdje sam snimio film i zapazio da je izgrađena još jedna benzinska pumpa, dio puta...

● Kakav je radni naslov vašeg novog filma? Čime se on bavi?

— Zvaće se „SVET KOJI NESTAJE". Smatram da za slijedećih 20 godina razumom treba spriječiti katastrofu, ili ćemo ostati sami na zemlji. Strašan je podatak da je u istoriji svijeta preživjelo samo 1% životinjskih vrsta, a da je 99% nestalo. Taj broj se svakim danom smanjuje. Da li znate da je 4. oktobar Dan zaštite čovjekove okoline? Pokušaji zaštite prirode kod nas su uspješni. Moglo bi se reći da mi u tome prednjačimo.

● Gde ćete snimati vaš novi film?

- Na terenima Kopačevskog jezera, između Dunava i Drave, ali i širom Jugoslavije - u Bugojnu, pojedinim rezervatima itd. Prvim filmom, kao i ovim koji počinjem, želio sam da pokažem dio ljepote toga svijeta. Životinje imaju svoju etiku, i često bi i nama mogle da održe lekciju.

● Kako su djeca primila film?

- Iako nisam pravio film za djecu, već prvenstveno za odrasle, djeca su veoma dobro primila film. Uopšte, film je veoma dobro primljen. U Beogradu je imao 200.000 gledalaca, u Zagrebu je išao na kartu više i to dan ranije, a u vašem gradu će vjerujem, ostati duže nego što je planirano i nego što smo mogli da pretpostavimo.

Posljednje utočište za pernatu divljač

● Kakvi su vam planovi za dalju budućnost?

- Volio bih da radim film u Nacionalnom parku Durmitor na Tari, što je planirano za 1986. godinu. Svi ovi moji filmovi su apel da sačuvamo taj svijet, da ga pustimo da živi. Mislim da je to jasno, a i film je išao na to da na što popularniji način pokaže taj svijet. Milion posjetilaca do sada dovoljno rječito govori. Inače, film je prodat u cijelom svijetu.

Na kraju spomenimo da je i ovaj film kao i mnogi do sada koje je napravio Petar Lalović, nosilac mnogih nagrada i priznanja. Trebalo bi nam dosta prostora da ih barem pobrojimo, a njemu je samom najveća nagrada milion posjetilaca ovog filma.

Poželimo mu uspeh i u daljem radu.

Aleksandar ŠUKALO

POSLEDNJA OAZA

ZAPIS O VENECIJI

Smisao jednog milimetra

● U Veneciji - gle čuda! - gondole se zabijeljele, a u sjećanju osunčani pješčani Lido, Kanal grande, Riva dei Skijavoni, Duždeva palata, crkva Santa Maria dela saluti...

Uzjogunila se priroda pa, kao da se sprema za Šamoni i Petnaestu zimsku olimpijadu, hoće da poobara neke sopstvene rekorde. Šibenčani obukli debele zimske kapute i iz ormara izvadili šubare i vunene šalove; čak ni četrdesetogodišnjaci u tom gradu, sada okovanom ledom, ne pamte da se živa spuštala do devetog podioka ispod nule. Snijeg prekrio Nicu, pa Francuzi nikako da se načude hiru prirode. I vječni grad Romula i Rema je pod snijegom.

U Veneciji - gle čuda! - gondole se zabijeljele. Po Trgu svetog Marka kližu se nestašni mališani, i čovjeku se čini da će kroz ekran televizora ovog časa banuti u toplu sobu.

Mraz grize banjalučke krovove, niz padine Starčevice liže leden val, i čovjeku lijepo kada negdje sa dna prašnjave vitrine izvuče neki davni zapis o sunčanoj Veneciji. Oko klizi po požutjeloj hartiji, i samo pokatkad, kroz zamagljen prozor, krajičak pogleda zaplete u čudesnu igru pahuljica.

xxx

Ima li uopšte smisla pisati o Veneciji i jednom famoznom milimetru?

Šta savremeni hodočasnik može novo reći o gradu kome je u mnogim enciklopedijama posvećeno više prostora nego nekim državama„ Njemu, čini se, ostaje sasvim bizarna dilema: da li prije spomenuti pješčani Lido ili Kanal grande, Duždevu palatu ili Rivu dei Skijavoni, da li crkvu Svetog Marka smjestiti na početak ili kraj bljedunjavog zapisa o već davno i bezbroj puta opisanom gradu stotinu osamnaest otočića i oko četiri stotine mostova, šta učiniti da se u sivilu zapisa ne izgubi Ponte di Rialto...

Venecija se doživljava na neobičan na čin. Pri prvom susretu s njom čovjeku se čini da je stigao u ovlaš upoznat grad i, ne razgledajući planove i putokaze, žuri ne misleći kuda, i gdje god stigne, čini mu se da je baš tu želio doći.

„Čovjek čiji je vijek prošao", pisao je u svoje vrijeme Turgenjev, **„kojeg je život slomio, ne treba da dolazi u Veneciju: ona će mu biti teška kao uspomena na neostvarene snove iz rane mladosti, ali ona će biti lijepa onome ko je još pun snage, ko se osjeća srećnim, taj neka donese svoju sreću pod njena začarana nebeska i ma kako sjajna ona bila, Venecija će je još više pozlatiti neprolaznim sjajem."**

Zamišljen nad sudbinom prerano oboljelog Dimitrija Nikanoriča Insarova i života pune, od ljubavi ustreptale, Jelene Nikolajevne Stahov, Turgenjev je (u romanu „Uoči novih dana") vjerovatno imao razloga da ovako rezonuje kada je svoje junake, na putu iz Beča prema Istoku, smjestio u Veneciju tek toliko dugo koliko je bilo potrebno Insarovu da shvati da nikada neće iz Rusije ponovo stići u Bugarsku, a Jeleni da voljeti znači - gubiti.

Danas bi sigurno zapisao da u Veneciju treba doći kad god se za to ukaže prilika („Vikend u Veneciju za samo... dinara, organizuje za vas agencija...") **bez obzira na dob i zdravlje. Jer, stariji, pa i pomalo onemoćali, mogu ovdje da udahnu nove sokove života i da shvate da im ono što je prohujalo nije otišlo uzalud, kao što i naredne godine imaju svrhu. Mladi će, u žurbi kao i uvijek, pogledati samo neke znamenitosti grada, a muzeje, biblioteke, galerije i bezbrojne palate ostaviti za neki novi, skorašnji susret s Venecijom.**

U Veneciju treba doći noću, kada blještava svjetla od svih ljepota, stvaranih u proteklih dvanaest vjekova, oku i srcu namjernika nude ono što je najzanimljivije i najznamenitije. Noću, uostalom, čovjek ne zapaža prljavštinu vodenih prometnica, koja, čini se, više od slane vlage, nagriza nevidljive trupce na kojima počiva grad i kamene temelje veleljepnih zdanja. Danju, u starom dijelu Venercije, nema se šta vidjeti, jer treba gledati - sve. Noću, ploveći Kanalom grande, putnik ima priliku da pogled nešto duže zadrži na raskošnoj fasadi Akademije lijepih umjetnosti, na zvoniku i arkadama crvke Santa Maria dela saluti, ili neke druge građevine.

Onima koji kane prvi put doputovati u grad duždeva moramo saopštiti: na Mostu uzdisaja nema zaljubljenih parova! Ovdje (čak i noću) svi nekuda žure, pa jedna grupa turista potiskuje drugu, i na mostu niko nema vremena ni da odahne a kamoli da uzdahne.

Možda je neukusno da drznik koji je tek zakoračio na brod i krenuo razgranatom mrežom kanala pokušava razgolititi grad i opovrgnuti ono što je zapisano na hiljadama stranica, zabilježeno na platnima i celuloidu, ali treba reći da romantika gondola i pjesme gondolijera iščezavaju, ostajući samo u prošlosti i pričama turističkih vodiča. Ko danas - pita se jedan pjesnik, s bojom Mediterana u očima - ima toliko vremena (pa i novca) da satima i noćima krstari gondolom buncajući u uho djevojci nešto o mostovima ispod kojih prolaze i da čeka povoljan trenutak da izjavi ljubav. Umjesto toga, za samo „šačicu lira", oboje će brže „vodenim tramvajem", iz svakog dijela grada, stići na Trg svetog Marka, što moramo se privikavati i na savremenija poređenja - noću liči na pusto, oveće fudbalsko igralište, oko koga su se (na terasama hotela) zadržali samo najvatreniji navijači. Dok budu posmatrali baziliku di San Marko, građenu u devetom stoljeću, savremeni Romeo će , između dva gutljaja neizbježne koka-kole, progunđati nešto Juliji, a pitanje će sadržavati sve elemente za potvrdan odgovor.

To, ipak, ne znači da u venecijanskim kanalima nema gondola. One se i sada uspješno rvu s motornim čamcima, barkasama i putničkim brodićima, a da li u tome ima romantike, zaista je neumjesno i pokušavati odgovoriti.

Gondole plove. A Venecija tone - upozoravaju stručnjaci. Zarad budućih generacija, zarad samo jedne noći koju namjernik može iprovesti u Veneciji, trebalo bi da se udruže umovi cijelog svijeta i pobijede taj famozni milimetar, koliko - kako tvrde stručnjaci - godišnje grad potone u prljavu vodu kanala.

Ima li smisla u ovakvom, nemuštom, zapisu spominjati taj milimetar?

Ima li, zapravo, smisla pisati o Veneciji?

xxx

Niz Starčevicu liznu još žešći val hladnoće; vrluda između zgrada novog naselja, kao da se i on želi ugnijezditi u nekom toplom kutku.

Na televizijskom ekranu bljesnu jedna venecijanska barkasa prekrivena snijegom.

Putopisna bilježnica traži svoj kutak na dnu vitrine; valjda joj je tamo lijepo pod sitnim česticama prašine.

Ranko PAVLOVIĆ

U Veneciju treba stići noću, kada blještava svjetla od svih ljepota, stvaranih u proteklih dvanaest vjekova, oku i srcu namjernika nude ono najzanimljivije i najznamenitije

IZ PUTOPISNE BILJEŽNICE

SA IRINOM LEVITINOM, ŽENSKIM ŠAHOVSKIM VELEMAJSTOROM IZ LENJINGRADA

Prva i za najslavnije

● Gotovo istovremeno kad i susret Karpov — Kasparov, počeo je, ali znatno ranije završen, meč za titulu prvaka svijeta u ženskom šahu ● Krunu je branila Maja Čiburdanidze, a pretendent za šahovsku krunu bila je naša junakinja Irina Levitina

Maja Čiburdanidze i Irina Levitina imena su koja posljednjih mjeseci nisu silazila sa šahovskih stupaca svjetskih listova. Veliko interesovanje i pažnju ovim dvjema „Amazonkama" iz Sovjetskog Saveza poklanjala su i druga informativna glasila, a posebno radio i televizija. S razlogom, jer se prva grčevito borila da sačuva, a naša junakinja da joj preotme svjetsku krunu i šahovski pijadestal.

Irina Levitina nije uspjela. Nedostajao je djelić snage, ili sreće, a možda i šahovskog umijeća. No, i bez toga, put kojim je prošla da bi stigla nadomak svojih snova čini je velikom, u šahovskom svijetu besmrtnom. Bitku je kaže izgubila, ali ne i rat. Već u narednom ciklusu pokušaće da ostvari ono što joj prvi put nije pošlo za rukom. Iskorak ka tom cilju joj je Jajce, odnosno veliki šahovski turnir koji se u njemu igra. Došla je da bude njegov sudionik, a velika je vjerovatnoća i - pobjednik. Ako je suditi po onom što je do sada pokazala - i hoće. Irina je iz četiri partije uknjižila tri pobjede i samo je jednom igrala miroljubivo.

KOME TITULA PRVAKA?

O tome velikom meču sa Majom Čiburdanidze, do kojeg, da bi došla, morala je biti prva na Međuzonskom turniru, bolja od legendarne **None Gaprindašvili**, zatim Aleksandrije, pa Semionove, Irina kaže:

— Protiv Čiburdanidze je veoma teško igrati. Naprosto je neprevidljiva. Izgubila sam meč sa 8,5:5,5, iako sam jedno vrijeme imala poen prednosti. U ovom trenutku teško je predvidjeti ko će i kada naslijediti titulu. Hoće li to biti Nona Josellani, Nana Aleksandrija ili neko treći. Vidjećemo. Svakako, bila bi neskromna ako bi iz te mogućnosti isključila i sebe".

Irina Levitina je rano naučila da igra šah. Bilo je to još u osnovnoj školi, jer je tada ovoj drevnoj igri poklanjala veći dio svog slobodnog vremena. Idol je hiljadama djevojčica u svojoj zemlji, iako i sama ima izgled djevojčice, a i širom svijeta. Zvanično je druga, ali će i sada reći da je spoznala samo dio onoga što šah nudi, kao što neće poreći ni to da ovoj igri treba mnogo šta i podrediti. Ona je za svoje znanje veoma zahvalna šahovskim učiteljima: **Biševu, Furmanu, pa Kotrijajevu**, a naročito lenjingradskom majstoru **Jermolinskom**, koji s njom radi posljednje dvije godine.

O najvećem svom uspjehu kaže:

— Pa, svakako je to susret sa zvaničnom svjetskom prvakinjom Majom Čiburdanidze. Jer, već i samo sticanje prava za izazivača zahtijeva mnogo odricanja; dug i trnovit put, ali i mnogo pobjeda i osvojenih prvih mjesta.

ZA NJIH ĆE SE TEK ČUTI

U njenoj zemlji puno je mladih djevojčica za koje kaže da će ubrzo šahovski svijet saznati, a što se jugoslovenskih šahistkinja tiče, posebno kad je riječ o **Milunki Lazarević**, ne štedi komplimente. Njeno je mišljenje da će **Alisa Marić, pod uslovom da mnogo radi, mnogo i postići.**

Irina Levitina u Jugoslaviji do sada je boravila tri puta; po jednom u Beogradu i Skoplju, a ovo joj je drugo učešće na jajačkom Međunarodnom šahovskom turniru, za kojeg kaže da je jedan od najjačih u svijetu. „To je moja, a i ocjena cijelog šahovskog svijeta", kaže vicešampionka. Ona ne poriče ambicije da bude prva, ali daje podjednake šanse i svojim konkurentkinjama: **Nani Josellijani**, svojoj zemljakinji, zatim Mađarici prošlogodišnjoj pobjednici **Žiži Vereci - Petronić**, pa švajcarskoj predstavnici **Tatjani Lemačko.**

Irina Levitina nema, ili neće da kaže ko joj je šahovski uzor. Kao što nerado govori i o konačnom ishodu meča Karpov-Kasparov, ali zato ne štedi pohvale ni komplimente kada je riječ o organizatoru i organizaciji šahovskog turnira u Jajcu.

KOMPLIMENTI DOMAĆINU

— Sve je ovdje lijepo, prijatno. I grad sa iznenađujuće niskim temperaturama, i hotel u kojem boravimo sa kompletnom poslugom, i publika koja u velikom broju iz noći u noć prati sve ono što se zbiva na turniru i oko njega. A o ljudima koji se brinu o nama i organizaciji mogu reći samo riječi hvale. To je i razlog što ću uvijek kada to budem mogla ponovo doći u Jajce, pod uslovom da me pozovete. Moje mišljenje dijele i druge šahistkinje koje ovdje borave.

Irina Levitina možda bi još pričala o šahu, jer je to njena najomiljenija tema, možda ponešto i o sebi. Ali, pet bespoštednih sati koje je probavila za šahovskom pločom tražeći puteve i načine kako da realizuje minimalnu prednost koja je ostvarila i u susretu sa **Alisom Marić** ostavili su vidnog traga na njenom licu i raspoloženju. Svjesna je da će i naredna, kao i mnogo prethodnih noći, biti bez sna, kao što je svjesna i toga da je put do triumfa težak, a do trona mnogo teži. A Irina Levitina ne želi da se odrekne ni jednog ni drugog.

Hadžo KLIPO

AUTOBUSOM KROZ BANJALUKU

Banjaluka je konačno postala „velegrad". Dobila je autobuse-harmonike. Ulaz na prednja i na zadnja vrata: navali narode! I kondukteri su naravo tu. Oni u ruci drže olovke. Budno paze da neko ne promakne a ne plati. Olovkom guraju novac i kartice u kutiju. Svjesno i savjesno rade svoj posao. Zatvaraju i otvaraju vrata pritiskom na dugme. Pritisnu ponekad i na treće dugme. Tad zazvoni. To je znak vozaču da je sve u redu

Od kada je „Autoprevoz" uveo ove autobuse narod ulazi na zadnja vrata. Njemu je interesantno kako kondukter barata olovkom. I potpisniku također. Od tada i putuje autobusima čak i kada ne treba. I to sve zbog olovke.

Čudnu, doista čudnu moć ima olovka. U kakve sve svrhe ona može biti upotrijebljena, o tome se neda ni sanjati.

A to da je Banjaluka postala velegrad samo što je uvela u gradski saobraćaj autobuse-harmonike tačno je. I ne samo to. Razlog su, eto ta zadnja vrata na koja narod voli da ulazi. Narodu su otvorena još jedna vrata i on je pohrlio da vidi to čudo. Kad tamo olovka...

Sumnji-va olovka

Evo, uzmimo sad primjer novina. Svi čitamo novine: ne zato što volimo novine već zato što smo dužni, a i hoćemo da budemo informisani. Čitamo ih, to valjda neće biti sporno, od posljednje strane, otraga. Tako smo naviknuti. I novine koje ne možemo da čitamo otraga nisu nam drage. Nekako, nešto nije regularno. (Dragi naši čitaoci, da li nas čitate od posljednje strane?)

Ima još primjera. Recimo, pada kiša a vi nemate kišobran. A i nemate vremena da čekate da dotična drugarica, kiša, prestane da pada? Kopati po džepovima; naći sitninu? Kad, tamo, čovjek sa olovkom. Pazi. Gleda kako vi preturate po džepovima. Prosto vam je neugodno. Šta on ima da gleda kad vi sopstvenim rukama preturate po sopstvenim džepovima? I šta će mu olovka? Olovka je strašno sumnjiva!? I onda odahnete kad vidite šta on radi sa olovkom. Prosto biste mu poklonili i sopstvenu koliko vam je drago. Radi to čovjek na pravi način. I pošteno. A to je već nešto. A i vi ste zadovoljni i srećni zbog njegovog rada. Nije opasan, iako se takvim čini. A to je dopustite, rijetkost. Doduše, ipak ste malo sumnjičavi. Ko zna - olovka je olovka?

Možda se može prigovoriti potpisniku da je zanemario one koji ulaze na prednja vrata, a on, budući da je u funkciji sredstva javnog informisanja, morao bi da sve uzme u obzir i to predoči javnosti. Ali, on ima opravdanje, jer sve posmatra iz velegradske perspektive. Onako kako dolikuje. Oni koji se budu bunili prestaće onoga trenutka kad prvi put uđu na posljednja vrata. Zažaliće samo koliko su toga do sada zanimljivog propustili. No, nemojte sad svi nagrnuti na posljednja vrata, jer se lako može zaboraviti da postoje prednja. A i ona olovka je ipak sumnjiva. Ko zna šta joj može pasti na pamet.

N. GUZIJAN

DANI ZA NEZABORAV

Stojanovi univerziteti

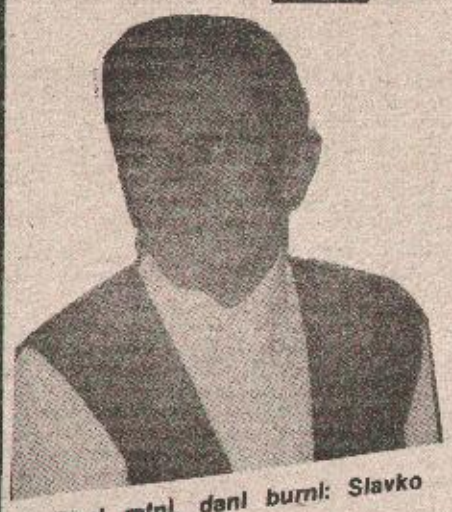

Dani ratni, dani burni: Slavko POPOVIĆ

Ako se izuzme školovanje na nižoj, pa višoj partijskoj školi, odnosno visokoj upravnoj školi, čitav svoj život i radni vijek **Slavko Popović (1916)** proveo je u trouglu Skender-Vakuf (Živinice) - Kotor-Varoš - Banjaluka. Iščekujući dan kada će muški, junački zakoračiti u osmu deceniju, Slavko Popović liči na brda koja ga, u Skender-Vakufu, okružuju: zraži optimizmom, vedrinom, vitalnošću. Divan je i zahvalan sagovornik.

UČITELJ STOJAN

● Samo nas trojica ili četvorica, iz 130 kuća, koliko su Živinice tada imale, pohađalo je osnovnu školu u Skender-Vakufu. Valjalo nam je, ne pitajući za vrijeme, svakog dana put pod noge, pa u jednom pravcu prevaljivati po osam kilometara. To je bila jedina škola u ovom kraju, a sastajala se od jedne jedine učionice i stana za učitelja. Zgrada je poticala iz vremena Austro-Ugarske carevine. Kada sam je u junu 1929. godine završio, tu je, bar sam tada tako mislio, bio i kraj svih mojih naukovanja.

● **Za „vlade" bana Milosavljevića u Živinicama je otvorena osnovna škola. Biće da je to bilo 1931. ili 1932. godine. Nisam siguran. Prije da će biti 31. Kao školovan čovjek zaposlio sam se, 1933. godine, u toj školi: postao sam poslužitelj.**

● U skendervakufskom ataru nije bilo partijske organizacije. Djelovale su građanske partije, ali za njih nisam mario. Kada je za učitelja u Živinice došao Stojan Makić, sve je nakako živnulo oko nas. Za onih pet godina, koliko je proveo u selu, ostavio je vrlo duboke tragove. Bio je prvi i posljednji prosvjetni radnik koji se od srca, snagom entuzijaste, bavio i unapređenjem sela. Kao niko prije i poslije njega djelovao je progresivno. I najstariji seljani su dolazili kod Stojana, ako on nije stigao da ode do njih, razgovarali su, planirali, dogovarali se o svemu i svačemu. Njegova riječ se u selu čula i, bogami, poštovala. Bio je na „ratnoj nozi" sa sreskim načelnikom u Kotor-Varošu. Na načelnikovu sugestiju podveden je pod „crvene", stalno se nalazio pod paskom vlasti, iako tada još nije bilo član Komunističke partije.

● Od njega sam mnogo naučio. Nas nekolicina iz Živinica, na Stojanovu preporuku, pretplatili smo se na časopis **„Seljački bukvar". Izlazio je jednom mjesečno u Beogradu a najviše nas je privlačila rubrika „Seljačke nevolje".** Svaka njena riječ prianjala nam je za srce: učili smo je napamet, kao nekad pjesmice u školi.

● **Stojan je oko sebe okupljao sve seljane, i staro i mlado. Otvarao nam je oči. A uz vašare i zborove nije mu bilo mrsko d se nabacuje kamena s ramena. Pričao je jednostavnim rječnikom, na popularan način. Još tada širio je ideje bratstva i jedinstva. Bili su to „Stojanovi univerziteti".**

● Aprilski događaji zatekli su me u školi. Odmah je bila zatvorena, a ja sam se dohvatio sela i u školsku zgradu, gdje sam, sa suprugom Marom živio, više se nisam vraćao. Zavladala je čudna, opšta neizvjesnost. Niko ništa nije znao šta se dešava i šta će se dogoditi, a Stojana više nije bilo da nam, na samo njemu svojstven, kristalno jasan način kaže neku pametnu. Kada je na zboru u Kotor-Varošu objelodanjen stav nove, ustaške vlasti, o pokrštavanju Srba, malo je ko više odlazio dolje, u čaršiju.

PARTIZANSKE OAZE

● Te nelagodne neizvjesnosti počelo je da nestaje kada su se u Tisovcu i Čemernici počeli da pojavljuju komunisti iz Banjaluke. Oni su stupali u kontakte s viđenijim ljudima, objašnjavajući ciljeve ustanka. S njihovim dolaskom, stariji ljudi su govorili: **„Pojavile su se komite. Biće bolje!"** Malo pomalo, grupa se povećavala. Nakon 15. avgusta i prvog napada na Skender Vakuf, priliv boraca se više nije mogao da zaustavi. Gorštaci su se latili oružja pa je ubrzo došlo i do formiranja skendervakufske čete. Za komandanta je izabran Dujko Komljenović, a za političkog komesara Mišo Stupar.

● **Čemernica je ubrzo postala „partizanska baza". Tu je izgrađen logor, podignuta bolnica. Mislilo se i na dane, pogotovo zimske, koji su nailazili: stvarane su zalihe hrane. Iz Živinica i drugih sela, nosili smo, kako je ko znao, hranu, Rezerva hrane nije bila pripremana samo za borce, nego i za narod. Zlu ne trebalo. Prednjačili smo mi, omladinci.** Za rad s omladinom bili su zaduženi **Vlado Ivanović, Mišo Stupar,** a sa ženama **Vahida Maglajlić...** S Mišom sam proveo najviše vremena. **Milenko Raljić** *i ja. Nas dvojica smo se družili i prije rata, a zajedno smo zakoračili i u omladinski, odnosno narodnooslobodilački pokret. Stvaranjem seoskih vojno-omladinskih aktiva, počela je obuka svih onih koji nisu služili vojsku. Podučavali su nas - najčešće su to činili* **Miloš Stojanović** i **Dušan Bajić** - vojnim vještinama, sklapali smo i rasklapali pušku, bez pucnjave - jer municije nije bilo - učili su nas da nišanimo. Svi smo morali da imamo drvene puške, kako bi se obuka nesmetano mogla da

> ● Kada je za učitelja u Živinice došao Stojan Makić, sve je nekako živnulo oko nas. Za onih pet godina koliko je proveo u selu, ostavio je duboke, vrlo duboke tragove

odvija. Dok su nam Miloš i Dušan otkrivali ratne vještine, Vlado Ivanović je najčešće držao političku nastavu.

NEZABORAVNI 7. APRIL

● **Ustanički pokret je bujao na sve strane. S viješću da će se u Skender - Vakufu 22. februara održati nekakav važan skup, odnosno da ovamo stižu do zuba naoružani partizani, dobro obučeni... Pročulo se da je s njima prošao i Stojan Makić. Znači, živ je i ustanik je! Naše se znalo: put Skender-Vakufa smo nosili hranu, suvo voće, orahe. Ovaj danas gradić nije slučajno izabran za održavanje savjetovanja. Pokret je bio silno narastao. Čak su i četnici Laze Tešanovića tada još uvijek klicali komunizmu i Staljinu, da bi, vrlo brzo, zatim poveli „krvavo kolo", u sprezi sa okupatorom.**

● Za nas je bio događaj da vidimo našeg Stojana, učitelja. Mislim da niko od njegovih đaka nije otišao na pogrešnu stranu, svi su postali partizani. Učesnici savjetovanja bili su razmješteni po kućama. Stanovali su kod mještana, a hranili su se u drvarnici osnovne škole. U to vrijeme već je uveliko funkcionisao Opštinski narodnooslobodilački odbor, a predsjednik je bio **Duka Blagojević.** Postojala je i institucija komandanta mjesta komandant je bio **Nenad Obradović.**

● **Događaji su se smjenjivali munjevitom brzinom. Došlo je do četničkog puča. Preko noći nestale su Maslovarska, Jošavska četa... Uslijedila je ofanziva na Kozari. Ipak, ništa više nije moglo da iskorijeni jednom posijane ideje. Pogotovo kod nas omladinaca.**

● Početkom aprila 1942. održan je zbor u Skender-Vakufu. Mene su zadužili da govorim. Do tada nisam dobio teži zadatak. Vlada Ivanović me savjetovao šta i o čemu da govorim. Mučio sam se živih muka da to upamtim. Na kraju odlučih: „Govoriće š onako kako ti znaš, svojim riječima!" Nekoliko dana poslije toga - 7. aprila - Vahida i Bosa Jurinčić su me dohvatile pod ruku i saopštile da sam primljen u Komunističku partiju. Mojoj radosti nije bilo kraja.

● **Decenije djelovanja i rada ostale su iza mene. Prešao sam dug i uzburkan put dok, evo, nisam uplovio u mirne, penzionerske vode.**

Limun PAPIĆ

BLIŽE I DALJE OD ČOVJEKA

Glumci među nama

Daske koje život znače. Poznata fraza za pozorište kao imitaciju života. Ali, pozorište je i svuda oko nas. Pozorište u kući. Pozorište na ulici. Pozorište u OUR—u. Na svim tim mjestima bezbroj glumaca. Neki bi nadmašili profesionalce. Ako se samo bolje posmatra, vidi se.

Poznavao sam jednog manje-više dobrog čovjeka na nižoj ljestvici organa uprave. Orilo, gorilo - on se nije uzbuđivao. Ali, stavio je na lice masku neke stalne brižnosti. Da ljudi vide da je i on pod teretom problema i obaveza, i da se sekira. A bio je šeret.

Na jednoj konferenciji predsjedavajući je sve vrijeme imao naborano čelo i obrve, a razmatrana su ne tako važna tekuća pitanja. Omladinka pored mene zapita me šapatom: „Šta to mori našeg predsjedavajućeg?" Nisam joj znao reći.

A, kako je tek teško zadržati prirodno držanje kad čovjek postane „vlast". (Neki se i na društveno-političkoj funkciji osjećaju kao vlast). Dešava se tada nešto kao preobražaj gusjenice u leptira. Da li će se iščauriti bijeli ili crni leptir, ne zna se. Nekad to izgleda ovako: Prvih dana po promovisanju iš je to onaj nam stari znanac. Smiješi se, pozdravlja, opušten je. Malo kasnije već je zvaničniji. Uz to i uspravniji. Zatim, sve dalji. Čeka da ga i stariji prvi pozdrave. A on otpozdravlja pokroviteljski i sa distance.

I u nastupima je sve vještiji. Kao u teatru zauzima poze, ima elegantne pokrete rukom. Ljudi mu povlađuju, a među sobom zbore: „Vidi ti ovog našeg kako se izbirikao!" A on se u ulogu toliko uživio da je izgubio pojam o vremenu. Pa mu se ona ni nakon petnaest godina ne prepušta drugome. Zaboravio onu Marksovu, ili Lenjinovu, da svi građani treba da se izređaju u upravljanju, kako bi svi bili upravljači. Po našem čovi ova se ideja ne bi mogla sprovesti ni za milion godina. Produženje mandata obično se pravda potrebom „kontinuiteta". U toku su, kaže se, nove investicije, a radni ljudi ne bi mogli bez njega(!) da ih dovedu do kraja.

Rajko SKVARICA

GLUMAC JE — GLUMAC

Sa Lucijanom Latingerom, dramskim umjetnikom čije je stvaralaštvo usko vezano za Banjaluku

L. Latinger: Za Banjaluku me vezuju najljepše uspomene

NEPROLAZNA DRAŽ TEATRA

● U Banjaluci sam počeo pozorišni rad, ovdje sam dobio prvi profesionalni angažman, ali i završio profesionalnu karijeru — kaže Lucijan Latinger, glumac koji je zaokružio tri i po decenije rada u pozorištu

Nedavno je na sceni banjalučkog Doma kulture izvedena monodrama „Sreća na laktu", po tekstu A. P. Čehova, u izvođenju **Lucijana Latingera**, glumca Narodnog pozorišta Bosanske krajine u Banjaluci. Riječ je o monodrami koja je izvedena na Festivalu monodrame i mini-drame u Banjaluci i glumcu koji je u dugoj glumačkoj karijeri tumačio niz likova domaćih i stranih autora, a nakon penzionisanja ostao vjeran teatarskoj sceni.

● Vaši počeci glumačkog rada vezani su za Karlovac i amaterski rad. Kad je i kako počelo vaše bavljenje teatrom?

— Počelo je 1941. godine u Banjaluci, a prije toga, kao omladinac, učestvovao sam u Karlovcu u radu amaterske dramske družine. Nakon jedne od provala, kao napredan omladinac bio sam upozoren da treba da odem iz grada. Organizovan mi je odlazak u Kasin Dol kod Sarajeva, a kasnije sam opet u Banjaluci. Amaterska grupa Karlovačana, među kojima je bila i Marija Aleksić, bavila se tada vrlo uspješno pozorišnim radom. Prvi profesionalni angažman dobio sam avgusta 1941. u banjalučkom pozorištu, a u toj prvoj predstavi učestvovalo je šest mladih glumaca. Tako je počelo druženje sa Banjalukom, koju su tada zvali „mali Pariz". Iako u teškim uslovima okupacije, u pozorištu se osjećalo djelovanje Partije. Ne samo članovi KPJ, već i vanpartijci, značajno su uticali na repertoar. Među izvođenim autorima bilo je i onih koji su bili na takozvanoj crnoj listi. Igrao se Dostojevski, zatim komad naprednog pisca Hete Velioki „Žene na Niskovorju". U septembru 1944. organizovano odlazim iz Banjaluke i postajem član Centralne pozorišne grupe ZAVNOBIH-a... Prve predstave davali smo u Sanskom Mostu, a zatim u Jajcu, gdje smo dočekali Novu 1944. godinu. Iz Jajca smo pješke stigli u Sarajevo, gdje sam se, nakon oslobođenja, zadržao osam godina. Igrali smo uglavnom jednočinke i manje komade za borce.

● Igrali ste u pozorišnim kućama u Sarajevu, Tuzli, Prištini, Titogradu, Zadru i Banjaluci, gdje ste i penzionisani. Bila je to vaša želja da u banjalučkom pozorištu, gdje ste i počeli, završite profesionalni rad?

- To je tačno, jer me za Banjaluku vežu najljepše uspomene, vezane za profesionalni rad. Došao sam ponovo u Banjaluku 1969. godine. Pozorište je nakon zemljotresa radilo u teškim okolnostima. Išli smo na turneju po Jugoslaviji, a ovdje dugo igrali pod šatorom. Tokom turneje prošli smo čitavu zemlju. Ali, ubrzo 1971. godine, sam penzionisan.

● Rado i često saradjujete sa amaterima. Kako ocjenjujete rad Studentskog pozorišta u okviru UKUD—a „Ivica Mažar", sa kojima saradjujete već od samog početka?

— Izrazite teškoće sa kojima se suočavaju amaterska društva su prostor, a takođe stručni rad. Studentsko pozorište UKUD-a „Ivica Mažar", na primjer, odškolovalo je pet ili šest glumaca, koji danas profesionalno rade u jugoslovenskim pozorišnim kućama. Entuzijazam među mladima je očigledan i trebalo bi stimulisati taj rad; podstaknuti i banjalučke književnike da se uključe i napišu nešto za amaterske ansamble. Možda i prigodne recitale. Jer, pored poznatih pjesama Mire Alečković, Branka Ćopića i Skendera Kulenovića nemamo novih pjesama koje bi ušle u ovaj fundus.

● Uloge i priznanja?

— Nastojao sam da u svim ulogama dam sve od sebe. Provео sam u banjalučkom pozorištu skoro dvadeset godina. Gledao sam zemljopisnu kartu i ustanovio da sam igrao u svim republikama i gradovima od Ljubljane do Đevđelije. Kratko vrijeme napustio sam pozorište i radio kao asistent na filmu. Bilo je to u vrijeme dok je „Bosnafilm" bio u povoju. Takođe saradjivao sam sa TV i radiom, kao i Dječijim pozorištem u Tuzli. Naravno, bilo je i priznanja. Dobio sam nagradu Ministarstva prosvjete SR BiH za ulogu u Cankarevom **„Kralju Betajnove"** i Srebrnu plaketu SIZ-a kulture Banjaluka. Ulogom Cankarevog **Kantora** završio sam tri i po decenije pozorišnog rada. I dalje želim da igram, a sa članovima Studentskog pozorišta upravo pripremam Mrožekov komad **„Na pučini"**.

J. PRNJA

SUSRETI SA STVARAOCIMA

NEPOPRAVLJIVI OPTIMIST

Na prošlogodišnjem Sajmu knjiga u Beogradu banjalučki „Glas" i Nacionalni park „Kozara" iz Prijedora su se, između ostalog, predstavili i jednom po mnogo čemu jedinstvenim izdanjem. Riječ je o mapi grafika i zbirci pjesama banjalučkog pisca i slikara Jovana Spreme **„Kroz pramenje neba"**. U cijelosti posvećena NOB-u i revoluciji, posebno kozarskoj epopeji i legendi, ovo je Spremina četvrta knjiga. Ovog puta u njoj su združeni Spremo kao slikar i pisac i to je urodilo plodom. Knjigu su materijalno pomogli u njenom izdanju SOUR „Jelšingrad", Skupština opštine i SIZ kulture Banjaluke. Kako je došlo do ovakvog spoja likovnog i pjesničkog izraza? — pitamo Jovana Spremu.

Okrenut pejzažima djetinjstva — Jovan Spremo

● Sa Jovanom Spremom, a u povodu izlaska iz stampe njegove mape-zbirke pjesama „Kroz pramenje neba", o poeziji, slikarstvu i još koječemu

IDEJE, SIMBOLI

— Svaka nova ideja je samo privid novoga. Ideje kao novost, po meni, najsličnije su stepeniku koji, naravno, predstavlja nastavak prethodnog — stepeništa. Za tako shvaćenu „novu ideju" potrebna je i posebna hrabrost, čak rizik, pa prema tome i eventualni rijetko ili, pak, neshvatanje naših „skolastičkih umova"... Dakle, bez predznanja, bez tog prethodnog „stepeništa" nema ni novih stepenika — novorođenih ideja. Eto, ova zbirka grafika-pjesama nastala je, u stvari, na pravom stepeništu. Baš na stvarnom stepeništu našeg Počitelja. Tamo ima neki arapski napis. U kamenu. Na bedemu. Na odbrambenim zidovima koji se povijaju uz brdo, ka nebesima... A noc, na mjesečini, vertikala stamene kule Gavran-kapetana kao da probija oklop vasione pod kojom gamižemo mi — sićušni ljudi. Kao da je stalo vrijeme, ali nesmrtno stalo — nego kao da je ovjekovječeno... Eto, tako kao omadijar, nekoliko noći sam zastajao pred tim prizorom vječnog i, ako se tako može reći, objašnjeno-neobjašnjivog, ili bar neslućenog. Bilo je to prije dvanaest godina. I jednog jutra **svojom** kaligrafijom napisao sam na bijeloj hartiji jedan stih, pa drugi, pa sedmi... Malo pomalo počinjao sam da u njima prepoznajem ljude, nepoznate i poznate, pejsaže mog djetinjstva. Krajine, naše Kozare...

PROŽIMANJE LIKOVNOG I POETSKOG

— Da li je na ovo „skretanje" od Počitelja ka Kozari djelovala vaša pomisao za oratorij „Kozara" objavljena 1972. godine?

— Vjerovatno. A možda i spontana namjera da pored poeme za oratorij, budući da sam i slikar, napravim i poemu za „videotori", za gledanje (i odgonetanje), kako se to kaže u pjesmama — u osami.

— Upravo sam to i osjećao gledajući, pa čitajući, vašu monografiju grafika-pjesama. Odgonetao sam svaki djelić nacrtanog... Otkud sve to?

— Da, taj spoj prvo likovnog, pa poetskog, zapravo je obrnuti slijed u odnosu na dosadašnju praksu. Poezija je ovdje, ako se tako može reći, ilustracija likovnog, a kaligrafija ručno ispisanih stihova ono što obje kreacije povezuje u cjelinu...

— Vaše književne, a i najčešće likovne teme su vezane za NOB i revoluciju?

— U ratu se intenzivno živi, mnogo pati, sve zgusnuto dogada, a prolivena krv (ma kako to bilo nehumano) pročišćava zagušljivi „mirnodopski" vazduh. Međutim, ako ta krv nije uzaludno prolivena, ako je čak milionskim žrtvama na „stepeništu istorije" čak veoma mnogo novih stepenika **Novog** — onda svi naši pjesnici i svi slikari još nisu dovoljno napisali, a pogotovo ne naslikali previše. Jednom riječju, revolucija je nepresušna inspiracija. Kozara posebno...

PLANINA KAO INSPIRACIJA

— Godinama već istrajno slikate portrete druga Tita. Otkud to?

— Počnimo opet od Kozare: ta planina-poema, njen gorštačko-ponosni narod stvorio je najshvatljivije, najjezgrovitije i narodski najtoplije stihove o svom Titu. Vrhovni komandant našeg juriša na nebo u tim stihovima je i plava ljubičica, i rosno cvijeće, a cijeli kozarski narod tih dana „za tobom (Titom) se kreće". Pa, onda „druže Tito mi Ti se kunemo" — što je prihvatila čitava Jugoslavija. Eto, takav voljeni Tito, zaslužio je dostojan portret, a mi ga, osim Prudovnikovog i par Jakčevih crteža (!) još nemamo. Što se tiče moje malenkosti — trudim se, nailazim ponekad na prosto neshvatljive prepreke, ali radim, a uskoro će se glasovitije čuti i o rezultatima tog rada.

— Živite uglavnom od skromne penzije i, isključivo, od stvaralaštva. Kako to izgleda?

— Da budemo precizni: od penzije koja iznosi 8.640 dinara mjesečno! Dakle, životarim. U stanu od svega 43 kvadratna metra, stanu za koji u „Danasu" reče Tito Bilopavlović doslovno: „Teško je otkriti gdje se tu kuha, gdje ruča, a gdje spava?!" Preko dvije stotine portreta voljenog Tita i još toliko „običnih" slika nalazi se u pomenutoj kvadraturi.

— Do sada ste imali zapažene izložbe Titovih portreta u Banjaluci, Jajcu i Sarajevu. Šta dalje s tom izložbom i uopšte u stvaralaštvu?

NOVI RADOVI

— Upravo sada uramljujem nove portrete. Opština i neki radni kolektivi, kao što su radili i oko pomenute knjige, svesrdno mi pomažu, a poneko opet sve to smatra „mojim problemom". Eto, na primjer, odgovorni ljudi iz AIPK „Bosanska krajina", od kojih sam najnaivnije zatražio pokroviteljstvo te izložbe, nisu čak našli za shodno ni da odgovore. Ta će izložba, dakle, tek da zaživi. **Na literarnom planu završio sam pisanje i prekucavam roman u četiri toma. Sadržaj? Pa, naslov romana reći će poprilično: „Idioti".** Ipak, sa jednom suštinskom ogradom — ogromna većina likova zamijenjeni su kao što je i ogromna većina mojih sugrađana — divni ljudi, ponekad potrošački malo više zainteresovani sopstvenim „problemima", ponekad čak i nesvjesno nemilosrdni, ali mnogobrojni su oni koji su u srcu krajiškom — ljudine. Dakle, nepopravljiv sam optimista. Jesam i ponosan sam što sam još takav.

U ovom je razgovoru, potom, bilo pominjanje nagrada: Spremo u Banjaluci nije dobio nijedno priznanje društvenog karaktera, ali je zato na anonimnom konkursu banjalučkog Narodnog pozorišta Bosanske krajine podijelio glavnu nagradu za dramu „Vučica" sa Mirom Jančićem. Nemalo je ogorčen i na takav tretman, kada je riječ o nagradama i priznanjima, ali je, veli, i tu optimistički raspoložen. Poslije knjige „Kroz pramenje neba" kako bi, inače, mogao drugačije biti raspoložen njen autor?

Ranko PRERADOVIĆ

PISMO IZ SR NJEMAČKE

Poziv na druženje

Evo i nas. Učesnici smo četvrtog i petog razreda Jugoslavenske dopunske škole u SR Njemačkoj. Živimo i školujemo se u jednom dijelu Štutgarta koji se zove Bad Kanštat. Tu rade i naši roditelji. Uglavnom smo rođeni ovdje, idemo u redovne njemačke i našu Dopunsku školu.

Međutim, odrasli kažu da smo veoma vrijedni. Evo samo nekih podataka koji to potvrđuju: nedavno smo uspješno proslavili 29. novembar, Dan Republike i sa svojim gostima, članovima KUD—a „Mladi metalac" iz Hadžića, dali u prepunoj dvorani veoma zanimljiv i raznovrstan program. Ovih dana ćemo proslaviti Dan dječje radosti i 22. decembar, Dan JNA. **Sve te poslove radimo sa vrijednim članovima Jugoslavenskog kluba „Dunav". Ovaj klub je nedavno dobio svoje prostorije i u njima ćemo mi mladi razvijati svoju aktivnost. Planiramo da formiramo literarnu, novinarsku, muzičku, šahovsku, nogometnu i brojne druge sekcije.**

Javljamo se i mi svojim vršnjacima sa željom da se dopisujemo. Pišite nam o sebi i svojim problemima, svojim maštanjima i nadanjima, a mi ćemo vama.

Pišite nam na: Jugoslavenski klub „Dunav" (Heinrich-Ebner Str. 2) 7000 Stuttgart 50-SR Njemačka

Pa evo, da se predstavimo: leđima su okrenuti: Eleni Katzigeorgiu, Danijela Savić, Tina Živkov, Jozefina Bekavac, Snježana Rendulić, Andrea Pasarić, Mladen Gamož, Ivica Brajdić, Miloš Ašković, Edi Bužimkić, Alen Kukec, Božo Piljek i Mirjana Cerović.

Rizo DŽAFIĆ

Mnoštvo melodija o jednoj ljubavi

Ljubislav Milićević: Tkači plamena, Odzivi, Bijelo Polje, 1984.

U ranijim zbirkama pjesama (a njih je desetak) MILIĆEVIĆ se pokazao kao pjesnik snažnog lirskog nadahnuća, jake i bogate poetske riječi. Inače se u krugovima književnih znalaca misli da je poezija uopšte angažovana jer je sva okrenuta čovjeku i životu, jer je prožeta svojstvima ljudskosti i bivanja (onošto jeste), ali se za poeziju na temu naše revolucije i NOB-e može reći da je angažovana u najužem smislu te riječi, u najdoslovnijem smislu.

MILIĆEVIĆEVA zbirka TKAČI PLAMENA (**Odzivi**, Bijelo Polje, 1984) zaokupljena je jednom nadahnutom lirskom dimenzijom, mladošću naše revolucije i njenih učesnika. Tu je mladost kao nepovratni izvor revolucionarne energije, što i

U SVIJETU KNJIGE

sam naslov zbirke sugeriše. Angažovana poezija ovakve vrste može biti suhoparni stihovani dokument, može biti plakat i parola, a može se vinuti u visoke prostore nadahnutog poetskog kazivanja o istini i istinama revolucije, o njenoj ljubavi za čovjeka i ljubavi čovjeka prema njoj, o čovječnosti njena hoda i postojanja, što je MILIĆEVIĆU pošlo za rukom u ovoj zbirci. U zbirci su pjesme, a neke imaju i odlike poeme: **Gromolomi, Skojevske godine, Skojevske vatre, Skojevske frule, Skojevske zastave, Skojevsko oro, Visoka proleterska duga i Vučja rijeka.** Iz naslova pjesama vidi se da je pjesnik sagledavao mladost naše revolucije, i divio joj se, preko mladosti i zanosa njenih učesnika skojevskih (poznat je podatak o mladosti naše partizanske vojske), da bi na kraju zbirku završio pjesmom o Sutjesci.

Dakle, sadržajna dimenzija ove poezije je danas dobro došla i još jedan je dokaz da je naša revolucija neiscrpno vrelo poetskog nadahnuća za sve naraštaje koji dolaze (o revoluciji ne trebaa da pjevaju samo njeni učesnici). Pjesnik MILIĆEVIĆ se divi (bez patosa) revoluciji, njenim vatrama, i svemu onom što je ona kao svoje sjeme posijala ovim našim prostorima. Naravno, leksičkim bogatstvom ova poezija upućuje čitaoce na crnogorsku stvarnost Nobe i revolucije, a to je lice revolucije i njenih učesnika u svim našim prostorima, jer revolucija svuda čuva čovjeka, kao pjesnikova hirovita **Sutjeska**. „U stupama kamenim /jarinu razbija/ da sačuva čovjeka /od leda i zmija" (**Vučja rijeka**, str. 41). Pjesnik će u pjesmi **Visoka proleterska duga** reći da revolucija ispisuje „novi zvjezdoslov juga" i da „nijesmo imali nebesitijeg čela/ ni u dalj zagledanijeg sjaja".

Naša revolucija je uozbiljila naše vrijeme i očovječila mnoge, zvijeri u čovjekovim liku, poručuje pjesnik u pjesmi **Skojevske zastave**. Revolucija je mnoštvo melodija o jednoj ljubavi. I pjevanje o revoluciji je revolucija. Pjesnikova želja je želja skojevske mladosti u revoluciji: „da se raznosi /crvena zvijezda/ i da treperi/ na svim vodama/ i svim širevinama". U pjesmi **Skojevske godine**, veoma dugoj i nedahnutoj pjesmi, stoji: „Preodoljesmo bleštine i tamnila/ Na smrtilištu najstrašnijih doba/ Naša je krv samo ljepotu žuborila/ I naša mladost-vječita scoba". Pjesme u svojim koordinatama posjeduju ritmičku raznovrsnost, a naročito je pjesnik sklon ritmu koji je ostvario u VUČJOJ KUĆI, prethodnoj svojoj zbirci. Ova poezija jeste umjetničkog dometa ranijih ostvarenja, i sa tog stanovišta ne može se govoriti o nadilaženju ostvarenog, ali sa stanovišta tematike može se reći da je ovaj pjesnik kvalitetno obogatio svoj poetski opus. Ako je naša revolucija „morzirala ariju vijeka i neba", ova poezija uznosi ljepotu te arije, koja živi našim prostorom, za čovjeka, ali i čovjek živi za nju.

Sreten VUJKOVIĆ

Trubadur vrelih osjećanja

LUKO PALJETAK: PJESNI NA DUBROVAČKU, ZNANJE, ZAGREB, 1984.

Jedan od najproduktivnijih pjesnika naše savremene književnosti je sigurno Luko Paljetak, pjesnik „umilnog glasa", koji se ovoga puta javio novom, neobičnom i nadasve zanimljivom poetskom zbirkom PJESNI NA DUBROVAČKU. Ovaj poznati esejist, feljtonist, dramatičar i prevodilac čini se da je ipak i prije svega pjesnik istančanog nerva i to da je najbolji i najneposredniji kad zapjeva o rodnom Dubrovniku. Srce tada zatreperi žarom tradicije, a stih Luke Paljetka se nasloni na bogatu sliku dubrovačke književnosti. Dubrovnik je prostor koji je odvijek njegovao lijepu poetsku riječ bilo iz pera Šiška Menčetića i Džora Držića, Marina Držića ili Ivana Gundulića ili manogih drugih koji su ž ivjeli u njegovoj bogatoj istoriji i u nju utkivali svoje stihove.

Po ugledu na njih Paljetak je zatreperio novim tonom kojim čitaoce nostalgično podsjeća na vrijeme romansi i serenada, pjesama šaljivih i ljuvenih, poslanica i balada. On je pjesnik koji ovom knjigom progovara ne „na dubrovačku" kako se knjiga zove, nego „na narodnu" kako u stvari i pjeva ovaj pjesnik. Vedrina duha, neuništiv optimizam, neizmjerno bogatstvo izraza i neslućene mogućnosti jezika pokazao je Paljetak u ovoj svojoj knjizi. Na osamdesetak stranica on je sabio čitavo jezičko-literarno bogatstvo prošlih vijekova omogućavajući tako čitaocu da sagleda ljepotu i draž te književnosti koja se nekada ljubomorno njegovala i čuvala, a kasnije, na žalost, zatisnula u zaborav. Paljetak preskače mračni ponor mnogih vijekova i tako uspijeva da preko njega prenese ljepotu našeg stvaralaštva iz 13, 14. i 15. vijeka koje su stvarali pjesnici po ugledu na narodno stvaralaštvo. Za razliku od savremenih pjesnika, koji se sve više udaljavaju ne samo od narodnog stvaralaštva, nego i od naroda za koga valja pišu, odnosno za koga bi trebalo da pišu, Paljetak se vraća narodnim korijenima i korijenima umjetnosti uc ište očitavši tako lekciju savremenoj poziciji i savremenim pjesnicima koji zamagljuju svoje misli neizmjernim ponorima stilskih figura i besmislenih jezičkčih konstrukcija.

Zbirka Luke Paljetka ima šest ciklusa u kojima na sasvim moderan način oživljava našu tradiciju i predstavlja čitaocu pjesničku kulturu jednog vremena. On kroz sve cikluse u kojima ima i vedrog humora i dubokog bola i otpora i ljubavi i još mnogo čega drugog što je narod nosio u dubini svoje duše kao vrhunske vrijednosti pokazuje koliko ljudi imaju sličnosti u karakteru, mentalitetu, u pogledu na život i u mnogo čemu drugom i oni u prošlosti i ovi danas. On varira iste teme na novi savremeniji način i tako finim poetskim šavovima spaja vremena u kojima je vitalitet života uvijek bio iznad smrti i umiranja. On pokazuje vječna i trajna, poetska vrela i zdence iz kojih se može zahvatati neizmjerno bogatstvo umjetnosti sa snažnim misaono-emotivnim komponentama. Zbog toga, i još zbog mnogo čega što je Paljetak znao vješto iskoristiti da dotakne vrhunac umjetničkog dometa u poetskom stvaralaštvu, ovu zbirku možemo izdvojiti u našoj savremenoj poeziji kao izuzetan događaj i prijatan doživljaj za svakoga ko uroni u maticu života koji knjiga u sebi nosi.

Rizo DŽAFIĆ

SPIS SMRTI

MILENKO STOJIČIĆ

Lovri Ivanoviću, ljubomornom čuvaru fratrovih zapisa, ne bi li se prisjetio smrtnikove posljednje i jedine želje-od A.K.

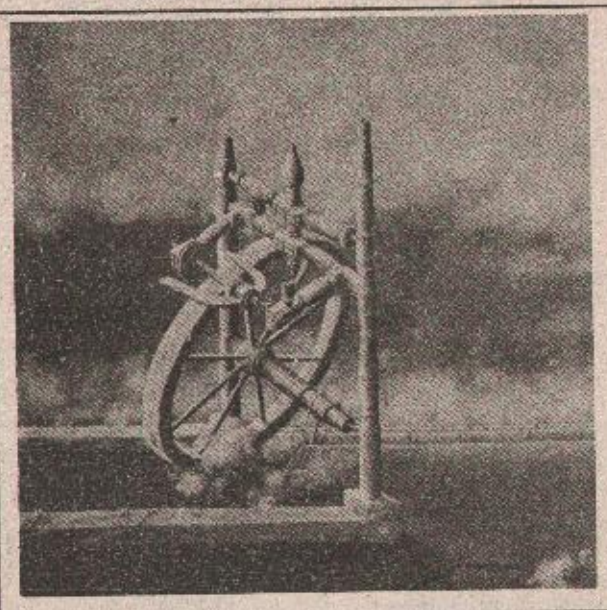

Ramo Selimović: TOLAŽBA

Jedina zvijezda koja je treperila s mračnih mrčajvakufskih nebesa bješe zvijezda umirovljenog fra Marina Ljubonjića, pitomog i srčanog bogoljupca koji je, jedini, čvrsto hododario zemnim, ljudskim, putevima. Fratrova riječ je bila riječ zdravog razuma. Učeni franjevac visokoga reda i čina, s fratarskom kolajnom na grudima, sazivao je u početku „božje prevodioce" vjerskog trolista govoreći im i kričeći o jednom: da oni ne treba da budu liturgijski recitatori, nego narodni tumači božanskih strofa, spominjući im imena Tomasa Mincera i opata Erazma Roterdamskog. Fratar je osjetio kako crna klica morije, opake bolesti, bubri i zemljom i nebesima nad Mrčaj Vakufom. Dok su, tobož pomno, slušali fratra Ljubonjića u njegovoj samačkoj, maloj sobi pretvarali su se da se fratrove riječi primaju u njihovoj moždanoj brazdi kao kalem mladice na divljakinju. A čim bi okrenuli leđa fratru i njegovoj samici ismijevali su ga, pronosećí glas da „siroti fratar nije sastavio oko lijeske". Čuvši to fra Marin Ljubonjić je digao ruke od svega, povukao se sasma u utrobu samice i u samog sebe i otpočeo kažnjavati redovnike morije kalemom, tintom i hartijom. „Opis kasablijske morije", naslovio je fra Marin Ljubonjić svoje namriještene papire uredno složene u kovčežiću ispod kreveta. Zakatančeni fratrov kovčežić čuvao je strašne kasablijske istine: o Merimi, o Magdaleni, i Bećiru... Staračke dane fratru su uljepšavali dva mlada zaljubljenika knjige i slova kojima je širom, sa smiješkom, otvarao vrata svoje babilonske biblioteke. Bili su to: August Kon i Đulaga, drug mu...

Mladići su bili fratrova „oba oka" (kako ih zvaše) sve dok ne dođe vrijeme posljednjeg treptaja njegove nebeske biljege...

Sudnje, potonje mjesečinaste noći fra Marin Ljubonjić je s mukom krevetu prinio srmom otpočen kovčežić na čijem se poklopcu sjajtio križ-zlatotisak vještog majstora Anonimusa. Bolani fratar je iza pasa potegao ključić privezan zlatnim lančićem i nježno ga zavukao u katančić; kovčežić se uz laganu škripu otvorio. Fratra je presjekao bol u grudima kao da je otvorio duboku, nezaliječenu ranu na srcu. Na nutarnjoj strani poklopca bile su, u finom bareljefu, predstavljene, majstorskim zacjepima pervaza, Tri Gracije: Svijetla, Vesela i Cvijetla.

„Milina,
Milovidnost,
Milokrvnost,
Milost,
Oproštenje,
Ljubav,
Prijateljstvo"

prošaputao je fra Marin Ljubonjić nadnešen nad kovčežićem iz čije ga je mrkline zapljusnuo tamjanski svetao miris mastila i usnulih, ustajalih papira, živućih biljega prohujalih vremena.

„Probudiću ih", pomisli fratar i istog trena u pospanu dušu prilježno složenih papira zagnjuri, nježno kao u psalme Svete knjige, svoje drhtave, beskrvne, voštane ruke. Teško se pridiže, jeknu, uze iz mejdenog ćiraka svijeću, pripali je čakmakom kremenom i trudom i prnese papirima pobožno, svečano kao nebesko kandilo, božju luč, s žarkom zemljom da ih zadoji svjetlom zlatno-žutog plamena i orosi gustim, sočnim kapima otopljena voska. Plamen svijeće je liskao, podrhtavo, izvijao, izlijevajući po papirima šarade i arageske, dajući njihovim licima zaumne, nemušte obrise...

Odjednom se fra Marin Ljubonjić trže kao iz ružna sna, prinese rasplamsalu svijeću grudima (svijeća je moja sudbina, moje nočašnje prikazanje, pomisli) i kroz prozor samačke sobe ugleda zacakljenog nebeskog šejha (svidjela mu se ova poredba) u zenitu haremskog sjaja, tolmača nočnih horoskopa, baklonoše potukača i opsenara armade mjesečara. Fra Marin Ljubonjić se prisjeti od srca iskrenih riječi učenost stambolskog pisara, Behremefendije, koje je, jedne daleke, za kalem mučne noći, pročitao u Knjizi punoj zlata i paučine. (Baš tako je fratar volio reći: u starim knjigama je suvo zlato). Fratar se prekriži trojicom desnice, dodirnu svetu Trotačku na svom tijelu i prošaputa efendijine riječi blagodarene predskažućim znacima, dok mu je svijeća gorjela na grudima:

„Pisao sam svoju Knjigu po čitav dan i kroz cijeli život a doći će vrijeme i ja ću umrijeti kao kakav tuđinac i knjiga mi se prodati nipodašto".

Bolesni fratar se zamisli nad taštinom Befremefendijinih riječi zapali mu se, proključa krečana misli u glavi: povjerovava, primi k srcu sveznak ovih riječi koje se odžaše u mrkoj petstogodišnjoj turšiji vremena. Fratar klimnu glavom, pomiri se s njihovim proročanskim odbiljeskom kao s božjom tačkom u novoj preobrazbi. Izusti:

„Pravo imaš, Behremefendija... Pravo, bogme..."

Fra Martin Ljubonjić se lagano primače pendžerčiću, podiže glavu mjesečevu oku i preko drhtavih, suvih usana ponovo pretočikao pelin gorke efendijine riječi: očita nekrolog, zapjeva opijelo, reguiem svim bjelosvjetskim knjigama. Zabolješe ga tolike smrti. Uzdahnu, uzdahnu duboko, snažno pritisnuvši ljevicom grudi. Nošen silinom i taštinom proročanskih riječi stambolskog pisara ponovo prinese razbuktalu svijeću svojim papirima u otvorenom kovčežiću. Žigne ga u srcu pomisao:

„Da ih zapalim?! Da ih opepelim?! Da kovčežić urnom napravim?"

Osta za tren nadvijen nad papirima pa se brzo ispravi, pritisnu plamen svijeće prstom ovlaženim jezikom i ugasi ga. Plavičast dim omirisa samicu. Zavuče ruke u papire i poče ih milovati, prinositi obrazu, usnama, grudima i čelu nježno kao zaliske sakramenta. Teške, gorke staračke suze obliše mu lice.

„Ke sam ja da ih spalijm?", promuca fratar.

Pred zoru, strijepnjubolesnih, kad kad je mjesec, sabesjednik noćnih osamljenika, polako ponirao u san nebesnih virova fra Marin Ljubonjić prilježno iznova složi papire u kovčežić...

S prvim zodijačnim bljeskom zore sve više i sve dublje zabadala se žaoka smrti u ojesenjeno njegovo srce koje je prosipalo, polako i nijemo poput zarđalog stogodišnjeg zvonika, posljednje otkucaje. Ponovo fratra obuze smrtno teška misao:

„Da ih zapalim?! Moji su..."

Zločestu misao istoga trena istisnu životnija, slađa pomisao:

„Možda će ih nekad neko nekom pročitati?!"

Zora je sazrijevala, ruj je prelijevala samicu, Fratrovu misao ogrija vatra psalma: „Duša moja leži u prahu; oživi me po riječima svojoj".

U daljini se čuo žunin zloglas.

„Prokleta da si crna kreštalica! Jasan mi je tvoj krisk, jasan...", reče fra Marin Ljubonjić, uze čist list papira i nad njim otpoče zaigravati kalem u oteščaloj ruci spremajući se da u ovom od boga obilježenom času zapiše riječi rastanka, kratkog oproštajnog pisma, upućenog svojim „očima", mladićima Augustu i Đulagi, učenicima i zaljubljenicima riječi i knjiga. Vreme ta je bilo malo.

„Vrijeme, šta je to vrijeme?", upita se.

Fratar smiri ruku, zamoči kalem u tintarnicu i vršak njen spusti na bjelinu i mekotu papira. Otpoče. U početku rečenica, pratećí brzinu misli, po eče, brzo, bučno kao divlja planinska rijeka koja se šurvava nizbrdo, tok, odjednom, u času srčanih osjeka i grčeva, ne otpoče splašnjavati, opadati, prekidati se i ponornicom biti. U rečenici se kao u kardiografskoj krivulji ogledalo splaštavanje, gašenje i umiranje sapetog fratrovog srca. Fratar se borio, grčevito čupao iz smrtne, žilave ruke klonuća. Mladići, August i Đulaga, našli su ujutru klonulu glavu fra Marina Ljubonjića na papiru. Tintarnica je bila prevrnuta a tinta razlivena po stolu i po dijelu lista. U fratrovoj ukočenoj desnici, kao srastao s njom, bio je kalem. August je prnio list očima i pročitao Đulagi naglas:

„Ako me u grobu želite zapljusnuti... svjetlom... pročitajte..."

Misao je ostala nedopisana a rečenica otvorena kao nezaliječena rana.

„Đulaga, samo je tako mogao umrijeti: na bijelom čaršafu lista", rekao je tiho August Kon.

Veličanstven bi ispraćaj fra Marinove duše.

Crkva Sv. Terezije Avilske je, širom otvorenih dveri, široka srca primala ljude ove i one vjere, a Sveti Triling se preobrazio u jedinstven ljudski simbol. Emblem Ljubavi. Bilo je prosjaka i potukača ko na gori lista-svi koje je fra Marin Ljubonjić sretao i darivao za života. Lelekali su:

„Nema više našeg dragog oca Marina!"

„Posvetio se ti nama dabogda!"

„Pjevala ti dušica u raju kano tica u zelenom gaju!"

Protećiće mnogo godina; nanizaće se velik đerdan vremena, i ispuniće se predsmrtna želja fra Marina Ljubonjića. Jedan od fratrovih miljenika i učenika, August Kon, (Đulaga je oslijepio i umro sasušen sljepoćom) došao je teškom muškom do fratrovog kovčežića, otključao ga kalauzom (ključić su ostavili iza fratrovog pojasa) i svjetlom svojih očiju vaskrsnuo dušu zamrlih papira. Velika kasablijska hronika ispuod kalema fra Marina Ljubonjića pročuće se od usta do usta, od uha do uha po čitavoj Krajini. Mrčaj Vakuf je izašao iz pelena uštapa kasablijskog i obukao čaršijsku odeždu. Fra Marina Ljubonjića i iz čaršijskog oka zapljuskuje ono željeno svjetlo, priželjkivani dar. Za ljetnih teferiča i zimskih sijela, za derneka i blagdana - uvijek kad se počne odmotavati klupko sjećanja na daleka vremja i događaje, kad se otpočnu obnavljati nekdanje kasablijske legende, ljudi govore:

„Ajmo zaviriti u fra Mrinove zapise!"

„Najpametnije je da vidimo šta fra Marinovi indžijeli kažu!"

„Ima tu u fra Marina!"

„U fra Marina piše!"

Crkva Sv. Terezije Avilske je otvorena.

U crkvi je otvoren srmom otpočen kovčežić.

U kovčežiću fra Marinovi zapisi uzdišu dok se nad njima otvaraju ljudske ruke i oči.

I Behremefendija i fra Marin Ljubonjić svijetle pod zemljom.

ZIMSKA „PROZA“ U ČELINCU

JANUAR BEZ GRIJANJA!

● Teško je usred zime nabavljati ugalj, a upravo se to mora činiti u ovoj komuni gdje je proglašeno vanredno stanje

Bijeli pokrivač stvorio je u Čelincu i okolini obilje prelijepih ugođaja za oko: mnogo je vizura na putu ka ovoj komuni, i u njoj, koje podsjećaju na predjele iz bajki. Nažalost, malo je kome ovdje danas do bajki: proza života, u kome je 8. januara proglašeno vanredno stanje, nalaže svima najveću trezvenost.

Zima je ovdje donijela mnogo neprilika, a najveća od njih liče se grijanja — ono je naime u ovoj komuni moralo da bude obustavljeno, pa se oko 1200 radnika našlo na prinudnom odmoru. Peći svih vrsta postale su najtraženiji proizvod u čelinačkim prodavnicama — uprkos visokim cijenama — a sve vrste goriva, najprečа briga mnogih građana.

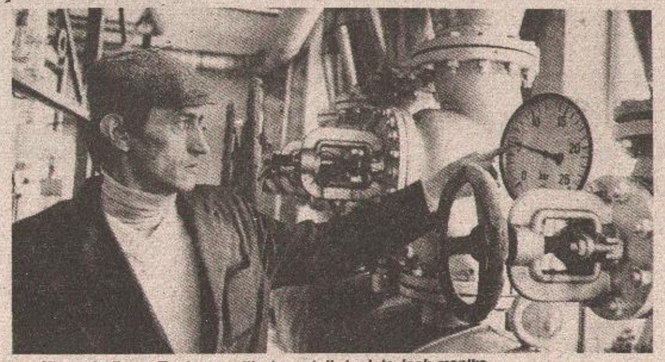

U prostorijama Toplane: pritisak postoji, toplota ipak manjka

Zabrinuta lica nisu, dakle, rijetkost u ovoj komuni. A među odgovornim ljudima postojeća situacija zacijelo je najteže pala **Iliji Kovačeviću,** direktoru Industrije svilenih tkanina. Kako i ne bi: pred novu godinu izvršene su u ovom kolektivu sve pripreme da se krene sa četvorobrigadnim sistemom u ostvarivanju proizvodnih zadataka. Sad, umjesto toga, radnici se nalaze u kućama na prinudnom odmoru, a Kovačević okreće brojeve telefona tražeći izlaz iz ove situacije. **Jer, ugalj koji prima kotlovnica „Svilare“ nema, a to znači da nema grijanja ni za „Svilaru“, ni za grad. Zato se građani i mrznu kraj** radijatora, a osim radnika ovog kolektiva, na „odmor“ su morali da odu i zaposleni u Domu zdravlja, (izuzev Hitne pomoći), dječijeg vrtića, hotela, kao i državnih organa, gdje dežuraju jedino Izvršni odbor SO i Štab civilne zaštite.

Sada se postavlja pitanje: kako je do ovoga došlo i da li je sve moralo tako da bude?

— Iz Sanskog Mosta je prije par dana, stigao u našu tvornicu teleks u kojem se kaže da ne možemo računati na ugovorene količine uglja iz „Kamengrada“. Drugovi u rudniku su imali teškoće: požar u nekim jamama, kašnjenje isporuka opreme i slično, te nas mole da ove teškoće uvažimo do 20. februara, kada će se stanje popraviti, objašnjava Kovačević.

„Uvažiti teškoće“, i pored najbolje volje u Čelincu, — znači proglasiti vanredno stanje! Čudno je jedino da u Industriji svilenih tkanina nisu tokom godine obezbijedili izvjesne zalihe uglja: sada bi one bile dragocjene.

— Pa, nismo mi tokom ljeta sjedili skrštenih ruku, kaže Marković! Postojale su normalne zalihe uglja, a ima ih i sada, samo što je taj ugalj tako lošeg kvaliteta da ne može da se pali. Kotlovnica je projektovana za ugalj kalorične vrijednosti od 2.600 do 4000 kilokalorija i određene granulacije (zvane „orah“). Ali, kako uglja u zemlji uopšte nema dovoljno, prinuđeni smo da prihvatimo sve što stigne. Prošle godine nije bilo nikakvih problema sa kamengradskim ugljem, ali ove godine rudari su naišli na lošu „žilu“, i od tog uglja je slaba fajda!

Da bi se stanje normalizovalo, ovoj komuni je potrebno 30 do 50 tona uglja dnevno (zavisno od kvaliteta), ali kako doći do njega, sad u januaru — kada se ugalj traži na sve strane?

— Pokušavamo da dođemo do potrebnih količina iz rudnika u Živinicama, Banovićima, Zenici i Tuzli, ali do danas (10.1.) nemamo odgovora, i ne znamo hoće li nam i kada ovi drugovi pomoći, kaže Milorad Džambić, predsjednik izvršnog odbora Skupštine opštine Čelinac. O ovim teškoćama izvijestili smo izvršno vijeće SR BiH, Republički komitet za industriju i energetiku, kao i Republički štab civilne zaštite. Brinemo se, nastavlja on, jer ukoliko ne nabavimo dovoljne količine uglja, mogli bismo doći u situaciju da produžimo učenicima zimski odmor!

Zima je dobro stegla! Ove godine se i Vrbanja zaledila: samo se ponegdje voda još otima. Putevi su, međutim, dobro raščišćeni, pa tu nije bilo nevolja. Jedino je „Autoprevoz“ bio mobilan u manjoj mjeri nego što se to očekivalo, pa neke linije prema mjesnim zajednicama ne saobračaju. Jednog dana je, nakratko, nestalo vode usljed pucanja cijevi na glavnom vodovodu Banjaluka-Čelinac, ali je taj kvar otklonjen. U snabdijevanju takođe nije bilo većih teškoća.

— Međutim, hladnoće su velike, kaže Milorad Stanković, predsjednik opštine, pa stoga ne rade ni zaposleni u Građevinskoj radnoj organizaciji. Hladnoća omete i šumarske radnike: sjekači ne rade zbog niskih temperatura, a u pilanskoj preradi drveta takođe je raspušten dio radnika. To znači da, zajedno sa onima koji ne mogu da rade zbog nedostatka grijanja, u Čelincu je van stroja više od hiljadu radnika. Ovako nastalu štetu još nismo procijenili — jer ne znamo tačno do kada će nevolje trajati, veli on, i dodaje: Ipak, ugalj je sada naš najveći problem! Ako se odazovu našoj molbi za pomoć drugovi iz Tuzle, Zenice, Banovića i Živinica, smatram da bismo i taj problem mogli da riješimo.

Naravno, od ove hladnoće ostaće iskustvo za budućnost. Jer, iako je kotlovnica Industrije svilenih tkanina projektovana za (kvalitetan!) ugalj iz Kamengrada, postaje svima u Čelincu jasno da je vezivanje za samo jednog dobavljača uglja — suviše riskantno! Potvrdilo se to ovezime. Dovoljno je da taj dobavljač zapadne u teškoće, pa da se to odrazi na kompletan život u ovoj komuni.

Dejan SOČANSKI
Snimci: Rastko OSTOJIĆ

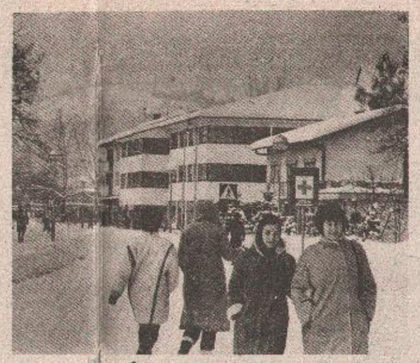

Od 8. januara u Čelincu je proglašeno vanredno stanje!

Čelinčani u zimske dane: kako se ugrijati?

Saobraćaj se odvija uglavnom normalno: ponekad samo valja pričekati.

Ovako izgleda pogon Industrije svilenih tkanina: tu je trebalo da se radi u četvorobrigadnom sistemu!

Mehanizacija na djelu: putevi su dobro raščišćeni

Nije da nema rezervi ali - ovaj ugalj neće da gori

Čime naložiti ovu peć?

Rijedak prizor: Vrbanja pod ledom!

U Hitnoj pomoći: ima posla!

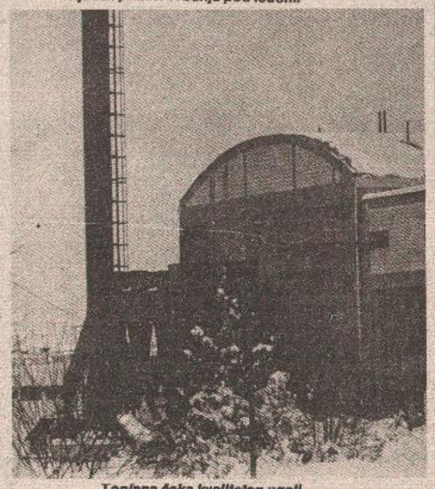

Toplana čeka kvalitetan ugalj

... A KAD TELEFONSKE VEZE OTKAŽU

TU SU RADIO-AMATERI

ČELINAC, januara — Kad padne snijeg i odsječe udaljene mjesne zajednice, ne prekida se ipak svaka veza! Informacije onda kruže zahvaljujući radio-amaterima.

Dvadesetak radio-amatera sa položenim ispitom okuplja Radio-klub „Čajavec“ u Čelincu, a tu je i još desetak onih koji taj ispit nemaju, ali ga pripremaju ili su na drugi način aktivni. Ne samo sa okolnim mjesnim zajednicama, kao sada, kad je to najpreči posao, već i sa cijelim svijetom uspostavljaju vezu: ni okeani nisu za njih prepreka, pa se zato u ovoj skromnoj prostoriji, čiji jedini dekor čine geografske karte i brojna društvena priznanja, može uspostaviti radio-veza i sa Amerikom.

Dušan Marjanović, koga vidimo na snimku, sekretar je ovog kluba i čovjek koji „zna prilike“, u njemu; on kaže da se mladi u njemu rado okupljaju i dastalno tu nekoga ima. Kad otkažu telefonske veze, radio-amateri su uvijek na mjestu!

DS

ZIMSKA NAGRADNA IGRA

Namještaj provjerenog kvaliteta, prema svim ukusima i za sve stambene prostore proizvodi

vrbas

„Agrokomerc“ nagrađuje

Agrokomerc
77230 VELIKA KLADUŠA Tel (077) 775-533

Deset naših čitalaca - srećnih dobitnika u ovoj nagradnoj igri dobiće pakete gotovih proizvoda velikokladuškog „Agrokomerca“, koji je već treću godinu stalni sponzor u našim nagradnim igrama.

Iz „Agrokomerca“ vas pozdravljaju i poručuju: sve je u proizvodnom lancu ovog kolektiva podređeno interesima potrošača gotovih proizvoda ovog kolektiva.

U ZIMSKOJ NAGRADNOJ IGRI

„Vrbas“ nagrađuje

U ovoj nagradnoj igri prvu nagradu - TRPEZARIJU DIV obezbjeđuje banjalučki „Vrbas“, poznati proizvođač namještaja iz sistema ŠIPAD.

Namještaj DIV je poznat širokom krugu kupaca, a do sada je dobio i velik broj nagrada na domaćim sajmovima za dizajn, funkcionalnost i kvalitet.

RO Dvoransko industrija Niš sa n. sol. o. OOUR — Niš
OOUR FABRIKA DUVANA „BANJA LUKA“ sa n. sol. o. Banjaluka

Zidna oplata za kvaliteti i dizajn na 25. međunarodnom sajmu dovna i mašina Skoplje 84.

Radna organizacija trikotaže konfekcije Bosanski Novi.

Sana

I ZA UČESNIKE U PRVOM KOLU NAGRADNE IGRE

UTJEŠNE NAGRADE

Za sve one koji nisu imali sreće u prvom Kolu nagradne igre i za one čiji su kuponi zakasnili, a sa zakašnjenjem je stiglo oko 650 dopisnica, te za one učesnike koji ne budu imali sreće, obezbijedili smo i utješne nagrade.

O načinu izvlačenja i utješnim nagradama pisaćemo u jednom od slijedećih brojeva.

AKO ŽELITE DA PUTUJETE BRIGE OKO PUTOVANJA POVJERITE AGENCIJI

elmaturs

POSLOVNICA NOVI SAD

DANAS

OSMI KUPON

Osmo nagradno pitanje u Zimskoj nagradnoj igri vezano je za poznatog proizvođača hrane „Agrokomerc“ iz Velike Kladuše. Pitanje glasi: Koliki je ukupan prihod „Agrokomerca“ u prošloj godini.

Već u broju od ponedjeljka objavićemo deveti tekst o sponzoru naše nagradne igre, o banjalučkom Vrbasu“, a i deveto nagradno pitanje biće vezano za „Vrbas“.

ZIMSKA NAGRADNA IGRA „GLASA“
KUPON 8.
(Drugo kolo)

Pitanje: Koliki je ukupan prihod „Agrokomerca“ u prošloj godini?

Odgovor:

Osmijeh dragog uče

... Promiču prerodni kozarki kestenjaci. Radni je dan. Nema ni čobanica ni berača. Na visoravni, okružena kestenovom šumom i redom topola, samuje školska zgrada. Čuti tamna, posrnula ograda od taraba, čuti i stari krov na kome nedostaju crepovi...

Idemo dalje. Centralna osnovna škola „Prva krajiška proleterska brigada" u Donjoj Piskavici malo je udaljenija od strane potkozarske ceste. Nećemo je izostaviti iz prostog razloga što je dugo bila centar obrazovanja za mnoga susjedna sela i zaseoke.

— Ovdje, u Piskavici — kazuje direktor ove škole **Luka Perduv** — izgrađena je prva škola 1913. godine, radila je do 1941. kad je izgorjela po oslobođenju zemlje nastavljen je rad, a 1950. godine izgrađena je nova školska zgrada i upisana prva generacija učenika, koja je ovdje završila osmoljetku. Došla je 1965. godina kada je zgrada dograđena. Školu je oštetio zemljotres 1969. godine, te je izgrađena nova školska zgrada, ova današnja, koja je počela sa radom 1974. godine!

Generacije i generacije

Jedan od učenika ove škole je **Drago Pepinović** koji je kasnije u njoj radio kao učitelj i nastavnik, zatim bio direktor, a sada je direktor Centra za osnovno obrazovanje i vaspitanje Banjaluka. On nam je rekao:

— „U najstarijoj zgradi osnovne škole u Piskavici radio je učitelj **Jovo Drljača.** Ova školska zgrada je izgorjela u ratu. Poslije rata nastava se obavljala u Ješićima, u seoskoj kući. Bio sam učenik te škole i sjećam se da nije bilo ni klupa u prvo vrijeme. Ovdje su radile učiteljice **Adaleta Kurtović i Dafina Novaković.** Ova škola je radila do oktobra 1950. godine, kada je izgrađena nova zgrada i prerasla u osmogodišnju. Zgrada je dograđene 1967. godine, ali ju je oštetio zemljotres 1969. Po zemljotresu je izgrađena moderna školska zgrada sa fiskulturnom salom i centralnim grijanjem. Ovo je jedna od najsavremenijih osnovnih škola, a i po prolaznosti je veoma dobra. U školi su radili: **Ankica Brkljač, Ankica Jurišić, Dragica Ćumura-Milošević, Slavko Bzik, Drago Zimonjić, Bogdan i Stojanka Zrnić, Milan i Mira Klečina, Sabit Habula, Ankica Mažar, Ahmet Verem, Ljubica Keresović, Sofija Vujičić, Ljubo Kovačević i mnogi drugi.**

Osnovna škola „Prva krajiška proleterska brigada" u Donjoj Piskavici ima u svom sastavu dvije područne škole, u Piskavici Gornjoj i Radosavskoj. Područna škola u Šumarima, koja je bila u sastavu ove škole, je zbog malog broja učenika 1984. godine zatvorena.

— Klasična zgrada osnovne škole u Radosavskoj podijeljena je u dva dijela. Na jednoj strani je prodavnica mješovite robe, a na drugoj učionica. Razgovaramo sa nastavnicom razredne nastave **Cvijetom Basara,** koja nam je između ostalog rekla:

Učitelj Ljubomir Malenčić sa svojim učenicima u Verićima

Sadašnji kolektiv u Osnovnoj školi „Željezničar" u Babićima

— „Imam 21 učenika u tri odjeljenja. Rođena sam u Bijeljini 1952. godine. Radila sam u Bronzanom Majdanu, Gornjem Pervanu i ovdje u Piskavici. Rad u područnim školama je veoma težak. Centralne škole su u prednosti i po uslovima i učilima. Kod mještana u Radosavskoj nemam razumijevanja niti pomoći. **Milorad Kasalović** je jedini čovjek u ovom selu, koji pomaže i meni i školi i učenicima...

U ovoj školi dugo su radili: **Branislav Simbaljević, Momčilo Dedović, Anto Majdandžić, a kraće Dragojla Knežević i Bjelica Đudić.**

„Na djecu se ne možeš naljutiti"

U potkozarskom selu Lamovitoj dočekuje nas nova školska zgrada.

— „Zgrada Osnovne škole „Prva krajiška proleterska brigada" u Lamovitoj izgrađena je 1976. godine — kaže **Milenko Popović,** sekretar ove škole. — Škola je dobila naziv po proslavljenoj Prvoj krajiškoj udarnoj brigadi, koja je ovdje formirana 21. maja 1942. godine i koja je imala velike uspjehe na svom ratnom putu. Centralnoj školi pripadaju područne četverorazredne osnovne škole u Gornjoj Bistrici, Donjoj Bistrici i Babićima.

Cvijeta Basara, učiteljica u Radosavskoj

U ovoj školi očekivao nas je susret s jednim od najstarijih učitelja. To je **Ljubomir Malenčić,** koji sada u školi radi kao bibliotekar.

U prostranim prostorijama uredne biblioteke srećemo nasmijanog starog uču. Oko njega se tiskaju učenici, donose knjige, koje su pročitali i sami biraju nova štiva, novu literaturu, šale se sa svojim bibliotekarom, zahvaljuju i odlaze.

— Tako je sa djecom — kaže Malenčić. — Uvijek nešto „izvode". Na njih se čovjek ne može ozbiljno naljutiti. Tridesettri godine radim sa djecom. Dječija psiha je zanimljiva stvar... Rođen sam 1932. godine, ovdje u Lamovitoj. Učiteljsku školu završio sam u Banjaluci. Radio sam u Hrvaćanima, Kozarcu, Verićima, Gornjim Popovićima, Gornjoj Bistrici i evo me ovdje, u Lamovitoj. Na područnim školama sam radio dvadeset godina. Posebno naporno je bilo raditi u Gornjim Popovićima. Eh, Kozara! Imala je teške i opake zime, stvore se smetovi i putevi do škole postaju neprohodni. Bilo je dana kad sam poželio da bilo koga sretnem. Tu sam radio na opismenjavanju odraslih, tu stanovao, živio s tim ljudima. Kuće su bile raštrkane, udaljene. Ova škola je zatvorena, jer je pala na samo šest učenika... Djetinjstvo mi je bilo teško. Za vrijeme rata bio sam u bjekstvu, a zatim u logoru u Prijedoru. U sjećanju su mi prve godine rada. Bilo je teških i lijepih trenutaka. Tada je selo cijenilo, poštovalo i voljelo svoga uču. Učenici me sreću, pozdravljaju, vole... Dobro je što sam izabrao ovaj poziv. Imam bezbroj prijatelja...

Odmiče sunčan oktobarski dan. Uska, grbava, potkozarska cesta odmiče. Za automobilom se vuče dug pramen prašine. U Verićima se odvaja uzak, uredno nasut seoski kolovoz, koji se postepeno uspinje prema Gornjoj Bistrici i najvišem vrhu Lisini. Promiču prerodni kozarski kestenjaci. Radni je dan. Nema ni čobanica ni berača. Na visoravni, okružena kestenovom šumom i redom topola, samuje zgrada Osnovne škole „Mladen Stojanović" u Gornjoj Bistrici. Čuti tamna posrnula ograda od tarabe, i stari krov na kojem nedostaju crepovi.

U sljedećem broju:

ŽIVJEĆE U USPOMENAMA

KRATKA PRIČA

Peri AJV

Otmica na skijanju

Skijanje nikada nisam volio iz prostog razloga što me je košarka zavela još kao dječaka, a da stvar bude još interesantnija na moj bijeg od bilo kojeg zimskog sporta, najviše je utjecala alergija. Alergija ima svih vrsta, ali ova moja odbojnost prema hladnoći i snijegu se može mjeriti sa najtežim oboljenjima ove vrste. Znam da bih se ponavljao kad bih opet rekao da privatni detektivi kubure s novcem, da su uvijek švorc i tako dalje, pa stoga neću o tome; jednostavno ću priznati da sam slučaj prihvatio istog momenta kada se na mom stolu našao svežanj zelenih novčanica (i ovo ste već vidjeli na filmu ili pročitali u romanima).

Zahtjev jednostavan: čuvati ženu bogatog fabrikanta Džeka Valasa za vrijeme skijanja. Dva pokušaja otmice bili su dovoljan razlog da Valas ne pusti voljenu osobu na odmor u brda bez zaštite.

Rekoh već da mrzim zimu iz dna duše. No, kad sam se smjestio u motelu ispod polazne stanice žičare, shvatio sam da i ovo godišnje doba može biti zanimljivo. Naravno, ako se njegove blagodati uživaju kroz prozor prostorije u kojoj pucketaju drva u kaminu.

Dok se gospođa Valas skijala, ja sam pijuckao svoj viski i posmatrao žičaru. Mislio sam da je dovoljno ako je vidim kad se uspinje i zatim pri spuštanju, a bili smo se dogovorili da ne skreće sa staze, koja se nalazila u mom vidokrugu, za što nije ni imala potrebe. Niko osim mene i njenog muža nije znao gdje smo otišli, pa nisam očekivao da bi mogla doći u opasnost.

Bilo bi sad neukusno govoriti i o tome da smo se ja i žena moga poslodavca zbližili više nego što treba (i za to je kriv moj šarm, najviše), no, moram priznati da je bila izuzetno ljepa, a znam da ćete mi povjerovati, jer sigurno je da se razumijem u takve stvari. Stoga mi je još teže palo njeno odsustvo jedne večeri u motelu. Nije se, naime, vratila ni kada se smrklo, pa sam se dao u potragu. Angažovao sam sve, no njoj ni traga. Dakle, ipak otmica.

Ujutro sam još jednom pokušao da je nađem, ali je i taj pokušaj ostao bez uspjeha. Odlučio sam da ne telefoniram Valasu, već da mu neugodnu vijest saopštim po povratku, iako sam policiju odmah obavijestio o svemu. I oni su tragali uzalud.

Najteže je obavijestiti klijenta o nestanku drage osobe, ali je i to sastavni dio našeg posla. Pravo da kažem, nije mi bilo svejedno ni zbog gospođe Valas. Njen muž je bio skrhan, ja sam bio izvrgnut brutalnom ispitivanju u policiji, ženi ni traga, ni glasa. Sljedećeg dana me je Valas isplatio i zamolio da sve zaboravim, jer su se javili otmičari, tražeći veliku svotu novca. Uslov je bio da se niko ne miješa. On, sam, trebalo je da odnese novac na dogovoreno mjesto.

Ne bih se zanimao za slučaj da se nije radilo o ženi koja mi je postala malo previše simpatična. Valjda sam se zbog toga i nacrtao pred Valasovim uredom i čekao. Te večeri je radio do osam sati, a onda je sam sjeo u auto i krenuo ka dokovima. Pratio sam ga vješto, jer sam htio da mu pomognem u razmjeni. Pri tome me je najviše zanimala žena. Ako dođe do neprilika, pomoći ću u prvom redu njoj.

Valasov auto se zaustavio na potpuno mračnom doku, čija su oronula skladišta odavno zvrjala prazna. Uputio se prema jednom hangaru. Pošao sam i ja.

U ovakvim prilikama obično prvo opipam veliki komad čelika kojeg nosim pod pazuhom i koji po potrebi umije bljuvati komade vrućeg olova. Tako sam učinio i ovog puta, pazeći da ne napravim neki nepromišljen pokret koji bi mogao opomenuti otmičare. Provukao sam se kroz vrata i pokušao oči priviknuti na mrak. Odjednom se nedaleko od mene pojavio tanki mlaz svjetlosti koji se kretao u cik-cak liniji. Pratio sam svjetlost koja je po svoj prilici tekla iz male džepne baterije gospodina Valasa. Kada se zaustavila, zaustavio sam se i ja.

U istom momentu je zasvjetlila još jedna svjetiljka i obasjala lice Džeka Valasa. On je podigao svoju svjetiljku ka vlasniku baterije. Očekivao sam zamaskiranog otmičara, kad odjednom — pred njim je stajao, niko drugi do njegova žena.

— Samo tiho — prošaputala je — možda te je neko ipak pratio.

— Smješno — odgovori Valas. — Inspektora Vejna sam zamolio da me ne prati i rekao mu mjesto sastanka sa otmičarima. No, to je na drugom kraju grada. Ovdje me ne može niko tražiti. Jutros su se svi akcionari složili da mi daju pare, koje imamo. Posao ide zaista loše i bilo je krajnje vrijeme da pokupim gotovinu, prije nego što nam zbog dugova zatvore firmu.

— Ali, kako ćeš vratiti novac?

— Zašto da ga vraćam? Dao sam im svoj dio akcija i od danas više nisam jedan od vlasnika. No, najgore će biti kad saznaju koliko duga imamo. Policiji ćemo reći da sam novac predao otmičarima, a tebe dobio živu i zdravu. Reći ću da su mi telefonirali kratko prije vremena razmjene i promijenili zakazano mjesto.

Pustio sam ih da dođu do auta, gdje je već dopiralo malo svjetlosti sa obližnjih svjetiljki postavljenih na neke hangare.

— Stavite ruke na auto — viknuo sam, vadeći revolver. No, zaista me je iznenadila brzina Džeka Valasa, koji se okrenuo sa pištoljem uperenim u moje grudi.

— Bacite taj komadić željeza, ako ne želite na put u vječna lovišta.

Rijetko kad sam se morao rastati sa vjernim oružjem, no, nisam imao kud — bacio sam ga na zemlju.

— Znate, dragi prijatelju, ovdje se tako lako strada, potrebno je samo da vas neko gurne...

Obasjala nas je jaka svjetlost. Sve troje smo pokrili lice rukama, a kad smo ih sklonili, oko nas su se već motali pajkani.

— Dobro je, da ste ih pratili, inspektore Vejni — povikao sam sav srećan...

Inspektor, koji je zbog mene ostao vječiti neženja, a zbog kojeg sam ja poslije morao napustiti policiju, samo me je mračno pogledao i promrmljao:

— Možeš zahvaliti svojoj nespretnosti što ti je život spašen. Pratili smo TEBE, jer nam je bilo strašno sumnjivo da „čuvenom" detektivu otmu klijenta ispred nosa.

Pokupio sam se, uzeo svoj revolver i pošao prema autu. Jedva sam čuo kako neko govori kad moram doći da dam izjavu.

NOVITETI

„Dugmićima" se ne spava

Evo pred samu Novu godinu pojavi se taj dugo očekivani album „Bijelog dugmeta". Mnogi su ga dočekali sa velikim nestrpljenjem naročito zbog novog pjevača, do tada dobro skrivanog, Mladena Vojičića Tife. Tifa nije razočarao stare ljubitelje „Dugmića" uspio je da se uveliko uklopi u grupu, čak i bojom glasa neodoljivo podsjeća na Željka Bebeka.

Iza naslovne strane, za koju nije bilo potrebno mnogo mašte nego samo dobra ideja (slika Uroša Predića, „Kosovka djevojka"), kriju se dosta dobri Goranovi tekstovi i još bolje muziciranje. Uz pomoć vrsnih muzičara „Dugmići" su uspjeli da napravе album po kvalitetu vrijedan pažnje čak i na Zapadu.

Ovaj LP bi trebalo da posluži kao primjer svim onim koji kvalitet snimanja traže preko granice.

Na ploči se osim „Bijelog dugmeta" pojavljuje i Bora Đorđević koji kao koautor u pjesmi „Pediculis Pubis" daje poseban ton svojstven njemu. Pored Bore tu je kao gost u pjesmi „Meni se ne spava" Laza Ristovski.

Na kraju bi bilo šteta ne pomenuti već do sada veliki hit „Lipe cvatu, sve je isto k'o i lani" u koji je, unošenjem makedonskog melosa Bregović dao toliko draži, da malo koga može ostaviti hladnokrvnim.

S. PUŠAC

PREDSTAVLJAMO VAM

ANA NIJE AKTUELNA

● Momci iz ranije grupe AVT, poslije odsluženja vojnog roka dobili i malo pojačanje i skoro se opet sakupili u grupu „Radio"

Grupa „Radio" je tek rođena. Međutim radi se o iskusnim muzičarima. Rafael Krašovec (gitara), Miroslav Janjanin (vokal), Nenad Škorić (bubnjevi), Adis Galešić (klavijature) su donedavno svirali kao grupa „AVT", a sada im se još pridružio basista Zdenko Simonović. Zašto novi naziv?

— U stvari smo imali pauzu od skoro dvije godine, jer smo bili na odsluženju vojnog roka. Ono što smo svirali kao „AVT" već smo prevazišli. Taj naziv je nastao kao skraćenica od „Ana, volim te" po nekadašnjoj Rafovoj djevojci. Kako za njega Ana više nije aktuelna, nema smisla zadržavati to ime, objašnjava Janjanin, koji u grupi ima i posebno zaduženje da brine o međuljudskim odnosima.

Iako momci nastupaju kao cjelina, nerado govore o tome čije su kompozicije ili aranžmani, pomalo se od ostalih izdvaja gitarista Rafael. On brine, kažu, o harmonijama i najčešće nalazi teme.

— Otkud „Radio"? Jednostavno, tražili smo lako pamtljivo ime. Osim toga ako grupa bude dobra, svako će joj ime odgovarati. Da se sad, na primjer, zovemo „Riblja čorba", a raja ne zna kako sviramo, rekli bi, koji su to levati, priča Raf.

Nedavno su snimili tri kompozicije „Ona je birala druge", „Mašina" i „Daj mi kaži". Pjesme su se čule na radiju, a vrte se i u kinu „Palas" prije prikazivanja filmova. Prisustvovali smo njihovoj probi. Samo na osnovu toga za sada nije lako dati ocjenu njhove muzike. Ipak, recimo da im je svirka zanimljiva, ritam sekcija čvrsta, a poseban ugođaj daju klavijature na koje su mnoge banjalučke grupe odavno zaboravile. Po zvuku pomalo podsjećaju na „URIAH HEEP". To se posebno odnosi na zvuk gitare. Istakećemo kompoziciju „Ona je birala druge" za koju se može reći da je šteta što nije na ploči. Po svemu sudeći, „Radio" obećava mnogo.

Sada vježbaju u prostorijama Mjesne zajednice Borik. Kažu da o banjalučkim nastupima trenutno ne razmišljaju. Zanimljivi-

ji su im drugi gradovi jer vjeruju da će publika koja ih ne zna objektivnije ocjeniti njihovu svirku.

— Guraćemo maksimalno. Ništa nas neće spriječiti da uspijemo. Evo, napiši i da vježbamo u polarnim uslovima. I dodaj još, da djevojke pošiziše za bubnjarom. Ne znamo kako ćemo koncerte održavati kad obožavateljice navale na Nenada.

D. RELJIĆ

BRAZIL

Vulkani na okupu

RIO DE ŽANEIRO — Rio de Žaneiro je ovih dana domaćin desetodnevnog festivala rok i džez muzike na kome učestvuje 29 grupa iz Evrope, Amerike, Australije i Azije. Muzički spektakl, koji se izvodi na specijalno izgrađenoj areni van grada prati oko 1,5 miliona ljubitelja muzike iz svih krajeva svijeta. U „spravljanju" muzičkog koktela učestvuju: hevi metalci, kao što su Ozi Ozborn i Ajron Mejden, zatim džezeri i grupe koje pripadaju novom talasu. Na festivalu se, kako je najavljeno, pojavljuju i neka legendarna imena i grupe, kao što su Rod Stujart, Vajtsnejk, Džejms Tejlor i drugi.

STUDENTSKE SLIČICE

Kad januar pritisne

Aj'd; ko velim, nešto napišem za novine. Vele, studentarija ništ' ne radi, a evo, pokazaću ja njima.

Ama, razmišljam nešto kud ću sa sobom, kojoj strani da se privolim, kad je 'vako januar pritisnuo po Banjaluci. Velim, ovo je velik' grad; treba samo baciti kocku: da l' u kafić, kino ili pozorište, ili u...u... ama, u neki drugi košak.

Pa, eto, trknuću kod „Fišera", a nije daleko od Studenjaka. Jes' brate, kod njega je lijepo, muzika dere, a uz koju čašicu i kakva riba će naletjeti. A šta ćeš, zima, k'o što vidiš, a treba može i da ugrije.

Dokotrljah se nekako do šanka, uz mnogo bubotina po bubrezima. Ošinu' po onoj magli dima i osjetih koprenu na desnom oku. Izišo' i ne sačekavši momka iza pulta.

Možda nešto ima u kinu? Zvjernem, u jednom karate-film- šta će mi to! Daj drugi! Tja, indijska melodrama. Ništa, Pa, kud ću sad? U pozorište, sinu mi. Tam' mi je vas kulturni svijet. Aha, Hamlet. A, ne to sam, brate, već dva puta gledao, Ku' ću opet? Mogu im i suflirati.

Ma, neću nigdje. Uzeću kakve ozbiljnije novine, papod ćebe. Aha, ovo o Savi. Vidi, pa nju čuvaju, ama, pravi stražari! Što će im to, vele: neko negdje prlja, ali ne znaju ni ko ni gdje. Mani, šta me to briga. Ne uliva se Sava u Vrbas, nego Vrbas u Savu. Svašta! Odo' kod cimera na partiju karata. Ko izgubi, plaća piće.

Marko PETROVIĆ

S KOMPJUTEROM NA VIKEND

Automat za zapošljavanje

Vremenom svima manje- više, postaje jasno da kompjuterizacija ne znači samo tehnološko sustizanje Zapada nego i sigurniji put u budućnost. „Pa, budućnost je već počela" - rekao je već neko. Počela, vjerovatno, jest, ali kako se uključiti?

U aktuelnom traženju mogućih načina zapošljavanja, gotovo kao crni oblak dolazi i pomisao o galopirajućoj automatizaciji, koja „jede" radna mjesta. Teoretičari kompjuterizacije objašnjavaju kako automatika i robotizacija neće bitno uticati na nezaposlenost, jer i računare i robote i svu tu automatiku treba proizvoditi, servisirati i „hraniti" programima. Pored toga, ostaće još dosta poslova gdje se neće moći tako lako uključiti automati. Ali, šta sa onim računarima koji su već u praksi? Nešto postojećeg kadra radi i trudi se da ovlada svom tom tehnikom, ali, avaj, nova tehnika svaki dan stiže! Dugoročno će se problem kadrova za opsluživanje već nekako riješiti, ali šta se može već danas učiniti?

Centri za obrazovanje kadrova za automatsku obradu podataka (AOP) nude mogućnosti usavršavanja za programere pojedinih programskih jezika i organizatore AOP-a, ali ne mogu pružiti ni minimum garancija da će uspješno usavršavanje rezultirati dugoočekivanim radnim mjestom.

SIZ za zapošljavanje, čini se, ne misli da je potrebno da bilo šta učini u tom pogledu. Vjerovatno bi sprega SIZ-a za zapošljavanje i Centara za obrazovanje kadrova za AOP, s jedne strane i udruženog rada, s druge donijela neke rezultate. Možda bi se na taj način mogla obezbijediti nekakva „zlatna rezerva" kadra za „sutrašnji" boj s računarima.

Uostalom, šta misle o jednom malo većem „kućnom računaru", koji bi se zvao „KOMPJUTER ZA ZAPOŠLJAVANJE"? O regularnosti prioritetne liste koju bi on pravio za pojedine oglase i konkurse nebi se dalo puno reći. To, ionako, zavisi od programa (ili programera).

I. LUKENDA

VOLIM

SLIKARSTVU S LJUBAVLJU

● Već tri godine čekam posao i jedini sam akademski slikar na evidenciji banjalučkog SIZ-a za zapošljavanje. Izlažem na kolektivnim i samostalnim izložbama, a zaposlenje bi mi omogućilo dalji slikarski rad, kaže Biljana Gavranović iz Banjaluke

Još 1982. godine završila je Akademiju likovnih umjetnosti u Sarajevu, u klasi profesora Milivoja Unkovića, slikarski smjer. Od tada do danas nalazi se na spisku nezaposlenih banjalučkog SIZ-a za zapošljavanje. Biljana Gavranović, član je ULUBiH-a i Društva likovnih umjetnika Banjaluka i jedini je mladi nezaposleni umjetnik.

● Šta radiš dok čekaš na posao?

— Kao student počela sam da radim crteže u tušu, a to se nastavilo i nakon Akademije. Dosada sam izlagala na 26 kolektivnih i jednoj samostalnoj izložbi u Beogradu. Bila sam, a i ostala član Likovne grupe „Zvono". Saradnja je začeta još na fakultetu, druženje se nastavilo i danas, ima nas pet članova iz Sarajeva, Dervente, Bihača i Banjaluke i svako ima svoj krug interesovanja. Izlagala sam na kolektivnim izložbama u Beogradu, Čačku, Zagrebu, Sarajevu, a prošle pozorišne sezone učestvovala sam u scenografskim radovima za dvije predstave u Narodnom pozorištu Bosanske krajine - „Tamo kud je otišao drug Šimun" i „Pozajmljeni stan".

● Grupa „Zvono" i tvoj samostalni slikarski rad?

— Vrijeme mi je dosta ispunjeno radom. Ništa me i ne zanima osim slikarstva. Radim crteže u

Biljana Gavranović - Pejzaž

tušu, a i slikam. To zahtijeva i brigu o materijalu i nabavku boja. Svaki član grupe „Zvono" ima svoj koncept, razlikujemo se, crteži i slike vezani su za moj psihološki svijet. Prošle godine naša grupa izložbu imala je u beogradskom Studentskom gradu. Tada sam dobila poziv za samostalnu izložbu. Nemam uzora. Volim da putujem. Putovala sam po Jugoslaviji, a još kao student bila sam na sedmodnevnom putovanju u Parizu.

● Planovi i želje?

— Imam želju da se što prije zaposlim, to bi mi omogućilo dalji rad. Već od aprila planiram učešće na kolektivnim izložbama Udruženja, a za jesen pripremam sa grupom „Zvono" u Sarajevu novu izložbu. Čitam u slobodno vrijeme i nastojim da crtežom i bojom što više prenesem na platno dio mojih razmišljanja i želja.

J. PRNJA

TOP — LISTA

DOMAĆA:

1. LIPE CVATU, SVE JE ISTO KAO LANI — „Bijelo dugme"
2. PITAJU ME, PITAJU — Oliver Mandić
3. NJEŽAN I MLAD - „Atomsko sklonište"
4. SOBA 23 - „Denis i Denis"
5. NOVAC NEĆE DOĆI — „Disciplina kičme"

STRANA:

1. WHEN THE RAIN - J. Jackson i Pia Zadara
2. THE WILD BOYS - „Duran Duran"
3. PURPLE RAIN — Prince
4. FREEDOM - „Wham"
5. THE NEVERENDING STORY — Li Mahl

NARODNA:

1. MANI ZEMLJU KOJA BOSNE NEMA — Brena
2. ŽIVJELA LJUBAV - Mitar Mirić
3. NAĆI ĆU JE PO MIRISU KOSE - Šerif Konjević
4. NIJE LAKO BEZ TEBE — Nada Obrić
5. NE DAJU MI DA TE VOLIM - Ljuba Aličić

PET NEZABORAVNIH:

1. CALIFORNIA DREAMIN' - „Mama's and Papa's"
2. EPITAPH — King Crimson
3. THOSE WERW THE DAYS" - Mary Hopkin
4. LES FEUILLES MORTES - Yves Montand
5. KUĆA PORED MORA — Arsen Dedić

RADIO-BANJALUKA

ZABAVNA:

1. UNA - „Slomljena stakla"
2. MENI SE NE SPAVA — „Bijelo dugme"
3. PITAJU ME, PITAJU — Oliver Mandić
4. TOGETHER IN ELESTRC DREAMS - Giorgio Moroder i Philip Oakey
5. BIĆEMO ZAJEDNO - Dado Topić
6. THE WAR SONG - „Culture Club"
7. STARI MOJ - „Srebrna krila"
8. TROJE — Xenia
9. ŠTO ZNAMO MI O LJUBAVI - Snježana Naumovska
10. SHE BOP - Cyndi Lauper

NARODNA:

1. NIJE LAKO BEZ TEBE — Nada Obrić
2. RASULE SE KOSE MOJE — Usnija Redžepova
3. MAĆE MOJE — Lepa Brena
4. ZAKUCAĆU JA NA VRATA NJENA — Aleksandar Ilić
5. DOTAKAO SAM DNO ŽIVOTA — Toma Zdravković
6. NADAJ MI SE NADAJ — Biljana Jeftić
7. I SAD BIH TE LJUBIO - Sejo Pitić
8. KAKO SI LEPA — Boro Spužić Kvaka
9. PROBUDI ME - Lana
10. DIJANA LJUBAVI — Ferid Avdić

Pripremio: Miralem PERVIZOVIĆ

SUSRETI:

NASER RUŠIDI, PRVOTIMAC BK SLAVIJE

NESAVLADIVI „MUVAŠ"

● Mnogo je obećavao kao fudbaler, a sasvim slučajno postao bokser ● Sa nepunih 16 godina vicešampion Balkana ● Sa BK Pula do šampionskog trona ● U Slaviju se obreo po nagovoru Sredoje Zekanovića ● U minulom prvenstvu bez poraza

Mnogo je obećavao kao fudbaler. Mogao je biti dobar i atletičar. Na 100 metara imao je kao pionir vrijednih 13 sekundi. Jedno vrijeme je i trenirao u pionirima FK Zagreb. Igrao je uz aut liniju sa brojem 7 na leđima. Brz, prodoran znao je da „zavrti mozak" protivničkom beku. I umjesto da stasava u fudbalskog asa, jer su mu stručnjaci proricali uspješnu karijeru, Rušidi se slučajno obreo u ringu.

SLUČAJNO BOKSER

Damir Osmanovski drugar iz djetinjstva, sreo ga je jedno veče na ulici.

- Hajdemo skupa u BK Trešnjevka (sada BK Metalac). Možeš da pokušaš i s boksom kad ti i ostali sportovi idu od ruke. Zašto ne, pokušaj! - navaljivao je kolege na vižljastog Nasera.

- I tako i bi - počeo je svoju priču **Naser Rušidi**, prvotimac Slavije, koji je u ovom šampionatu nanizao u 14 mečeva 14 pobjeda. Nisam imao potrebnu „kilažu" ni za muva kategoriju. Mislio sam u sebi, ostaću ovdje samo dva-tri mjeseca da ojačam, biće mi potrebna snaga i za fudbal. Čika Ivo Sertić, trener BK Trešnjevka, od prvog dana me hrabrio riječima: **„Ništa ne brini mališa, ojačaćeš ti vremenom! Samo radi na vještini, za snagu je lako..."** I počeo ja, sa specijalnom ljekarskom dozvolom i uz pristanak roditelja već u 15. godini sam član prve ekipe Trešnjevke. **Nikada neću zaboraviti svoj prvi meč u Slavonskom Brodu protiv Nikičića. Bio sam težak samo 44 kilograma, a on 52. Bio je za glavu viši od mene, a ruke ko u košarkaša. Nije izdržao ni minut borbe. Poslije meča, dok me čika Ivo grlio i ljubio, i sam iznenađen brzinom ishoda meča, mislim u sebi: „F. Nasere, kad sredi ovog dugajliju, biće nešto od tebe..."**

BILANS

Naser Rušidi je do sada odboksovao 100 mečeva. Bilans je izvanredan 90 pobjeda, šest poraza dva neodlučna meča. Za protkle tri godine doživeo je samo dva poraza u prvenstvenim mečevima i to protiv Like u Prištini i Simića u Smederevu.

Nastavio je Rušidi sa još većom voljom da trenira. Na fudbalske snove je bio zaboravio. Ipak, majicu „zelenih" sa brojem 7 ostavio je kod kuće. Nije htio da je vrati ekonomu Trešnjevke. U njoj je trenirao i kada je definitivno odlučio da postane bokser. Ali, umalo da Rušidi, samo pola godine štoje prošlo od njegovog ulaska u ring, sve pokvari i digne ruke od boksa.

VELIKO RAZOČARENJE

- Dogodilo mi se to u Kninu na prvenstvu Hrvatske. U finalu sam boksovao sa Blaževićem iz Slavonskog Broda. Bio sam bolji sve tri runde. Poigravao sam se s njim, iako je on imao oko pedesetak mečeva, a ja tek peti. **I kada je sudija u ringu na kraju podigao ruku uvis, niko srećniji nije bio od mene. Sa nepunih 16 godina bio bih prvak Hrvatske. Nažalost, radost je bila kratkog vijeka. Uslijedila je intervencija vrhovnog sudije i državnog liječnika i za pobjedника je proglašen poraženi Blažević, jer je meni bila pukla arkada. Nikada, ni dan-danas, ne mogu prežaliti tu sudijsku nepravdu.** To me je toliko deprimiralo, da sam na ringu demonstrativno skinuo rukavice i bacio ih, čvrsto odlučivši da više nikada ne zakoračim u čarobni četvorougao - veli Rušidi.

Na evu sreću, Ivo Sertić je znao da u pravi momenat shvati a onda i da posavjetuje dječaka Rušidija.

- **Moraš da shvatiš da su i ovakve prevare sastavni dio sporta. Moraš na to da se navikneš, a bolje je to sada da ti se dogodilo na početku karijere nego sutra kada postaneš ime u bokserskom svijetu.**

Čika Ivo, kojeg Rušidi kroz razgovor često spominje, možda je i najzaslužniji što je stasao u istinskog asa našeg ringa. Da nije bilo njega, ko zna da li bi Rušidi poslije Knina ikada još zakoračio u ring.

SA PULOM ŠAMPIONSKI

U Trešnjevki je Rušidi ostao dvije godine. Brzo je zapao za oko prvoligašima, ali je odlučio da karijeru, između mnogih ponuda, nastavi u Puli.

- U Puli se održavao Balkanski šampionat. Osvojio sam vicešampionsku titulu Balkana sa 16,5 godina. Ja i Drago Barčanac smo bili nerazdvojni. Stanovali smo zajedno u trosobnom stanu. U Puli mi je bilo dobro. Kada smo 1982. osvojili šampionsku titulu već tada sam razmišljao o odlasku. Zašto? Smetalo mi je sve, kada sam vidio kako pojedini bokseri ucjenjuju klub. Umjesto harmonije i drugarstva, niko nikog više nije volio. Meni se to nije svidjelo, ali sam ostao još jednu sezonu u Puli, jer nisam htio da kažu da sam ih ostavio na cjedilu. Tek kada je Pula sačuvala prvoligaški status, rekao sam odgovornim ljudima u klubu da na mene više ne računaju.

- **I došli ste u Banjaluku, u BSK Slaviju.**

- Da, pored Beograda, Prištine, Rijeke... odabrao sam Banjaluku. **Dušao sam najviše zbog Sredoje Zekanovića. Njega izuzetno poštujem. Znam da je BK Slavija zdrava sredina, da niko od boksera nije ostao na ulici.**

— U BK Slavija mogu biti prezadovoljni. Naser Rušidi nije iznevjerio očekivanja. U 14 borbi nanizao je 14 pobjeda. Nijedan poraz. Nijedna neodlučna borba. Nikom to, osim njemu, u ovom šampionatu nije pošlo za rukom. Rušidi, iako na ulici djeluje pomirljivo, ni mrava čini nam se ne bi zgazio, u ringu se razgoropadi, naoštri, nema mislosti prema protivniku.

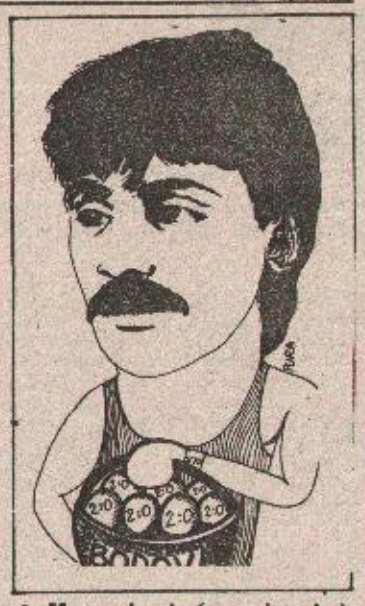

KOŠARKA

Na pitanje da li bi Rušidi želio da njegov sin Elvis pođe očevim stopama, prvotimac Slavije je rekao:

Nikako, iako sam ja zadovoljan što sam ja postigao u boksu. Neka izabere drugi, ljepši, atraktivniji i bolje plaćen sport, košarku na primjer.

Najbolje je, kaže, boksovao protiv Škarice iz Rijeke i Like iz Prištine.

REPREZENTACIJA

- **Obojicu izuzetno cijenim, ali kada sam dobro pripremljen, nikog ne priznajem za boljeg.** Ni Redžepovskog, osvajača srebrne medalje na Olimpijskim igrama u Los Anđelesu. S njim sam samo jednom ukrstio rukavice, 1980. godine u Trogiru na Prvenstvu države. On je tada bio reprezentativac, a ja tek šesnaestogodišnjak. Ali, i tada je bilo tijesno, odlukom sudija (3:2) je pobijedio. Kasnije se nismo sreli u ringu. Škaricu sam dva puta savladao, Liku takođe dva puta, a on mene jednom pretprošle godine u Prištini, kaže Rušidi.

Kada smo ga upitali kakvi su mu planovi u budućnosti, začudio nas je odgovorom da na reprezentaciju i ne pomišlja. Zašto, kada je u 20 godini najbolji muvaš u Jugoslaviji.

- **Pet, šest puta sam bio na spisku reprezentativaca. Odem na pripreme, budem desetak dana, a onda budem izigran i vraćen kući. Tako je pred put u Minhen na Svjetsko prventvo Bruno Hrastinski tržaio od mene da „skinem" pet kilograma za papir. Jasno, nisam mogao skinuti, nisam trebao ni pokušavati, jer je to Hrastinskom bio samo izgovor da me eliminiše iz reprezentacije.** Po prirodi sam emotivan čovjek. Prezirem laž. Zbog toga sam se i razočarao kada je riječ o reprezentaciji, iako je za svakoga sportistu, pa i mene, najveća svetinja da obučem plavu majicu.

Stevan RISOVIĆ

SUSRETI

Druga mladost Kujundžića

● Miroslav Kujundžić igrajući 20 godina fudbal prošao je dug put sportiste amatera, ostao u svom gradu i pored mnogih ponuda iz višeg ranga takmičenja ● Danas iako u 39. godini života, sa mnogo uspjeha igra u redovima bosanskokrupskog Željezničara

Dugo godina Kujundžić je bio najbolji fudbaler Bratstva igrao je u velikoj formi, bio zapažen i tražen od timova iz višeg ranga, ali nije otišao iz matične sredine. U reprezentaciji KZL — Kujundžić je bio pretplaćen na „šesticu". U anketi „Glasa" više puta je biran za najboljeg lijevog halfa.

Kapiten Bratstva uvijek je služio za primjer u ponašanju i zalaganju na zelenom polju. U Radnoj organizaciji Kujundžić je cijenjen i poštovan kao radnik i majstor, zašto je dobio niz pohvala i priznanja.

— Igrajući na stadionima širom Bosanske krajine stekao sam niz prijatelja, upoznao mnogo ljudi i gradova, doživio mnogo radosti. U nezaboravnoj uspomeni, ostaće mi otvaranje rekonstruisanog Gradskog stadiona u Banjaluci. Igrao sam u selekciji Zone, a protivnici su nam bili reprezentativci Republičke lige. Na toj utakmici pod svjetlošću reflektora postigao sam prvi gol, koji mi je ostao u lijepoj uspomeni i nikada ga neću zaboraviti, kaže Kujundžić.

Iz bogate sportske karijere Kujundžić se prisjeća i protivnika:

- **Igrao sam protiv mnogih igrača. Posebno sam volio da igram protiv Samardžića iz Krajine (Cazin) i Arslanovića Slobode (Bosanski Novi). Moj uzor je bio i ostao Fuad Mujagić, nekadašnji centar-half Bratstva, a najbolji igrač iz moje generacije je izvanredni napadač Krajine iz Cazina Sefić. Šteta je što nije otišao u veći klub.**

Nakon 18 godina igranja u Bratstvu, otišao je u redove gradskog rivala Željezničara.

- **U Bratstvu su mi rekli da ne mogu više. Tužna srca, pun razočarenja i nezadovoljstva otišao sam iz svog kluba. Pitao sam se da li je baš tako moralo biti. Svu mladost sam posvetio igrajući u Bratstvu, često povrijeđen i bolestan. Želio sam uvijek da pomognem, da dam svoj doprinos. Drugovi iz „Želje" su me pozvali, ja sam se odazvao...**

Mnogi kažu da i sada igra dobro, da se bori i da služi za primjer mladima, i igra kao u najboljim danima. O tome Kujundžić kaže:

- Sada u 39. godini života redovno treniram sa svojim drugovima pod rukovodstvom trenera Amidžića. Igram bez opterećenja, dobro se slažem sa saigračima u timu. Uvjeren sam da ću igrati još koju godinu, sve dok budem potreban Željezničaru, a onda, okačiću kopačke o „klin" i prestati sa aktivnim igranjem.

Boško VASILJEVIĆ

NA KRAJU FUDBALSKE JESENI

KOŠEVSKI BUM

FUDBAL

● Poslije varljivog proljeća, sastav Sarajeva u minulih 17 prvenstvenih obračuna demonstrirao savremen, napadački fudbal i zasluženo stigao do titule lidera

ONU prošlu jesen godine 1983. ligaš s Koševa odigrao je standardno dobro, stigao je do osme pozicije i tada u njegovom taboru niko ništa nije loše naslućivao. I proljeće je započelo u tom stilu: pobjeda nad Radničkim, remi na Poljudu, osvojeni bodovi u okršaju sa Slobodom. Gradski derbi, duel Sarajeva i Željezničara, protekao je u znaku mladića **Ivice Osima**, odnosno katastrofe igrača koji je predvodio trener **Boško Antić**. Od tog debakla kola Sarajeva krenula su niz brdo: porazi su se redali kao na tekućoj vrpci, poslije svakog novog kola Sarajevo se pomicalo prema začelju i već su mnogi ovaj tim vidjeli u Drugoj ligi, izgledalo je da će se ponoviti 1957. godina, kada je ekipa sa Koševa morala napustiti elitno društvo, zbog slabije gol-razlike u odnosu na Spartak. Na sreću Koševa, u finišu su se **Hadžibegić, Jozić**, i ostali trgli, prelomni trenutak uslijedio je nakon pobjede nad zagrebačkim Dinamom, brže-bolje zaboravljeni su porazi u Sarajevu, od Partizana i Budućnosti, redovi su se zbili, **vraćeno je samopouzdanje da bi na kraju mladi sarajevski prvoligaš** sa 32 boda i gol-razlikom 53:46 stigao na devetu poziciju, tačno na sredokraći gornjeg i donjeg prvoligaškog doma.

BEZ PANIKE

IAKO je prvoligaški status odbranjen tek u posljednjim rundama, na Koševu nije bilo panike u iščekivanju novog šampionata. Od trenera **Boška Antića** do onog najodanijeg navijača svi su vjerovali u mogućnosti i htijenja **Predraga Pašića** i njegovih drugova. Nikom, u tim trenucima, nije padalo na um da se upusti u trku za problematičnim pojačanjima, svi su ostali na zemlji, uvjereni da će vrijeme tog mladog, afirmacije željnog sastava kad-tad doći. Zato će, od novajlija, na Koševo stići samo mladani **Dragan Jakovljević**, uzdanica Igmana iz Konjica, da bi, za više nego kratko vrijeme, izrastao u igračinu, u oslonac tima, njegovu perspektivu, budućnost.

MIRNO, bez pompe, velikih izjava, megalomanskih planova, ligaš s Koševa pripremao se za nova iskušenja, razmišljajući, ponovo, o relativnosti sportske sreće, plasmana i puta kroz uzburkane vode prvoligaškog fudbala. Međutim, kada je započela dioba „prvoligaškog kolača", Sarajevo nije znalo za uzmicanje: sve je, rekli bismo, počelo prema planu i programu, ništa nije, na startu, nagovještavalo „koševski bum". Sutjeska je, u prvoj rundi, savladana, uz mali blagoslov arbitara, sa 2:0, na Kantridi je doživljen poraz (0:2), a vinkovački Dinamo je ispraćen sa 3:0. Onaj bod iz Tuzle (0:0), „plaćen" je ustupkom vječitom rivalu, Željezničaru (0:0), pa je, tako, Sarajevo, nakon pete runde bilo na svome: osvojeno je šest planiranih poena i na solidan bilans niko nije obraćao pažnju, nikog ništa nije tu iznenađivalo.

PREOKRET U ZAGREBU

ZAPISASMO: ka luci spasa, u proljeće ove godine, Sarajevo je krenulo pobjedom nad Zagrepčanima od 2:1. Taj duel je bio prekretnica za tim sa Koševa. Kao što će Dinamo obilježiti bitku za opstanak Pašića i ostalih, tako će zagrebački prvoligaš obilježiti i sarajevski pohod na jesenji tron: momci s Koševa će na Maksimiru ostvariti 2:1, oduševiće igrom i spretnošću strijelaca...Kada je Hajduk potučen na Koševu (1:0) u sedmoj rundi, Sarajlijama je puklo pred očima: shvatili su da svi prethodni megdani i pobjede, a već ih je bilo prilično (četiri), nisu slučajne, da su došle kao plod snažne, moderne, svrsishodne igre. Istina, Partizan će zaustaviti Sarajevo, pobjedom u Beogradu od 1:0, ali će se , poslije tog poraza, Sarajlije pretvoriti u neku vrstu „fudbalskog strašila": sve do završene rudne sastav sa Koševa više nije znao za neuspjeh!? Razgoropađeni, samovujereni, jedinstveni i nemilosrdni, momci Boška Antića nanizaće šest uzastopnih pobjeda: Budućnost (u Sarajevu) 0:0, u Prištini 2:0, protiv Osijeka 2:1, u Nišu čudesnih, gotovo nevjerovatnih 4:0, protiv Vojvodine 1:0, u meču sa Veležom takođe 1:0, u Bugojnu 3:1, protiv Vardara 3:1! Da nije bilo onih 1:4 na „Marakani", zbog poklon golova, jesenji otkos Sarajeva bio bi gotovo bez primjera.

SVE ovo tabor sa Koševa ostvario je u jednom dahu, uzletjevši poput feniksa! To je tim bez „sportskih zvijezda", reprezentativaca (izuzimajući Hadžibegića), skupo plaćenih fudbalera. Ali, Sarajevo danas predstavlja jednu skladnu cjelinu, u kojoj nema „primadona" na jednoj, a „vodonoša" na drugoj strani. U tome, reklo bi se, i leži tajna podviga ekipe na koju niko, uoči početka prvoligaškog maratona, nije obraćao pažnju. Ako je **Hadžibegić** „glavni" u odbrani, to ne znači da on, u datom trenutku, neće uklizati boreći se do posljednjeg atoma snage, baš kao što će kapiten **Pašić**, poslije jurnjave uz bočnu liniju i upotrebljivog centaršuta, pohitati nazad, u pomoć odbrani. U sastavu Sarajeva vlada zakon dobro poznate i toliko puta potvrđene izreke „svi za jednog, jedan za sve". Golman **Đurković** je primio najmanje golova, samo 12. Bekovi **Radeljaš i Kapetanović** predstavljaju „britke sablje", a kada se to od njih traži i očekuje sjajne pomoćnike napada. Srednji red - **Janjoš, Jozić i Hadžibegić** - se u dušu poznaju. Mogu tvrde pristalice Sarajeva, da igraju zavezanih očiju, toliko se dobro poznaju. Navalu, koja je na 17 utakmica postigla 25 golova, od toga gotovo polovinu (12) u gostima, sjajno je prevodio **Pašić**. U afirmaciji željnom, dolazećem **Jakovljeviću**, visprenom **Vukićeviću**, sjajnom skakaču **Musemiću**, radilici **Merdanoviću...** imao je divne, korisne saradnike, koji su, u svakom trenutku, znali šta smjera njihov vođa.

JEDINSTVOM želja i htjenja, nepokolebljivšću, ustrajnošću i modernijim koncepcijama igre, Sarajevo je stiglo do titule. Zasluženo! Ubjedljivo, njegujući napadački fudbal. Zato, neka mu je sa srećom oreol lidera, jesenjeg prvaka.

Limun PAPIĆ

RUKOMET

BANJALUČANI USPJEŠNO STARTOVALI NA TURNEJI U INOSTRANSTVU

Atraktivni Ramljak i Saračević

SPECIJALNO ZA „GLAS" IZ PARIZA JAVLJA BORO GOLIĆ

US IVRI PARIZ — BORAC 25:26 (15:12)

PARIZ, 11. januara - Rukometaši Borca uspješno su startovali na turneji u inostranstvu. Već na prvom meču sinoć u Parizu, lako umorni, Banjalučani su uspjeli savladati domaćina, sastav IVRI 26:25.

Naime, put od Banjaluke do Pariza trajao je čitav dan. Prvo se autobus po klizavoj cesti jedva probio od Banjaluke do zagrebačkog aerodroma Pleso, odakle se nakon 90 minutne vožnje avionom stiglo u Pariz. Međutim, tu nije bio kraj puta. Rukometaši Borca samo su uzeli sportsku opremu i autobusom domaćina nakon još jednog sata vožnje stigli do Sportske dvorane IVRI.

Tako nije bilo predviđenog vremena za zagrijavanje. Oko 1.000 gledalaca nestrpljivo je očekivalo meč, koji je po dolasku Banjalučana odmah počeo. Vidno umorni od napornog puta gosti se u prvom dijelu prijateljskog nadmetanja nisu najbolje snašli, što su domaćini, rukometaši IVRI-a znalački iskoristili i poslije prvih 30 minuta stekli prednost od 15:12. Slično je bilo sve do sredine drugog poluvremena, kada su od rezultata 18:14, Banjalučani stigli do 20:20. U tom periodu igre oduševili su Ramljak i Saračević, koji su atraktivnim potezima prisiljavali gledaoce na dugotrajne aplauze. Svakako u tome su im nesebično pomagali i ostali saigrači iz tabora Borca. Tako je viđeno nekoliko popularnih „cepelina", potom majstorija, koje su rezervisane uglavnom samo za rukometaše renomiranih sastava kao što je Borac. Do konačne pobjede i rezultata 26:25 za goste došlo se zahvaljujući i odličnim odbranama mladog golmana Banjalučana Handana, koji je na bravurozan način zaustavljao napade domaćina, koji su na kraju sportski čestitali protivniku.

Inače ekipa Borca nastupila je u sastavu: **Arnautović, Koso 4, Saračević 12, Mijatović, Smajlagić 4, Ramljak 2, Petričević, Uzeirović 1, Nikolić 2, Talić, Muratagić, Brakočević 1, Kresojević i Handan.**

Večeras (petak) na programu je drugi susret rukometaša Borca. Ovog puta je protivnik sastav PUC (pariški Univerzitetski klub).

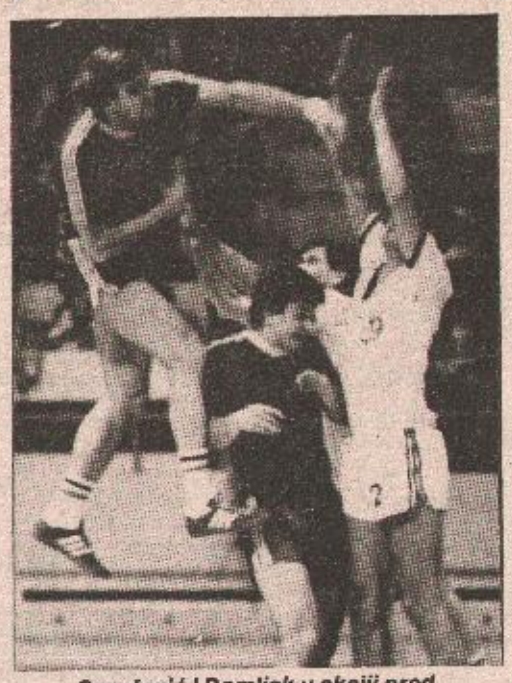

Saračević i Ramljak u akciji pred golom protivnika

OTPUTOVAO I ARNAUTOVIĆ

Iako je na zagrebački aerodrom Pleso, golman Borca Zlatan Arnautović stigao, kako bi se uputio u Dubrovnik i na liječenje u Igalo, reprezentativni čuvar mreže ipak je krenuo u Pariz. Naime, kako nisu polijetali avioni za Dubrovnik, Arnautović nije želio propustiti priliku da pomogne saigračima i da sjedi kod kuće bez obaveza. Međutim, Arnautović neće ostati bez temeljnog ljekarskog pregleda. Doktor Nebojša Popović, koji se takođe nalazi s ekipom Borca, već je ugovorio pregled za Arnautovića kod poznatih ljekara sportske medicine u Parizu.

BORAC GOSTUJE U TUZLI, A MLADI KRAJIŠNIK U BEOGRADU

NOVA ISKUŠENJA ZA BANJALUČANE

KOŠARKA

BANJALUKA - Narednog vikenda, tačnije subota (danas) košarkaši i košarkašice iz Banjaluke, članovi saveznih liga, gosti su renomiranih sastava, Borac Slobode iz Tuzle, a Mladi Krajišnik Voždovca iz Beograda.

Po svemu sudeći, malo je vjerovatno da bi se jedan od dva banjalučka sastava mogao vratiti neporažen, odnosno s osvojenim bodovima. Podsjetimo, u prvom dijelu takmičenja Tuzlaci su u poslednjoj sekundi na parketu Sportske dvorane „Borik" izvojevali minimalnu, ali izuzetno vrijednu pobjedu. I uoči večerašnjeg meča, košarkaši Slobode su veliki favoriti, tim prije jer igraju u novoj sportskoj dvorani, gdje imaju veliku podršku mnogobrojnih navijača. Pored toga Banjalučani će nastupiti oslabljeni bez Vukovića i Vujakovića (tehničke greške), što umnogome umanjuje šanse da se eventualno domognu bodova.

„Malene" su porazom u Banjaluci od Željezničara nastavile sa svojom serijom toplo-hladno. Neko će reći da sada treba naići toplo-osvojiti dva boda, kao nedavno s Crvenom zvezdom, takođe u Beogradu. Međutim, istini za volju, tim Voždovca trenutno je mnogo spremniji, igra na domaćem terenu i najvjerovatnije neće dozvoliti nikakvo iznenađenje. Ali, Banjalučankama ostaje da se nadaju uspjehu, naprave podvig, kojim bi pobjegle iz donjeg dijela tabele. Šansa uvijek postoji, na kraju s vjerom u pobjedu, svaki učesnik se takmiči. Banjalučanke će nastupiti u kompletnom sastavu.

FUDBALSKI SUSRET NOVINARA

U predigri košarkaškog duela Slobode i Borca, u malom fudbalu snage će odmjeriti novinari Tuzle i Banjaluke, što će biti posebna poslastica za gledaoce u dvorani „Mejdan".

AKTIVNOST SK STARČEVICA

smučari Najmlađi na ispitu

BANJALUKA — Pod vođstvom instruktora smučanja SK Starčevica Muje Filipovića i Vlade Gubića, na padinama Starčevice ovih dana se odvija škola smučanja za najmlađe članove kluba. Polaznici škole su djeca od 6 do 11 godina. Da bi se aktivnosti što lakše odvijale montiran je manji, pomoćni ski-lift. Inače, veći ski-lift na vrhu Starčevice radi svakodnevno od 9.30 do 16 sati. Kraj njega dežuraju instruktori smučanja ovog kluba, koji besplatno daju sve informacije, instruktaže...

-Najmlađi smučari kluba, od kojih je većina prvi put stala na skije, odlično se snalaze i pokazuju još bolje rezultate, kaže instruktor Mujo Filipović. Radimo skoro svakodnevno od 13 do 16 sati.

Zanimljivo je pomenuti da su sve tri smjene za zimovanje na Vlašiću, koje je organizovao Smučarski klub Starčevica, popunjene. Kako ističu u klubu, interesovanje za odlazak na ovu popularnu planinu bio je znatno iznad očekivanja, tako da je bilo još kandidata da se popune nove tri smjene. Međutim, od toga za sada nema ništa, pošto su sva mjesta na Vlašiću zauzeta do kraja marta.

U SUSRET KUPU AVNOJ-a

Prijavljeno više od sto smučara

-Na padinama planine Ranča, nedaleko od Jajca, 19. i 20. januara održaće se Drugi skijaški KUP AVNOJ-a. Na ovoj velikoj manifestaciji sporta i bratstva i jedinstva učestvovaće više od stotinu takmičarki i takmičara iz Bihaća, Jajca i Beograda. Pokrovitelj je radna organizacija „Elektrobosna".

MEĐUNARODNI RUKOMETNI TURNIR „SUSRET PRIJATELJSTVA"

Srednjoškolac — pobjednik

BIHAĆ - Nakon što je održan međunarodni rukometni turnir muških ekipa, u Bihaću je završen i dvodnevni turnir „Susret prijateljstva" ženskih rukometnih ekipa. Na turniru su učestvovale ekipe drugoligaša AZS iz poljskog grada Katovice, Krajine iz Cazina i domaćeg Srednjoškolca. Poslije izvanrednih igara svih ekipa, pobijedio je Srednjoškolac sa četiri osvojena boda. Drugo mjesto zauzela je ekipa Krajine sa dva boda, dok se na posljednje mjesto plasirala ekipa ASZ, koja nije osvojila ni jedan bod.

D. M.

BOKS

UDRUŽENJE KLUBOVA PRVE SAVEZNE LIGE DONIJELO ODLUKU O ORGANIZACIJI KUPA JUGOSLAVIJE

Bokseri u novom ruhu

●Poslije fudbala, košarke, rukometa i još nekih sportova i bokseri dobili Kup-takmičenje, koje će se, najvjerovatnije, zvati Kup „Sikija Gakovića"

BEOGRAD - Naredni šampionat počinje tek u septembru, ali će ringovi širom zemlje oživjeti već u februaru. Udruženje klubova Prve savezne lige je na sjednici u Beogradu donijelo odluku o organizaciji Kupa Jugoslavije, koji će, navjerovatnije, dobiti ime Kup „Sikija Gakovića", nekada našeg istaknutog bokserskog reprezentativca.

Ovo bi bilo najmasovnije boksersko takmičenje u zemlji, ker bi obuhvatalo 32 ekipe. Svi prvoligaši, a njih je deset u novom šampionatu, imaju obavezu da učestvuju u Kupu, a ko iz bilo kojih razloga odustane, vrlo lako može čak i da se preseli u niži rang takmičenja, takav je stav zauzet na sjednici Udruženje klubova Prve savezne bokserske lige.

Takmičenje u okviru Kupa će početi 24. februara, a žrebanje će se obaviti 18. januara u Kumanovu, kada će biti održana i sjednica Predsjedništva BSJ.

IZ FK JEDINSTVO (BIHAĆ)

Topić u Jedinstvu

FUDBAL

BIHAĆ - Amir Topić, bek Krajine iz Cazina navjerovatnije će promijeniti klupske boje. On je doputovao u Bihać i počeo da trenira sa prvom ekipom Jedinstva. Topić će biti pravo pojačanje za Bišćane u nastavku prvenstva. Preostalo je još da se dogovore predstavnici Krajine i Jedinstva oko njegovog prelaska u drugoligaša iz grada na Uni.

D. M.

PETI MEĐUNARODNI ŽENSKI TURNIR U JAJCU

Joseliani na čelu

ŠAH

●Nastavak takmičenja donio veoma uzbudljiv šah, u kojem je Brustman pretrpjela prvi poraz na turniru, dok se Jugoslovenka Vesna Bašagić nalazi pred prvom pobjedom

JAJCE — Nakon jednodnevne pauze na turniru peto kolo je počelo svečano. Naime, najmlađa učesnica, Alisa Marić, napunila je 15 godina i njoj je uručeno i cvijeće uz čestitke svih učesnica i organizatora turnira. Inače, bilo je ovo vrlo borbeno kolo u kojem su sklopljena samo dva remija. Nakon nešto od 60 minuta igre Garsija - Dragašević i Petrović - Nikolin podijelili su poene, a ove dvije partije i ne zaslužuju posebnu pažnju.

Najviše „vatre" bilo je u susretu Vojska - Erenska. Margarita Vojska, veliki talenat bugarskog ženskog šaha koju ljubitelji ove drevne igre još dovoljno ne poznaju, zaigrala je lepršavo protiv znatno iskusnije protivnice. U jednom trenutku hrabro je žrtvovala topa za lovca i pješaka. A ubrzo potom uslijedila je i druga žrtva: topa za lovca, čime je crni kralj opasno ugrožen. To je Vojski bilo dovoljno za remi, međutim, stečenu pozicionu prednost ona je u nastavku preciznom igrom uspjela da pretvori u pobjedu.

Štadler i Joselijani dugo su manevarski „ratovale" na sredini ploče, igrajući daminu indijsku odbranu. Štadlerova je u središnjici stvorila Joselianijevoj takozvane „viseće" pješake, ali nije imala odgovarajući pritisak na njih. Nakon toga pravi grešku koju Joseliani kažnjava i osvaja čitav poen.

U partiji Brustman - Vereci igrano je španjolsko otvaranje. Nakon ostvarenog pješaka više, moglo bi se reći gotovo rutinerski nanosi prvi poraz poljskoj predstavnici.

Čini se da Irina Levitina nije imala razumijevanja prema slavljenici Alisi Marić. Igrana je holandska odbrana, u čijoj je središnjici i ostala bez pješaka. Time je Levitina stekla prednost, ali je ljubimica jajačke publike vješto i uporno branila. Međutim, malo je vjerovatno da će nakon dva prekida uspjeti da izbjegne poraz.

Bašagić i Lemačko igrale su kraljevu indijsku odbranu. I ovoj partiji mlada Vesna Bašagić, kao i u prethodnim srčano se borila i pored činjenice da je tokom prvih pet kola imala mnogo iskusnije protivnice. Zaigrala je bez kompleksa i ostvarila pritisak na protivničnog kralja, tako da ima dobre izglede da zabilježi svoju prvu pobjedu na ovogodišnjem turniru.

Rezultati 5. kola: Petrović - Nikolin remi, Garsija - Dragašević - remi, Brustman - Vereci 0:1, Vojska - Erenska 1:0, Štadler - Joseliani 0:1, Levitina - Marić prekinuto, Bašagić - Lemačko prekinuto.

Tabela nakon 5. kola: Joseliani 4, Levitina 3,5 (1), Vojska i Vereci po 3, Garsija i Nikolin po 2,5 itd.

Sinoć je igrano šesto kolo, a danas se sastaju (subota): Bašagić - Marić, Brustman - Levitina, Garsija - Lemačko, Petrović - Vereci, Štadler - Dragašević, Vojska - Nikolin, Erenska - Joseliani. Sutra (nedjelja) igraju: Marić - Joseliani Nikolin - Erenska, Dragašević - Vojska, Vereci - Štadler, Lemačko - Petrović, Levitina - Garsija i Bašagić - Brustman.

H. KLIPO
S. KARAHODŽIĆ

ŠAHOVSKI ZADATAK

BROJ 748
PRIPREMA: NIKOLA LAKIĆ, ŠAHOVSKI MAJSTOR

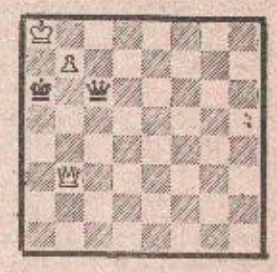

Bijeli: Ka8, Db3, pješak b7 (3)
Crni: Ka6, Dc6 (2)
Bijeli vuče i dobija!

Na dijagramu je studija Van Flita, sastavljena daleke 1888. godine, u kojoj bijeli na forsiran način stiže do pobjede.

Rješenje prošlog zadatka: 1. Dd6 kralj po volji 2. De5 i bijeli je došao u dobijenu poziciju. Greška bi bilo 1. Df6, jer bi se crni spasao nakon 1...Sf7.

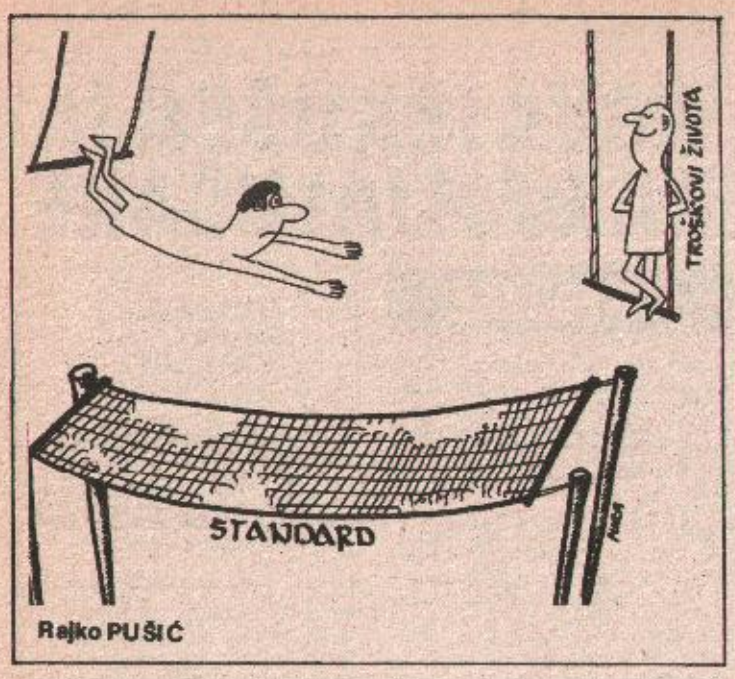

Rajko PUŠIĆ

ŠARENICA

KONTINUITET

RAČUNARU SU U MANIRU,
NAŠLI MJESTO NA KLAVIRU.

ZNA ZNANJE

MLADI PISAC PREBRINUO BRIGU,
JER VEĆ PIŠE „ZABRANJENU" KNJIGU.

HIT SEZONA

OD IZVORA TRI PUTIĆA,
SVA TRI VODE DO KAFIĆA.

PO MJERI

NA ULAZU ISPRED OPŠTINSKE ZBORNICE,
DEDA MRAZ IM OSTAVI U PAKETU TVORNICE.

„GODINE, 1984"

I EVROPU PROŠLA SLAVA,
POSTADE MAGACIN ATOMSKIH GLAVA.

VIJEST DANA

NEZAPOSLENOST ZNATNO UTIČE NA SVIJEST,
KONKURSI I OGLASI POSTALI NAM VIJEST.

SAVREMENI GRIJEH

POJEDINCI SU SE „RAZAPELI", A NISMO IH MOLILI,
SAD SVI SNOSIMO KRIVICU JER SMO TO DOZVOLILI.

Božo MARIĆ

POSTSKRIPTUM

SRAZMJERNO

U Udruženju sportskih ribolovaca Banjaluka donijeli su odluku prema kojoj su cijene dozvola za ribolov povećane za 30 do 40 odsto.
Srazmjerno tom povećanju porasla je i cijena mesu u mesnicama.

SELICE

Kadrovskoj politici na području Bosanske Gradiške ne posvećuje se dovoljna pažnja. O tome govori i podatak da je tu opštinu samo u posljednje dvije godine napustilo 56 stručnjaka raznih profila.
Za razliku od ptica — selica stručnjaci sele u sva četiri godišnja doba.

BRIGE

Održavanje stambenog fonda na području bosanskokrupske komune je veoma otežano. Sredstva koja se prikupljaju po osnovu korištenja društvenih stanova su nedovoljna za njihovo tekuće održavanje.
Privatni stanodavci nemaju takvih briga.

Himzo SKORUPAN

ARMONKO GRGIĆ:

SINOVI I DRUG

— Dolazite ovamo, bezobraznici! — viknuo je bijesno Čedo i još jednom pogledao pripremljeni prut.

Sinovi prekinuše igru. Dok su se bojažljivo primicali znajući kakva ih odgojna mjera čeka, on je spremao riječi kojima će popratiti batinanje. Reći će im da je sto puta kazao da se ne igraju pokraj sale za sastanke nikad, a pogotovo kad se unutra sjedi, to jest radi. A danas, kad je na sastanak dolazio jedan drug koji je na visokom položaju, oni su se tamo igrali biciklom mlađeg sina (što je lako prepoznao jer bicikl starijeg ima amortizere i najluksuzniji je u cijelom komšiluku). Nešto im se pokvarilo pa su dugo popravljali na razne načine i valjda su probali još jedan, tek bitno je — dok su ljudi ulazili na sastanak jedan od njegovih sinova je rekao:

— Ni od ovoga nema nikakve koristi.

To je rečeno u vezi s načinom opravke, no moglo se ko zna kako protumačiti i on bi ih smjesta otjerao da nije već skoro ušao, a sastanak je trebao početi. Za svaki slučaj sjeo je do prozora da vidi kad će otići ili da neće šta loše napraviti.

Dok je govorio uvodničar, ona dvojica su čačkala nešto oko zadnjeg točka. U to je riječ uzeo onaj važni drug a sinovi su probali da voze. U glavnom, kad je Drug za govornicom rekao „Standard radnih ljudi će se uskoro popraviti, oni su s druge strane stakla gurajući bicikl, složno rekli:

— Neće!

— Drug je ubrzo prešao na druge teme. Kad je rekao „I kad, recimo, neki mladi čovjek završi srednju školu ili fakultet, postavlja se pitanje kako da se zaposli" stariji Čedin sin je rekao:

— Treba podmazati i sve će biti u redu.

Drug je potom govorio o kulturi. Kazao je da ga posebno raduje što u posljednje vrijeme ima sve manje svađa među ljudima koji u kulturi rade. Istovremeno, po izrazima lica se vidjelo da je na pomolu mala svađa između braće i čulo se kako jedan drugom kaže:

— Ma, ti o tome pojma nemaš.

Kad je Drug počeo natenane rezimirati svoje izlaganje stariji brat je htio da nešto objasni mlađem. Malom je, izgleda, prekipjelo i čulo se kako je vrisnuo: — Ama, uopšte neću da te slušam! Ti možeš o tome pričati koliko hoćeš, ali te zapravo i ne zanima jer imaš malo bolje vozilo od ostalih a i džeparac ti je veći!

Svega toga se prisjetio Čedo dok su mu sinovi dolazili. Pogleda još jednom prut a onda ga ni sam ne zna zašto, izlomio pa sinovima reče:

— Pametni moji momčići, odite ovamo da vas tata poljubi.

BLAGE KOSINE

● Mrtvački sanduci jedini su proizvodi koje njihovi korisnici nikad neće reklamirati!
● Kada bi Darvin vidio koliko danas ljudi skupljaju društvenu imovinu, ne bi više tvrdio da je čovjek postao od-majmuna već od hrčka!
● Nije tačno da on bježi od odgovornosti, on se samo povlači!
● Koliko se osjećaju krive mase koje su pogrešno aplaudirale?
● Ako nam ništa ne pada s neba, bar nam Savom teče nafta!

Savo BORKOVIĆ

Midhat AJANOVIĆ

SAVREMENA BASNA

LISICA I ZEC

Sretnu se na šumskoj stazi izgladnjela lisica i plašljivi zec, pa će lisica:

— E, zeko, stižeš kao kec na desetku!

— Zašto teta-lijo? — upita uplašeni zekan.

— Pa, crijeva mi odavno sviraju tužnu muziku.

— Sviraće i dalje teta-lijo — pokuša zec da se okuraži.

— Zašto? — iskezi se lisica.

— Zato što je u toku lovostaj na zečeve-uzvrati zec.

— E, moj zekane, kod mene nema lovostaja, jer ja ubijam bez puške — reče lisica i utoli glad.

Naravoučenije: Pred gladnom lisicom zecu ne pomaže zakon.

Rade ĐERGOVIĆ

ODA JEDNOJ KARIJERI

Bio je pravi biznismen
Priznat u cijelom svijetu
Samo ga supruga nije
Cijenila u krevetu.

Dok su mnogi mislili
Da je on privredno čudo
Žena ga je ujutro pratila
Riječima nemoćna ludo.

Sad on ide psihijatru
Zabrinut za karijeru
A supruga mu kod drugog
Probija barijeru.

Abdulah DAUL

EPIGRAMI

KLJUCKO

Otvorena su vrata književnosti
za svakog, pa i za običnog đuđu,
samo što on zbog svoje revnosti
poslije ne da drugima da uđu.

POLJOPRODUKTIVCI

Sretnicima koje selo kljuka
naravno, samo o vikendu,
više odgovara da im Banjaluka
radnim danom priprema marendu.

SALONSKI ŠTIMUNG

Neki neće da kroče ni metar
izvan svojih raskošnih soba
jer njihov moralni barometar
već pokazuje ledeno doba.

Milan BOROVNICA

PODJELA ZADUŽENJA

Jedni su zaduženi za cjenovnike.
Drugi su prezaduženi plaćajući visoke cijene.

Jedni su zaduženi za organizaciju sastanaka.
Drugi su izduženi u diskusijama.

Jedni su zaduženi za upravljanje.
Drugi su razduženi za samoupravljanje.

Jedni su zaduženi za snabdijevanje.
Drugi su snabdjeveni zaduženjima.

Jedni su zaduženi zaduženjima.
Drugi su skraćeni oduživanjima.

Jedni su zaduženi za stambene poslove.
Drugima se odužuje vječnost čekajući stanove.

Jedni su zaduženi za sport.
Drugi se nesportski ponašaju prema zaduženjima.

Jedni su zaduženi za otkup.
Drugi se otkupljuju time što sebe ne zadužuju.

Jedni su zaduženi za vozove.
Drugi nas vozaju zaduženjima.

Jedni su zaduženi kod banke.
Drugi se odužuju kod Anke, Ranke, Branke, Danke, Milanke i kod ostalih ženskih lica, sekretarica, prijateljica i drugih cica.

Savo MARIĆ

IZ DNEVNIKA BUDUĆEG LUDAKA

I DAN

Obezbjeđenje naših političara je tako jako da još nijednom od njih nije falila dlaka sa jezika!

II DAN

Duh ekonomske stabilizacije.
Još jedna potvrda da duhovi ne postoje!

III DAN

Drug je govorio o nacionalizmu.
Nedavno na televiziji.
Bio je uvjerljiv, fascinantan, neprikosnoven...
Ala! mu vjera!

IV DAN

Znam i neke komuniste za koje će se govoriti, kada umru: Slava im... krsna!

V DAN

Danas pregovaram sa kreditorima:
— Hoćete li dug?
— O, jes!!!
— Žao mi je, ali kratak mi je.

VI DAN

Danas igra film:
Dan poslije...
... Isplate LD.

VII DAN

Rad je stvorio čovjeka...
... A rezultati rada su šansa da se ode iznad čovjeka.

R. PETROVIĆ

CAKE

I „sladak život" zna da postane gorak
kada se očekuje pravi metak, a ono ispane ćorak.

Umjesto borbe za produktivnost
u vlastitom preduzeću ili instituciji,
mnogi se bore radije u seksualnoj revoluciji.

U proizvodnim radnim organizacijama mnogo ulažu u kulturu, radnicima serviraju gole istine a rukovodioci čitaju šund-literaturu.

Milomir STAMENIĆ

ANEGDOTE

HRABROST

Razgovaraju dvije kolegice:
— Ima li tvoj muž pravo otvarati pisma koja stižu na tvoje ime?
— Pravo ima, ali nema hrabrosti!

POZIV

U sobi dežurnog vatrogasca zazvonio je telefon. Jedan glas viče:
— Vatra! Vatra!
— Gdje? — pita dežurni.
— U mojoj kući!
— Ali gdje čovječe? Na kojem mjestu?
— U kuhinji!
— Ama ne pitam to čovječe božiji, nego kako da dođemo do vas?
— Otkud ja znam, valjda imate vatrogasna kola!?

ISTINA

Dolazi poreznik u jednu kuću i pita dječaka:
— Gdje ti je otac?
— Nije kod kuće!
— Kako nije kada sam ga malo prije vidio kako ulazi?
— Da, ali i on je vas vidio!

Pripremio: Dragan TUBIĆ

Siniša DAVIDOVIĆ

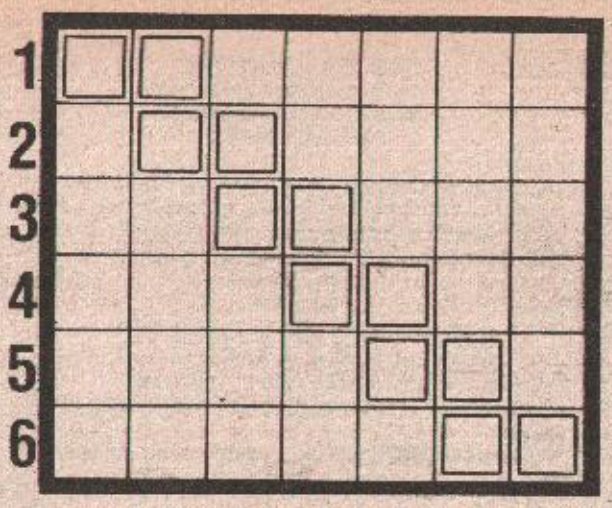

ISPUNJALJKA

Od slogova DIĆ, DA, DO, GVOZ, KA, KA, LJA, NA, PRA, STO, TAK, TAR, TI, TI, VI, VIĆ, ZA treba prema donjim definicijama sataviti 6 sedmoslovčanih pojmova i vodoravno upisati u lik ispunjaljke. Ako to tačno uradite, u posebno označenim poljima, čitano po dva slova redom pojmova izlazi IME I PREZIME NAŠEG POZNATOG DJEČJEG PJESNIKA (NA SLICI GORE) KOJI JE PREMINUO KRAJEM PROTEKLE GODINE. U VIŠE OD 60 GODINA KNJIŽEVNOG RADA OBJAVIO JE NEKOLIKO ZBIRKI PJESAMA ZA ODRASLE I ČETRDESETAK KNJIGA ZA DJECU.

VODORAVNO: 1. Naša poznata klaviristkinja Pavica, 2. Zagrebački glumac Ivica (inspektor Vinko!), 3. Trocifreni broj, 4. Jarbol, 5. Zadaća, nešto što treba izvršiti, 6. Ženska osoba u pratnji (osobito pri izboru mis!).

INDIREKT

TI SI "PROTIV",
A ON ...
(2-2)

INDIREKT

DŽINGIS SA SVOJOM DJECOM
(3,4)
(M.S.)

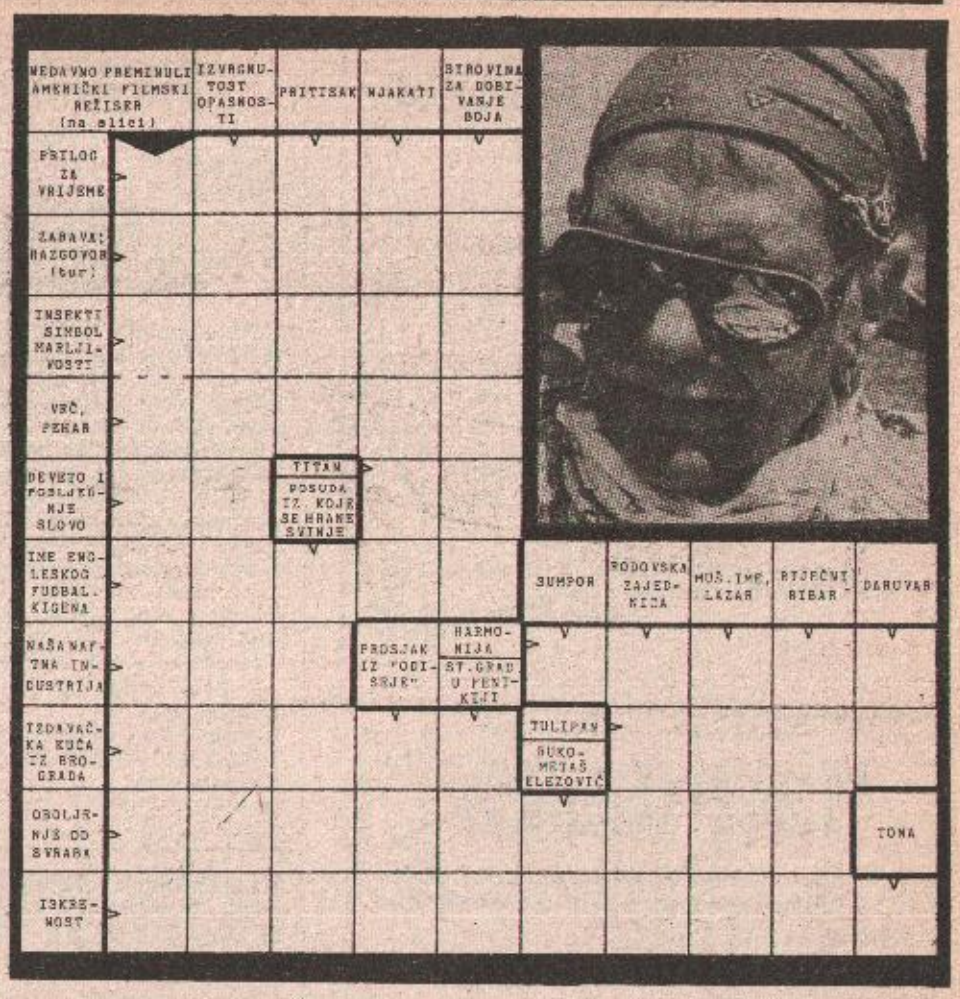

FUDBALERI '84 - U GRČKOJ!

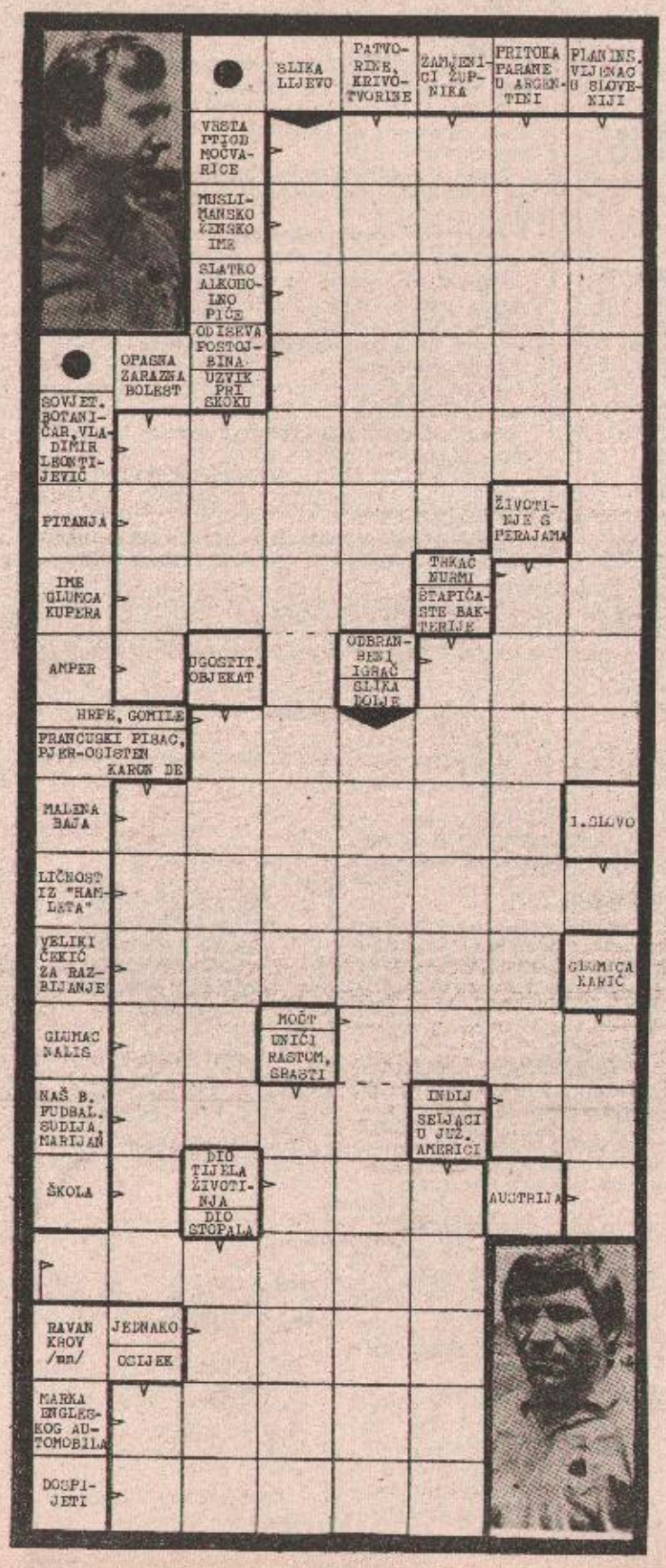

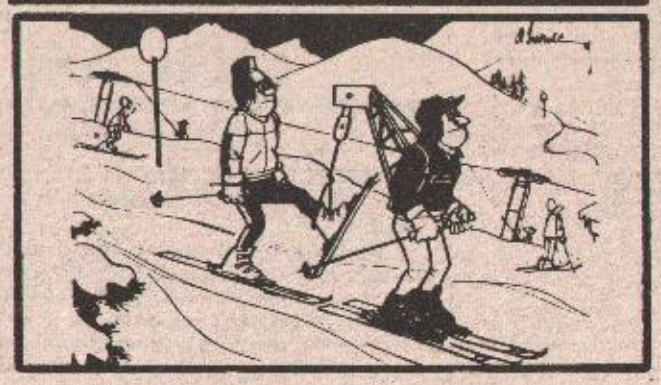

ZIMSKA NEZGODA

Crtež sa zimovanja dat je u humorističkom tonu, a vi treba da nađete 5 razlika između gornja dva crteža.

rebus + fr.:3,4,5,4

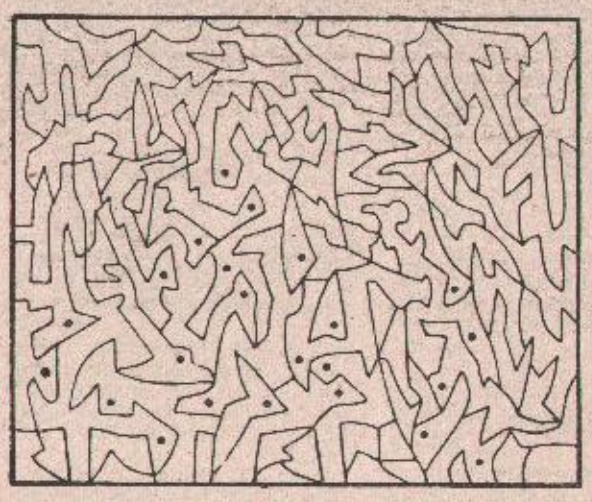

POPUNITE GORNJE NEPRAVILNE OBLIKE KOJI SU OZNAČENI TAČKAMA, PA ĆETE DOBITI KONTURU ZANIMLJIVOG CRTEŽA

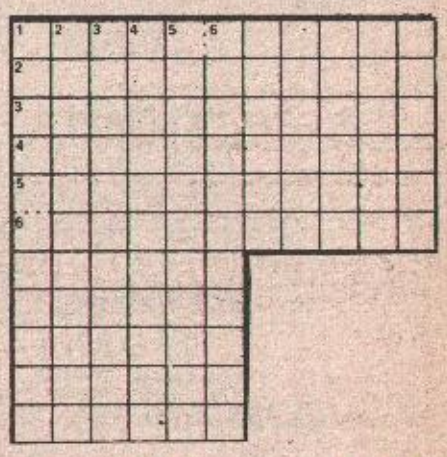

NA ČELU TOP - LISTA

A, A, JAS, KI, KIĆ, LA, LAR, LI, LI, LU, MA, MI, MU, NA, NA, NI, NO, NOST, NOST, RA, RER, SA, STI, TI, TO, U, ZA, ZAM, ZLO.

VODORAVNO I USPRAVNO: 1. Ime i prezime naše popularne pjevačice zabavnih melodija, na slici gore, protekle godine u samom vrhu top-lista ove vrste zabave („Skitnica"), 2. Zanatlija koji lakira auta, 3. Pobuđivati, podstrekivati, služiti kao poticajni uzrok, 4. Pravac u srednjovjekovnoj skolastičkoj filozofiji, 5. Spuštenost modulom na tlo Mjeseca, 6. Vikanje u vidu larme.

(M. S.)

DA BUDE VIŠE SVJETLA
(premetaljka)

RODI NACRT HALE!

Nek se radi,
nek se kuje,
imat ćemo
više struje!

MLADI NA DJELU
(premetaljka)

KORACIMA NADANJA I SKLAD

(D. Kos)

Javljamo tužnu vijest da je dana 11. januara 1985. godine u 77. godini života nakon duže bolesti preminuo naš dragi suprug, otac i djeda

MEHO LOVIĆ

Dženaza će se obaviti u subotu 12. januara 1985. godine u 15,30 sati na groblju u Stupnici.

OŽALOŠĆENA FAMILIJA

061529

AIPK „BOSANSKA KRAJINA" BANJALUKA
RO „HEMIJSKA PRERADA KUKURUZA"
DRAKSENIĆ — BOSANSKA DUBICA

Na osnovu odluke komisije za radne odnose RO „Hemijska prerada kukuruza" Draksenić raspisuje

OGLAS

za prijem radnika na neodređeno vrijeme
1. DIPLOMIRANI EKONOMISTA — PRIPRAVNIK, NA NEODREĐENO VRIJEME

Pored opštih zakonskih uslova kandidati treba da ispunjavaju i poseban uslov - da su diplomirani ekonomisti.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja a moble sa dokazima o ispunjavanju traženih uslova treba slati na adresu RO „HEMIJSKA PRERADA KUKURUZA" DRAKSENIĆ, 79243 DEMIROVAC.

ATLAS

IZLETI

ISTAMBUL
ŠEST DANA
10-15. 2. 85.
CIJENA: 16.800 DIN.

BUDIMPEŠTA
TRI DANA
22-24. 2. 85.
CIJENA: 9.800. — DIN.

1-3

RO NACIONALNI PARK „KOZARA" PRIJEDOR
OOUR „ŠUMARSTVO" — MRAKOVICA

Na osnovu člana 45. Statuta OOUR-a „Šumarstvo" Mrakovica, Radnički savjet, raspisuje

OGLAS

za obavljanje poslova i radnih zadataka kuhara — društvene ishrane na neodređeno vrijeme

Pored opštih uslova predviđenih zakonom, kanditat treba da ispunjava i sljedeće posebne uslove:

— Da ima ugostiteljsku školu — smjer kuhar (u zvanju KV kuhar), sa radnim iskustvom do 6 mjeseci,

— Prednost imaju muškarci, s obzirom na uslove rada terenske kuhinje za radnike Šumarstva,

— Uz molbu kandidat treba da dostavi svjedočanstvo o završenoj školi, odnosno kvalifikaciji, izvod iz knjige rođenih, ljekarsko uvjerenje i uvjerenje o radnom iskustvu.

Primljeni kandidat će raditi sedmodnevno radno vrijeme sa stanovanjem u radničkoj baraci na Mrakovici.

Nepotpuna dokumentacija neće se razmatrati.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Prijave slati na adresu: RO NACIONALNI PARK „KOZARA" PRIJEDOR — Radna zajednica, Vuka Karadžića 43.

RO „TRANŠPED" BEOGRAD
OOUR „MEĐUNARODNA ŠPEDICIJA SARAJEVO"
FILIJALA BANJALUKA
Vlade Vitjuka bb

TRAŽI U ZAKUP

POSLOVNI PROSTOR

za kancelarije oko 80 m². Ponude i informacije na telefon 37-888 i 34-245 svakog radnog dana od 07 do 15 časova.

RO Zavodi za rehabilitaciju, fizikalnu medicinu i proizvodnju ortopedskih pomagala „Dr Miroslav Zotović", OOUR Zavod za rehabilitaciju, fizikalnu medicinu i balneoterapiju na osnovu odluke Radničkog savjeta od 18. i 25. 12. 1984. godine, objavljuje

OGLAS

(za prijem na određeno vrijeme do povratka radnica sa porodiljskog odsustva)

1. Vaspitač VS ... 1 izvršilac
2. Fizioterapeut VS ... 2 izvršioca

Uslovi:

Pored opštih uslova predviđenih zakonom kandidati treba da ispunjavaju posebne uslove i to:

Pod 1. — Završena pedagoška akademija,
— radno iskustvo 1 godina.

Pod 2. — Završena viša medicinska škola smjer fizioterapeutski,
— položen stručni ispit.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Provjeravanje stručnih i drugih sposobnosti kandidata obaviće se prije zasnivanja radnog odnosa za oba radna mjesta.

Prijavu sa dokazima o ispunjavanju posebnih uslova oglasa, uvjerenje o radnoj i zdravstvenoj sposobnosti i izvod iz matične knjige rođenih, dostaviti na gornju adresu.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

SOUR MMK „BRATSTVO"
Radna organizacija u osnivanju
Tvornica željezničke opreme
SKENDER VAKUF

U skladu sa Odlukom o sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Radnoj organizaciji u osnivanju „Tvornica željezničke opreme" Skender Vakuf, Savjet Radne organizacije u osnivanju raspisuje

ponovni

KONKURS

za prijem izvršioca poslova i radnih zadataka:
KOORDINATOR TEHNOLOGIJOM 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
TEHNOLOG KONSTRUKTOR 1 izvršilac na neodređeno vrijeme

USLOVI:

Pod 1. Diplomirani mašinski inženjer sa 2 godine iskustva, da posjeduje organizatorske sposobnosti.

Pod 2. Diplomirani mašinski inženjer sa 1 godinom iskustva, ili viša mašinska škola sa 3 godine iskustva.

Lični dohodak u skladu sa odlukom o ličnim dohocima radnika u Radnoj organizaciji u osnivanju.

Za radno mjesto pod rednim brojem 1. stan po dogovoru.

Konkurs ostaje otvoren za radno mjesto pod rednim brojem 1. do popune a za radno mjesto pod rednim brojem 2. 15 dana od dana objavljivanja.

Istovremeno radna organizacija objavljuje

OGLAS

za izbor izvršioca poslova i radnih zadataka:

1. KV ELEKTROMEHANIČAR 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
2. POMOĆNI KUVAR 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
3. BRUSAČ 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
4. ČUVAR — PORTIR 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
5. DISPEČER 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
6. KV VOZAČ TERETNOG AUTA 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
7. POMOĆNI RADNIK U PROI. 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
8. MAŠINSKI TEHNIČAR SA ISK. 1 izvršilac na neodređeno vrijeme
9. DAKTILOGRAF 1 izvršilac na određeno vrijeme, do povratka radnice sa trudničkog bolovanja.

Pored opštih uslova za sticanje svojstva radnika u udruženom radu, kandidat treba da ispunjava i posebne uslove i to:

Pod 1. KV elektromehaničar, sa 2 godine iskustva, ili KV električar, sa 4 godine iskustva na poslovima održavanja.

Pod 2. KV kuharica sa ili bez iskustva

Pod 3. KV brusač sa ili bez iskustva

Pod 4. PK radnik sa položenim ispitom za vatrogasce

Pod 5. Mašinski tehničar sa ili bez iskustva

Pod 6. KV vozač, sa jednom godinom iskustva

Pod 7. NK radnik

Pod 8. mašinski tehničar, sa najmanje jednom godinom iskustva

Pod 9. Daktilograf Ia ili Ib klase, sa najmanje jednom godinom iskustva.

Za prijem izvršioca poslova i radnih zadataka daktilografa vršit će se prethodna provjera osposobljenosti.

Lični dohodak u skladu sa Odlukom o ličnim dohocima radnika u Radnoj organizaciji u osnivanju.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova konkursa i oglasa slati na adresu: SOUR MMK „BRATSTVO" Radna organizacija u osnivanju Tvornica željezničke opreme 78 230 SKENDER VAKUF.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

MALI OGLASI

Veselina Masleše 13
Telefon 34—448

RADNO VRIJEME
OD 7,00 DO 15,00
SUBOTOM
OD 8,00 DO 12,00

PRODAJA KUĆE

PRODAJEM lijepu kuću uz samo more na Makarskoj rivijeri u Živogošću, zvati na telefon broj 058/581-138 radni dan poslije 15,00 sati, a subotom i nedjeljom cijeli dan, Split.

046169

ZEMLJIŠTE

PRODAJEM plac kod Laktaša sa dozvolom i planom, ima struja, voda i temelj. Informacije na telefon broj 48-760, Banjaluka.

061743

PRODAJEM u Čelincu 10.000 kvadratnih metara zemlje pored rijeke Vrbanje, cijena 1,000.000 — novih dinara, zainteresovani neka se jave kod mog brata Miladina Topića u Čelincu, Ulica Đure Pucara Starog, Čelinac.

061749

PRODAJEM dva dunuma zemlje pod voćem i vikendicu, informacije na telefon broj 24-297, Banjaluka.

046075

RAZNO

PRODAJEM radio-kasetofon u Ulici 14. srednjobosanske brigade broj 22, tražiti Vitomira, Banjaluka.

061733

PRODAJEM zimske gume za automobil škodu, telefon 49-613, Banjaluka.

061741

STANOVI /ponude/

IZDAJEM prazan jednosoban stan i namještenu jednokrevetnu sobu, telefon broj 45-245, Banjaluka.

061742

IZDAJEM prazan jednosoban stan u Ulici Jovice Savinovića broj 8-B, može se vidjeti dana 12. januara 1985. godine od 10,00 sati, Banjaluka.

061744

SOBE

IZDAJEM namještenu sobu za dva studenta u Boriku, telefon broj 44-923, Banjaluka.

061740

IZDAJEM ležaj muškarcu u namještenoj dvokrevetnoj sobi s centralnim grijanjem kupatilom, upotreba telefona, Nova varoš, Ulica Antuna Gustava Matoša broj 2, I sprat, Prosenik, Banjaluka.

061729

IZDAJEM ležaj u namještenoj dvokrevetnoj sobi s centralnim grijanjem za djevojke u Romanijskoj ulici broj 15, telefon 55-078, Banjaluka.

061753

POTRAŽNJA

Student traži sobu s centralnim grijanjem i telefonom, javiti na telefon broj 51-603 od 16,00 do 18,00 sati, Banjaluka.

061737

TRAŽIM jednosoban ili dvosoban stan za dva studenta, telefon broj 42-582, Banjaluka.

061748

ZAMJENA

RIJEKA-BANJALUKA

MIJENJAM jednosoban stan u novogradnji sa centralnim grijanjem u Rijeci za odgovarajući u Banjaluci. Upitati na ime Mile Oroz, telefon broj 070/11-520 radni dan ili telefon broj 070/13-351 poslije 16,00 sati, Mrkonjić-Grad.

061746

PRNJAVOR-BANJALUKA

MIJENJAM trosoban stan u Prnjavoru za bilo kakav stan u Banjaluci. Sve informacije na telefon broj 861-652 od 16,00 do 20,00 sati, Prnjavor.

061731

MIJENJAM dvosoban stan za odgovarajući ili trosoban stan uz nadoknadu u centru grada, stan je sa baštom, kirija oko 500.-novih dinara, montažna baraka, dvije sobe, kuhinja, dvije ostave, kupatilo, hodnik i balkon, a nalazi se u Ulici Zvonke Garića broj 224, zadnja stanica autobusa broj 13, Banjaluka.

061738

KUPOVINA

KUPUJEM dijelove za automobil reno 12, prednji vezni lim, blatobrane, masku, branike, haubu i hladnik, telefon broj 30-410, Zorić, Banjaluka.

061732

ULAZNICE

PROGLAŠAVAN nevažećom ulaznicu za fabriku „Incel" izdatu na ime Ana Bijelić, Banjaluka.

061736

PROGLAŠAVAM nevažećom ulaznicu za „Autoprevoz" izdatu na ime Danica Rakić, Banjaluka.

061754

BEOGRAD—BANJALUKA

MIJENJAM trosoban stan na Novom Beogradu za dva manja ili trosoban u Banjaluci, informacije na telefon 078/32-891.

Jugoslovenska medicinska naklada iz Zagreba

TRAŽI

uslovne prostorije za skladište knjiga veličine 40 kvadratnih metara ili veće.

Ponude dostaviti na telefon broj 23-530, BANJALUKA —

061747

SOUR „RUDI ČAJAVEC"
RO ELEKTROMEHANIKA
RADNA ZAJEDNICA
ISTRAŽIVAČKO RAZVOJNI CENTAR
BANJALUKA

Komisija za radne odnose Radne zajednice Istraživačko-razvojni centar, održana dana 25. 12. 1984. godine, na osnovu člana 58. tačka 3. Pravilnika o radnim odnosima.

Poništava

OGLAS

objavljen u listu „Glas" 18.9.1984. godine i listu „Politika" 19. 9. 1984. godine, za poslove i radne zadatke pod rednim brojem 11.

konstrukcija sklopova i dijelova proizvoda

Dana 13. januara 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od iznenadne smrti naše voljene supruge, sestre, tetke, snahe i ujne

VIDE ŠETKIĆ, rođene PEJIĆ

Obavještavamo rodbinu, rođake, prijatelje, kumove i komšije da ćemo u nedjelju 13. januara 1985. godine u 10,30 sati posjetiti njen grob, zaliti ga suzama i okititi cvijećem.

Vječno ožalošćeni njeni najmiliji:

Suprug Vlado, brat Ile, sestra Zora i ostala mnogobrojna rodbina.

061760

TUŽNO SJEĆANJE

na našeg dragog i voljenog sina, supruga, oca, brata

JURU RADMANA

Vrijeme samo učvršćuje njegov nama uvijek dragi i plemeniti lik. Obavještavamo rođake, prijatelje i poznanike da ćemo u nedjelju 13. januara 1985. godine posjetiti grob našeg dragog Jure na grobilju u Motikama i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENA PORODICA RADMAN

061752

Dana 12. januara 1985. godine navršavaju se dvije godine od prerane smrti našeg dragog supruga, brata, tate i djeda

JOZE PRANJIĆA

Toga dana izaći ćemo na njegov grob i položiti cvijeće u znak zahvalnosti i priznanja za sve što je učinio za svoje najmilije.

VJEČNO OŽALOŠĆENI:

supruga ANGELA, kćerka: ROZA i REGINA, sestre: MARA i KAJA, unučad: ACO, GORAN i IVANA, te ostala mnogobrojna rodbina

061722

Dana 13. februara 1985. godine navršava se šest tužnih mjeseci od kako je umro naš voljeni otac, suprug i djeda

NIKOLA BOŠKOVIĆ

iz Kosjerova

Hvala svima koji ga se sjećaju.

Ožalošćena supruga ĐUJA s DJECOM

061695

Dana 13. januara 1985. godine navršava se pet tužnih godina od kako nas je zauvijek naša nikad neprežaljena supruga, majka, svekrva i baka

BOSILJKA MEDAR

Njen dragi lik i dobrotu vječno će čuvati u uspomeni

OŽALOŠĆENI:
suprug DUŠAN, sinovi, snahe i unučad

061735

Dana 12. januara 1985. godine navršava se četrdeset dana od smrti dragog nam i nikad neprežaljenog

ALOJZA VJEKE ŠIPSA

Toga dana u 15,30 sati posjetićemo njegov grob i položiti cvijeće na grobilju „Sveti Marko" u Banjaluci. Pozivamo rodbinu i prijatelje da nam se pridruže.

OŽALOŠĆENA SUPRUGA I KĆERKE

061745

IN MEMORIAM

Dana 13. januara 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od smrti naše drage majke i bake

STOJE KASAGIĆ, rođene RADONIĆ

Obavještavamo rodbinu i prijatelje da ćemo toga dana položiti cvijeće i zaliti suzama njenu vječnu kuću. Hvala svima koji se sjećaju njenog nama dragog lika.

OŽALOŠĆENI:

sinovi: BRANE I ZORAN, kćerka BRANKA i ostala mnogobrojna rodbina

061764

Dana 14. januara 1985. godine navršava se sedam tužnih dana od prerane i iznenadne smrti našeg voljenog i nezaboravljenog

MILOŠA MIĆE IKAJLOVIĆA

iz Petoševaca

Duboko zahvaljujemo Skupštini opštine Laktaši, BLIKU, Radio—Banjaluci, komšijama, prijateljima i svima onima koji nam pružiše pomoć, ispratiše našeg Mišu na vječni počinak i uputiše nam usmene i pismene izraze saučešća.
U nedjelju 13. januara 1985. godine obići ćemo grob našeg Miše, položiti cvijeće i odati mu dužno poštovanje.

U dubokoj i vječnoj tuzi
OŽALOŠĆENA PORODICA

061758

U subotu 12. janura 1985. godine navršavaju se dvije tužne godine od smrti naše drage, supruge, majke i bake

ĐURĐE (rod. VUJOVIĆ) DUBAJIĆ

S ljubavlju i poštovanjem uvijek će je se sjećati njeni najmiliji. Tog dana u 11 sati položićemo cvijeće na njen grob u Borika u Banjaluci.

OŽALOŠĆENA PORODICA
061528

TUŽNO SJEĆANJE

VIDA AREŽINA, rođena BRKIĆ

13. 1. 1975.
— 13. 1. 1985.

BOGDAN BRKIĆ

15. 12. 1976 — 15. 12. 1985.

Godine prolaze a uspomena na vas ostaju vječno. Hvala svima koji vas se sjećaju.

TUGUJUĆA PORODICA
061751

U nedjelju 13. januara navršava se četrdeset dana od smrti našeg dragog

BOGDANA /STEVANA/ PEJČINOVIĆA

Istog dana navršavaju se i tri godine od prerane smrti našeg

SLAVKA /BOGDANA/ PEJČINOVIĆA

Toga dana u 11,00 sati položićemo cvijeće na njihov grob.

OŽALOŠĆENA PORODICA

061527

KONCERTI ZA NAJMLAĐE I ONE STARIJE

„Štrumpfovizija" sedmorice mladih

● Sedmorica mladih stižu u utorak 15. januara u Sportsku dvoranu „Borik" u Banjaluci sa novim programom „Štrumpfovizija" ● Dva koncerta za jedan dan

BANJALUKA — Nakon gotovo nevjerovatnog uspjeha TV serije crtanih filmova o „Štrumpfovima", ambijent štrumpfovskog sela je preseljen i u koncertne dvorane. A ko bi taj neizvjestan i težak posao preuzeo na sebe već „Sedmorica mladih". Vječno mladi Beograđani su eksperiment najprije započeli u svome gradu. I on je već nakon prvog nastupa u Domu sindikata prestao da bude eksperiment. Doživio je zatim 143 izvođača. U društvu Gargamela (Nešaj), Kefala (Vaske), Gurka (Jova)... danima je uživalo više od 100 hiljada Beograđana.

U Banjaluku ovaj program „Sedmorice mladih" stiže u utorak 15. januara. Osim njih u Sportskoj dvorani „Borik" nastupiće i Biljana Ristić, te 12 balerina — Štrumpfića. Predviđena su dva koncerta u trajanju od po 75 minuta. Prvi će početi u 17 a drugi u 19 sati.

— Nakon Sarajeva, a u sklopu turneje po Bosni i Hercegovini, odlučili smo se najprije za Banjaluku — kaže Đuro Spajić, organizator turneje, inače zaposlen u RO ZOI '84. Radna zajednica Marketing, kulturni centar Sarajevo. U Sarajevu smo za osam koncerata imali nešto više od 50.000 posjetilaca.

Ulaznice za jednu predstavu u dvorani „Borik" koštaju 200 dinara, a prodaju se ispred Robne kuće „Boska" i „Zenit", ispred Pošte, te na blagajnama „Borika".

Nakon Banjaluke „Sedmorica mladih" gostuju u Bihaću u sportskoj dvorani 10. januara, takođe u dva programa od 17 i 19 sati.

Momo JOKSIMOVIĆ

NEZGODAN PRATILAC

Sve za Kinu

Kada je predsjednica britanske vlade Margaret Tačer boravila prošlog mjeseca u Pekingu i potpisala ugovor o vraćanju Honkonga Kini, dogodilo se — kako piše londonski dnevnik „Sandi miror" — jedan pomalo neprijatan incident.

Jedan od saradnika Margaret Tačer rekao je predsjednici vlade poslije potpisivanja ugovora o Hongkongu da bi ona mogla sličan ugovor da sklopi i sa Sjevernom Irskom.

„Smatrate da bi trebalo da Alster vratimo Ircima"? — upitala je Margaret Tačer zaprepašćena i samom idejom.

„Ne Ircima već — Kinezima" — odvratio je pomoćnik pokušavajući da stvar okrene na šalu.

Tako je incident zagladen u posljednjem času, iako se predsjednica vlade još dugo mrštila na ovu „šalu" svog pomoćnika.

Nema šale sa „Gvozdenom ledi"

SUDBINA NOVČIĆA

ODBAČEN METUZALEM

● Iako je korišten 704. godine, Englezi su se odrekli svog novčića od pola penija, jer se za njega danas ništa ne može kupiti

LONDON — Za kovani novčić-polovinu britanskog penija mogli ste da kupite gotovo dva kilograma brašna 1324. godine, 12 jaja 1400. godine, dva goveda odreska s koskom 1637. godine, dvije cigarete i nešto šibica 1904. godine i apsolutno ništa 1984. godine. Drevni novčić od pola penija konačno je nestao početkom 1985. godine iz opticaja poslije 704 godine. Njegova „vrijednost" iznosila je u tom trenutku oko polovine jedne američke cente. Banke su odbijale da potvrde egzistenciju novčića od pola penija na čekovima, a narodu je toplo preporučivano da se ne uznemiravaju saginjući se da ga podignu kada ga slučajno ispuste iz ruke ili novčanika. Kraljevska kovnica novca „izbacivala" je godišnje oko 120 miliona novčića od pola penija.

U VJEČNOM GRADU

STUDEN UNIŠTAVA MAČKE

RIM — Tokom snježne vijavice, koja je zadesila prošlog vikenda Rim, nesrećno su prošle mnoge ljubimice Italijana. Oko stotinu mačaka-beskućnika smrzlo se od hladnoće. Čuveni rimski spomenici vijekovima su bili skrovišta za hiljade i hiljade mačaka, kojih, prema nekim procjenama, u glavnom gradu Italije ima oko 50 hiljada.

ZODIJAK

Jarac četiri: 10. januar — 19. januar

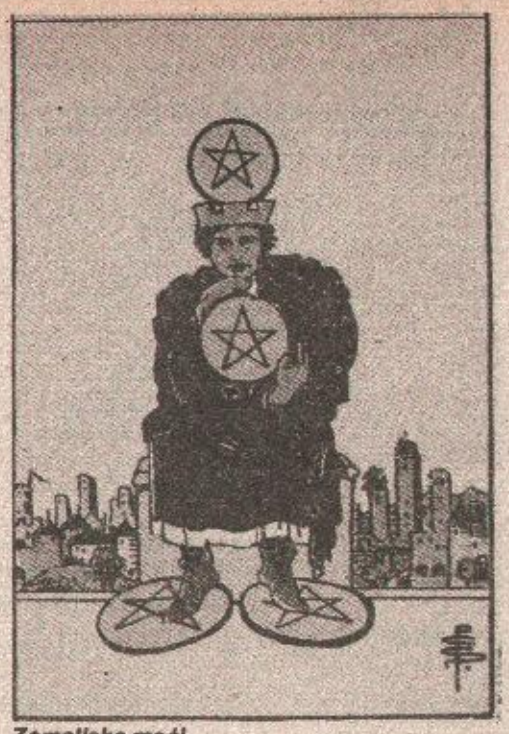

Zemaljske moći

Tarot zapis za posljednju dekadu Jarca veli: Zemaljska moć, a to im obećava uspjeh, položaj, dominaciju posebno ako su dovoljno uravnoteženi i ako su u ravan doveli svoju želju za savršenošću i zdrav razum. Ako razviju dar analize i odmjerenosti onda postaju idealno uravnoteženi — tamna i svijetla ličnost Jarca četiri tad dolazi do izražaja u svakom trenutku, tako da im omogućuje prilično srećan i udoban život. Može im se sve to desiti i drukčije ali ni tada uspjeh im nije daleko, sve zavisi od toga šta žele. Uostalom to pokazuje i mnoštvo poznatih ljudi rođenih u ovoj dekadi Jarca. Između ostalih to su: Aleksandar Hamilton, Benjamin Franklin, Molijer, Edgar Alan Po, Anton Pavlovič Čehov, Deni Kej, Galina Uljanova, Dženis Džoplin, Al Kapone i Muhamed Ali.

Jarac četiri je izuzetno snažan karakter kojemu stabilnost daje potencijal četiri, a ambiciju frekvencije sunca. Dodajući tome osnovnu značajku zemlje, koja je izuzetno praktična, onda je jasno da ljudi rođeni u ovom periodu Jarca mogu, čini se, da obave sve poslove kojih se prihvate. Sposobni su da iskoriste svaku priliku koja im se pruži, iako su oprezni, ali u reagovanju brzi tako da su u stanju, ne samo instinktivno, da osjete promjenu situacije neko i da ovladaju situacijom u svakom momentu. Uredni su, misle konstruktivno, veoma su produktivni, ali uvijek u praktičnom smislu tako da znaju zaraditi novac praktično ni iz čega. Zbog toga im često treba povjeravati izvršne dužnosti. U ovom periodu Jarca najmanje je prisutna mistična komponenta, ali, ukoliko se javi, može da donose i genijalne rezultate. No ta ih komponenta, ipak, osiromašuje u praktičnom smislu tako što im ubrza ritam života, poremetivši im urođenu organizovanost. Ali, da bi se nešto imalo, mora drugo da se izgubi — zakoni prirode se moraju poštovati.

Ukoliko su negativni, Jarci četiri su veoma nezgodni, okolini teški i neprijatni. Reakcije su im nepredvidljive. Okrutni su i njihovo logično mišljenje kreće se u uskim okvirima tako da postaju neelastični, tvrdoglavi, tašti i preosjetljivi. Želja za novcem postaje želja „imati što više", bez poštovanje pravila. Pohlepa, dok se u njoj ne uguše.

U ličnom životu Jarci četiri ne mogu se pohvaliti, baš izuzetnom srećom jer toliko mnogo zahtijevaju da je najčešće sve to nemoguće naći. Postoji idealan partner ali kako ga poznati, a i kad ga nađu mašta Jarca četiri nema granica, jer traži savršenstvo a savršenstvo u dvadestom vijeku je nemoguće postići. Zato ovi Jarci, slično Strijelcima deset, u životu doživljavaju teška i bolna razočarenja, ali je i u tom velika razlika jer Strijelci to veoma brzo prebrode, dok Jarcima to utiskuje bolan pečat za cijeli život. I zato astrologija preporučuje ovim Jarcima da od života zahtijevaju samo onoliko koliko su sami mogu dati. Ni oni, baš kao ni mnogi drugi, nisu savršeni. Sklad, mir i postupnost koje ištu cijelim svojim bićem često ih vodi usamljenim putevima, tako da ostaju sami, ali u samoći koja je njima izdržljiva.

M. PRAREVAC

FRANCUZI NE GUBE VRIJEME

ČASOVI ENGLESKOG U VOZU

RUAN — Redovni putnici u jutarnjim vozovima iz francuskog lučkog grada Avra za Pariz moći će počevši od 29. januara da dobro iskoriste vrijeme putovanja učeći engleski jezik. Časove engleskog za vrijeme dvočasovnog putovanja davaće kvalifikovani nastavnici grupama od po pet učenika, u posebno rezervisanim kupeima prve klase. Cijena dvadeset jednosatnih lekcija biće 1900 franaka ili 200 dolara. Kursevi engleskog jezika održavaće se u tri voza koji napuštaju Avr ujutru u pravcu Pariza, i u tri voza koji uveče idu iz Pariza za Avr.

NEDJELJNI ZADATAK

Priprema: A. ALIBEGOVIĆ

Nepažljivi kupac

Kupio sam nedavno na rasprodaji izvjestan broj tanjira. Kada sam ih kod kuće detaljno pogledao utvrdio sam da je 2/3 okrnjeno, 1/2 napršla, a 1/4 i okrnjena i napršla. Samo su dva tanjira bila bez oštećenja. Koliko sam ukupno kupio tanjira?

Riješili vi ovaj zadatak ili ne, rješenje ćemo objaviti u sljedećem broju Nedjeljnog Glasa.

Rješenje zadatka iz prošlog broja: dva cvijeta će prekriti baru za devet dana.

KOZMETIČKI KUTAK

PRIPREMA: ĐURĐICA GOLIĆ

ZIMA I LJEPOTA

● Zimski sportovi, uz pravilnu njegu, osvježiće kožu, osloboditi je štetnih sastojaka i dati joj zdravu boju

Naravno da je njega kože u ove hladne dane posve drugačija nego onda kad je temperatura mnogo viša. Dosta je onih koji će vrijeme provesti u zagrijanim prostorijama, a i onih koji će zimski ugodaj iskoristiti za sportove i rekreaciju na snijegu. U oba slučaja, koža je izložena izuzetnom gubitku vlage, što znači da je zahvata crvenilo, gubi gipkost, postaje hrapava, ljušti se, puca a bore se produbljuju i postaju „neizbrisive". Bez obzira gdje se nalazili nemojte se odricati redovnog pijenja vode, ne samo zbog dehidrirane kože nego i zbog otklanjanja celulita. Dobro će vam doći nekoliko savjeta kako kožu učiniti i održavati lijepom.

● Upotreba kolonjske vode se mora smanjiti na minimum, a i sva druga sredstva njege koja sadrže alkohol svedite na neophodnu mjeru (sunce kad stupi u kontakt sa tim sredstvima ostavlja trajne fleke koje se nikako ne mogu odstraniti).

● Dnevna šminka lica se mora smanjiti, a obilnije primjenjivati hranljive hidratantne kreme za njegu kože.

● Hranljivu kremu treba nanositi i prilikom kupanja ili tuširanja. Para će pridonijeti njenom boljom prodiranju u dublji sloj kože.

● Obavezno je svako veče očistiti kožu kozmetičkim mlijekom, te isto tako nanijeti na lice, vrat i ruke hranljivu kremu.

— Masiranje kože bi bilo poželjno što češće.

— Kod oštećenja na koži treba pribjeći ozonizaciji i parenju nad kamilicom.

Uz njegu kože lica ne smije se zaboraviti ni njega tijela, a počinjala bi jutarnjom gimnastikom u što oštrijem tempu. Poželjno bi bilo i tuširanje naizmjenično toplom i hladnom vodom, a zatim čvrsto trljanje peškirom.

U vrijeme zimskih sportova, zbog velike brzine (skijanje, sanjkanje i klizanje), koža je izložena prekomjernom sušenju. Kako su istovremeno oslabljene i njene druge funkcije usljed hladnoće, takvoj koži je potrebna hidrantna polumasna krema. Tako će se spriječiti širenje kapilara, pucanje kože, te hrapavost i uvelost. Sada, kada ste kožu tako nahranili, zaštitite je od djelovanja ultravioletnih zraka. Na masnu kožu nanesite ulje koje sadrži filter, a na suvu kožu nanesite kremu koja sadrži filter za zaštitu od sunčanih opekotina. Osim tih sredstava u našim parfimerijama se mogu naći i preparati „Delijal" koji sadrže kremu sa zaštitnim faktorom od 2 do 4, kao i

„Koperton" sa još većim zaštitnim znakom od 2 do 8. U apoteci se može nabaviti u istu svrhu antipirinska krema koja takođe štiti od sunca vjetra i snijega. Za djevojčice i dječake u pubertetu izvanredno će djelovati sunčanje bez ikakvih zaštitnih kremova. Za boravak na visinama i snijegu neophodno je imati ugodne naočale radi zaštite očiju. Uz pregršt radosti zimski sportovi će već donijeti osvježenje, fizički i psihički ćete se odmoriti, pročistiti pluća, koža će se osloboditi štetnih sastojaka i poprimiti normalno zdravu boju.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

RASPUST - JEDVA DOČEKAN

Nataša Bujić, učenik 5. razreda:
Raspust sam jedva dočekala. Ima mnogo slobodnog vremena za skijanje, šetnju sa drugaricama, čitanje. Danas dobijam knjižicu u Muzičkoj školi, pa ću ovih dana najvjerovatnije kod bake u Prijedor.

TREBA POMOĆI BAKI I DEKI

Sanja Došen, učenik 6. razreda:
Preko raspusta idem baki i deki u Bosansku Krupu. Oni su mnogo stari i treba im neko pomoći oko krava i domaćinskih poslova.

VIŠE VREMENA ZA MUZIKU

Tamara Crljenica, učenik 5. razreda:
Slobodno vrijeme ću iskoristiti za skijanje na Starčevici i Skenderu, a najviše se radujem što ću moći više da se posvetim svom hobiju — slušanju rok-muzike koju mnogo volim.

DOSADIO GRAD

Aleksandar Popović, učenik 6 razreda:
Idem kod bake u Piskavicu, volim selo i sigurno će biti dobro, skijaću se, i uživati jer to je jedina prilika da se ode malo iz grada.

S. PUŠAC
snimio: R. OSTOJIĆ

RADIO — PROGRAM

BANJALUKA

PONEDJELJAK, 14. JANUAR
Od 5,00 do 9,00 — JUTARNJI PROGRAM RADIO-BANJALUKE

Od 12,00 do 14,00 — ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BiH
14,00 — Najava programa
14,05 — NAJSLUŠANIJE PROTEKLE NEDJELJE (VIJESTI u 14,30, Oglasi i obavještenja u 15,00)
15,30 — DNEVNIK
15,30 — Intermeco
16,00 — DNEVNIK RS
16,30 — Magazin sedam
17,00 — RADIO U ČAJAVECU
17,30 — VIJESTI
17,35 — Biseri starogradske muzike
18,00 — Odjava programa
Od 18,00 do 01,00 — PRVI PROGRAM RADIO — SARAJEVA.

PRNJAVOR

SUBOTA, 12. JANUAR
PROGRAM EMITUJE NA SREDNJIM TALASIMA, 1341 kiloherc, UKT 98,3 megaherca
9,00 — Najava subotnjeg revijalnog programa
9,03 — Muzika — informacije — muzika (zabavna)
10,00 — Gost programa a (diplomirani ekonomista) Novak Božić, direktor, Opštinske uprave za društvene prihode opštine Prnjavor
11,00 — „SEMAFOR" — emisija posvećena bezbjednosti saobraćaja
11,20 — Emisija za naše radnike na privremenom radu u inostranstvo
12,00 — 14,00 — ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
14,00 — 16,00 — „POMAK" — prnjavorske omladinske aktuelnosti (polugodišnji uspjeh učenika osnovnih i srednjih škola. Sagovornici Milan Hrgić profesor — pomoćnik direktora SC „Rada Vranješević" i Nedeljko Kalaba, pomoćnik direktora OŠ „9. maj" Prnjavor U drugom satu pripreme za sportsku priredbu „Svi na snijeg".
16,00 — Odjava programa

NEDJELJA, 13. JANUAR
9,58 — Najava „Nedjeljnog političko-informativnog i zabavnog programa Radio-Prnjavora".
8,00 — „AIPK „Bosanska krajina" na talasima krajiških radiostanica (prenos programa Radio-Banjaluke)
8,30 — 16,00 — VIJESTI — informacije — osvrti — komentari i muzika iz programa emisije „Vaše, želje čestitke i pozdravi"
16,00 — Odjava programa

BOSANSKA GRADIŠKA

SUBOTA, 12. JANUAR
8,00 — Početak emitovanja i najava subotnjeg programa Radio-Bosanske Gradiške
8,05 — Muzika — informacije — muzika
8,50 — Oglasi i obavještenja
9,00 — ODABRALI SMO ZA DISKOFILE
9,30 — VIJESTI
9,40 — Narodna muzika
10,00 — IZ MELODIJE U MELODIJU
11,00 — OMLADINSKI STUDIO

NEDJELJA, 13. JANUAR
7,55 - Početak emitovanja i najava programa Radio-Bosanske Gradiške
8,00 — „ZELENA POLJA", emisija za poljoprivrednike i selo
8,30 — ŽELITE — ČESTITATE — POZDRAVLJATE, prvi dio
9,00 — OGLASI I OBAVJEŠTENJA
9,10 — ŽELITE — ČESTITATE — POZDRAVLJATE, drugi dio
9,30 — „VEZENI MOSTOVI", emisija za djecu.
10,00 — HUMORISTIČKI RADIO-TALAS
10,10 — ŽELITE — ČESTITATE — POZDRAVLJATE, do kraja programa (u 12,00 VIJESTI)

BOSANSKI NOVI

SUBOTA 12. JANUAR
9,00 — I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 — Želje slušalaca
10,00 — Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo Kombinat)
10,30 — Nastavak ispunjavanja vaših želja
11,00 — Hronika šest radio-dana (IP pregled aktuelnosti na kraju nedjelje)
11,15 — EP — prospekt
11,30 — Rezervisano...(dokumentarni program)
12,00 — Susret na talasu (Zajednički program RSA II i ORS BiH)
14,00 — Odjava programa i najava ponovnog susreta
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO-PROGRAM — BOSANSKI NOVI

BOSANSKA DUBICA

11,00 — Najava i pregled programa
11,05 — Svakom ponešto, muzička emisija
11,30 — Želje slušalaca
12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Emisija za selo
14,30 — Vijesti
13,33 — Program za mlade
15,30 — Protekle sedmice u našoj komuni
15,45 — Obavještenja, muzika, oglasi
15,58 — Odjava programa

SRBAC

SUBOTA, 12. JANUAR
8,00 — Informativno-zabavni program Radio-Srpca
12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Završetak emitovanja

NEDJELJA, 13. JANUAR
8,00 — Početak emitovanja
8,05 — Muzika za dobar dan
8,30 — Želje, čestitke i pozdravi
9,00 — Radio u selu — AIPK na talasima
9,30 — Želje, čestitke i pozdravi
10,00 — Sedam dana
10,15 — Želje, čestitke, pozdravi (EPP, oglasi, reportaža...)
12,00 — Odjava i završetak emitovanja.

KLJUČ

10,00 — Najava progama i vijesti
10,30 — Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11,00 — Poruke, želje i pozdravi slušalaca
12,00 — Nasmijana nedjelja
12,30 — Emisija za selo i AIPK na talasima
13,00 — Nedjeljom za mlade i odjava programa
14,00 — Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva.

JAJCE

SUBOTA, 12. JANUAR
9,00 — Najava programa
9,05 — Fleš-vijesti
9,15 — Zanimljivosti iz komune
9,30 — Iz udruženog rada — ATEFRO Vrbas
9,45 — Muzika za vaše raspoloženje
10,00 — Revija vaših želja, čestitki i pozdrava
11,00 — Odjava programa

NEDJELJA, 13. JANUAR
9,00 — Najava programa
9,15 — Blok EPP
9,25 — Reportaže, zapisi...
10,00 — Nedjeljni žurnal
10,30 — Putokaz — Omladinska emisija
11,00 — Nedjeljna revija želja, čestitki, pozdrava
12,00 — Odjava programa

PRIJEDOR

9,00 — Najava programa
9,02 — Noviteti disko-produkcije
9,30 — JUGOTON — EKSPRES
10,00 — Subotom zajedno
11,00 — Čestitke, želje, pozdravi...
13,00 — Odjava programa

SARAJEVO
SUBOTA
Prvi program od 10,02 sati

Indija nakon izbora

U današnjoj emisiji, šire ćemo govoriti o Indiji nakon održavanja nedavnih parlamentarnih izbora u ovoj velikoj nesvrstanoj zemlji. Kao što je poznato, na izborima su pobijedili Kongresna stranka i njen lider Radživ Gandi, čime je nastavljen kontinuitet, ali i najavljene izvjesne promjene u razvoju ove nesvrstane zemlje.

U emisiji „Svijet danas" biće govora o značaju pobjede Kongresne stranke na izborima, o daljem razvoju ove zemlje, njenim odnosima sa susjedima, o ulozi Indije u pokretu nesvrstanih. O ovim temama govoriće brojni gosti emisije: novinari, diplomati, pisci, dobri poznavaoci Indije, koji su u ovoj zemlji boravili u više navrata.

NEDJELJA
DRUGI PROGRAM od 9,00 SATI

PROGRAM ZA SELO

— Stočarska proizvodnja srednje Posavine —

Ekipa emisije „Program za selo" gostuje danas u Modriči, tačnije u UPI-jevom poljoprivrednim dobru „Dr Mujbegović".

Naravno da će ekipa posjetiti i individualne uzgajivače stoke u selima modričke i susjednih komuna Gradačac i Orašje. Kakvo je stvarno stanje u pogledu broja stoke i proizvodnji mlijeka, mesa i ostalih proizvoda, te kakva je situacija u peradarstvu?

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA Regtime (američki — drama, traje 156 minuta) u 11,16,19 sati.

VRBAS — **Tarzan** (američki, avanturistički) u 16,18 i 20 sati.

PALAS u velikoj sali u 10,16 i 18 i 20 sati je film **PSIHO II**, u maloj sali u 10 sati je film **POPAJ** (američki) u 16,30, 18,30 i 20,30 je film **Granica prve ljubavi**(domaći, drama), u 22 sata **Djevojka s maslačkom** (njemački erotski).

NARODNO POZORIŠTE
Danas nema predstave.

DJEČIJE POZORIŠTE
Danas nema predstave.

DOM KULTURE
Izložba crteža Ljube Ivanovića.

UMJETNIČKA GALERIJA
Stalna postavka.
Stalna postavka SPOMEN—ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 17.

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE
Stalna postavka muzeja sadrži dva nova enterijera (bosanske sobe).

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima CENTRALNA APOTEKA u Ul. V. Masleše 18, tel 35-306.

BIBLIOTEKA
ODJELJENJE U DOMU RADNIČKE SOLIDARNOSTI radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. ODJELJENJE U MEJDANU radi svaki dan osim nedjelje od 7 do 19 sati. ODJELJENJE U BUDŽAKU radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

VAŽNIJI TELEFONI
SUP 92
VATROGASCI 94
BOLNICA 33-725 (STARA LOKACIJA) i 38-111 (PAPRIKOVAC)
AUTOBUSKA STANICA 45-355
ŽELJEZNIČA STANICA 31-229
TAKSI-STANICA 22-222
INSPEKCIJA 32-100
VODOVOD I KANALIZACIJA 21-247
ELEKTROBANJALUKA 42-555
SERVIS ZA HITNE POPRAVKE STANOVA 45-404
ATLAS 31-995
-INEX-TURIST 21-261
PUTNIK 43-900
TURIST-BIRO 35-082
SLAVNIK KOPER 31-113
MLADOST BiH 39-835
OPŠTINSKI SEKRETARIJAT ZA NARODNU ODBRANU — CENTAR ZA OBAVJEŠTAVANJE 985

RED VOŽNJE
POLASCI VOZOVA
ZA SARAJEVO: 0,58 (brzi) 05,44 (poslovni), 13.13 16,15 18,09 (poslovni)
ZA ZAGREB: 01,12 03,15 04,12 09,56 (poslovni) 15,14 i 16.33
ZA BEOGRAD: 10,23 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA brzi u 14,40), 05,46 (poslovni do DOBOJA), iz DOBOJA u 08,44), 15,08 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 17,33), 22,21 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 0,30).
DOLASCI VOZOVA
IZ SARAJEVA: 01,09 03,02 (brzi) 09,54 (poslovni) 15,06 (brzi) 16,27 (brzi) 20,06 (poslovni)
IZ ZAGREBA: 0,45 01,50 13,08 16,10 (brzi) 18,07 (poslovni) 21,40 (ubrzani)
IZ BEOGRADA: 05,30 08,17 13,01 16,28 20,06 21,43.

VANREDNI VOZOVI
Svake nedjelje BANJALUKA-MARIBOR u 13,24 i DOBOJ-BANJALUKA-LJUBLJANA u 14,21

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE
ZA ZAGREB: o1,20 02,00 03,00 05,30 06,00 07,45 08,30 09,30 11,00 12,00 12,40 13,15 14,30 15,10 15,20 17,00 18,15 19,24 20,00
ZA BEOGRAD: 05,00, 06,00 09,30 15,00 17,00 23,30
ZA LJUBLJANU: 01,20 08,20 12,00 13,15 15,10 19,25
ZA SARAJEVO: 00,30 08,00 12,00 u prolazu 00,45 10,00 12,35 15,15
ZA KRANJSKU GORU: 13,15
ZA TUZLU: 05,53 15,45
ZA MOSTAR: 06,00 13,00 u prolazu u 11,26 22,00
ZA ROVINJ: 07,45 19,25
ZA RIJEKU: 06,00 07,45 22,00
ZA DUBROVNIK: 22,00 24,00 (oba u prolazu)
ZA UMAG: 06,00
ZA SPLIT: 06,40 21,15 prolazni u 8,30
ZA ŠIBENIK: 07,30 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

U Domu kulture igra • film HOROSKOP od 19 sati.

Izdavanje knjiga u Narodnoj biblioteci ponedjeljkom, srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. U odjeljenju biblioteke u Novoj Topoli knjige se izdaju u zgradi SUBNOR-a ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Klub Doma kulture u Bosanskoj Gradišci za posjetioce otvoren je od 9 do 13 sati, od 18 do 22 sata apoteka Centar u Ulici maršala Tita broj 11 Telefon 813-130 radi od 7 do 20 sati, za hitne slučajeve otvara se i u 22 sata. Apoteke: kod bolnice u ulici trinaest skojevki i Gornjim Podgradcima, Novoj Topoli, Dubravama, Dolini, Turjaku i Orahovi rade od 7 do 14 sati.

ČELINAC

U kino-sali film OFICIR DŽENTLMEN od 13. i 19,30 sati.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 840-038. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07, Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati, svakim danom osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-130. Narodna biblioteka „Ivo Andrić" radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjleje i državnih praznika. Telefon 850-130.

KOTOR-VAROŠ

U kino-sali „25. maj" igra film AMBASADOR.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104 Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Narodna biblioteka „Veselin Masleša radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, s ubotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-066.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave.

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještavanje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

U Domu kulture igra film DOBRO DOŠLI MISTER.

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biletarnica 840-038.

PRNJAVOR

U kino-sali igra film OBRAČUN KOD ROBNE KUĆE.

Stanica za hitnu pomoć 860-190 SUP 860—001. Autobuska stanica 860-426.

НАСТАВЉЕНО СУЂЕЊЕ ЗА ШВЕРЦ КАФЕ У ОПШТИНСКОМ СУДУ У БАЊАЛУЦИ

Пресуда у понедјељак

БАЊАЛУКА, 11. јануара — Судски процес једанаесторици југословенских држављана и једном Аустријанцу, које јавна оптужба терети да су од јула до краја септембра прошле године прошверцовали 18 тона кафе, која је нелегално увезена у Југославију, настављен је данас у Општинском суду у Бањалуци.

Током данашњег суђења завршну ријеч имали су бранioци окривљених, а пресуда ће бити саопштена у понедјељак.

Сл. — К.

ПРЊАВОР

Брашно у магацинима

ПРЊАВОР, 11. јануара — Већ неколико дана Прњавор је поше снабдевен брашном, иако је у овом граду лоциран један од „Житопродуктових" млинова. Овај млин данас је обишла тржна инспекција и од њих смо добили сљедеће обавјештење:

— У „Житопродуктовом" млину, на Вијаци тренутно је лагеровано 150 тона брашна за хљеб и 62 тоне сточног брашна. Обзиром да пекара дневно троши три тоне, брашно је вјероватно лагеровано у очекивању нових цијена. Стога смо усмено упозорили да се брашно одмах стави у промет, а у току дана издаћемо и званично писмено рјешење."

М. М.

ДО 20. ФЕБРУАРА У „КАМЕНГРАДУ"

Прекинута производња угља

САНСКИ МОСТ, 11. јануара (Танјуг) — Рудник мрког угља „Каменград" из Санског Моста обуставио је производњу до 20. фебруара. Све до тада из његових ревира у јами „Фајтовци", и са површинског копа „Оришље" потрошачима неће бити испоручена ни једна тона угља. На ову одлуку рудари „Каменграда" били су присиљени због низа објективних околности, али и субјективних слабости, које су довеле до застоја у експлоатацији мрког угља са овдашњих копова. Највећа невоља у овом тренутку је пожар који је на широком челу четвртог хоризонта — запад избио још 20. децембра и није угашен до данас. Очекује се да ће потрошачима прискочити у помоћ други чланови колектива „Титови рудници" из Тузле у чијем саставу послује Рудник мрког угља „Каменград" и повећаном производњом ублажити недостатак угља из „Каменграда".

КИЛОМЕТРИ ЛЕДЕНЕ КОРЕ НА ДУНАВУ

Ледоломци код „Ђердапа"

КЛАДОВО, 11. јануара (Танјуг) — Гомилање леда у ђердапском језеру се наставља брже но што се очекивало. Испред Хидроелектране Ђердап већ се формирала ледена кора у дужини од око 10 километара а код Доњег Милановца и Голубца два ледена чепа.

Ангажована су два наша и два румунска ледоломца који сутра ујутру почињу да разбијају ледену кору испред саме бране.

Због наглог пражњења језера умањена је и производња ђердапске електране. Она сада дневно производи око седам милиона киловат сати електричне енергије, три милиона мање. Услијед пражњења ђердапског језера не ради ни Термоелектрана „Костолац 3" јер не може да се снабдијева водом.

ОДРЖАН САСТАНАК ОДБОРА ЗА ИЗГРАДЊУ СПОМЕН-ДОМА „ПРВИ КОНГРЕС УСАОЈ-а"

Изградња догодине

БИХАЋ, 11. јануара — Данас је у Бихаћу одржан састанак Одбора за изградњу спомен-дома „Први конгрес УСАОЈ-а", коме су поред представника Савезне, републичких и покрајинских конференција ССО присуствовали и Хамдија Поздерац, Салко Оруч, Нико Михаљевић и Хакија Поздерац. Том приликом је истакнуто да треба већ у овој години прикупити потребна средства како би изградња Спомен-дома почела наредне године.

Иначе, ово спомен-обиљежје стајаће 520 милиона динара, умјесто 120 милиона колико је било потребно прије седам година. Спомен-дом треба да буде отворен на 45-годишњицу одржавања Првог конгреса УСАОЈ-а. Омладина Југославије ће добровољним прилозима и средствима прикупљеним с одржавања разних приредби обезбиједити износ од 170 до 200 милиона динара, а исто толико осигурање и СР Босна и Херцеговина и општина Бихаћ.

Д. М.

У ДОЊОЈ ПИСКОВИ КОД БОСАНСКОГ ГРАХОВА

Смрзнула се старица

БОСАНСКО ГРАХОВО, 11. јануара — Сњежна стихија и ниске температуре које владају у беспућима босанскограховске општине узеле су још једну жртву. Прекјуче органи милиције и истражни судија Општиског суда Грахово пронашли су леш смрзнуте старице Мике Булован (82) у селу Доња Пискова, општина Босанско Грахово. По првом увиђају старица се смрзла у властитој кући која је скрознеупотребљива, а није имала огрева ни животних намирница, те изнемогла није била у стању да затражи помоћ.

М. А.

СКУПШТИНА САМОДОПРИНОСА БАЊАЛУКА

Додатно усмјеравање средстава

БАЊАЛУКА, 11. јануара — На данашњој сједници Скупштине самодоприноса у Бањалуци делегати су разматрали реализацију програма самодоприноса у протекле четири године, са приједлогом додатног усмјеравања средстава у наредном периоду.

Јединствено опредјељење делегата је да је неопходно додатно усмјеравање средстава у објекте 2 фазе Медицинског центра на Паприковцу и финансирање изградње пута Бањалука-Доња Копа.

С. П.

У БРЕЗИЧАНИМА

Преминуо Милан Марјановић

ПРИЈЕДОР, 11. јануара — У Брезичанима код Приједора данас је изненада преминуо правоборац Милан (Пере) Марјановић, носилац партизанске споменице 1941. године и ратни војни инвалид.

Милан (Пере) Марјановић рођен је 1922. године у селу Брезичани код Приједора. Одмах по избијању устанка ступио је у редове НОВ-а, гдје се бори у Другом козарском одреду, а потом у редовима Прве крајишке пролетерске бригаде.

Сахрана Милана (Пере) Марјановића обавиће се 12. јануара у 14 часова на мјесном гробљу у Брезичанима.

ПБС ОСНОВНА БАНКА „БАЊАЛУКА" БАЊАЛУКА

КУРСНА ЛИСТА

(формирана 11. јануара 1985. године)

КУРС У ДИНАРИМА

Земља	Валута	Куповни за ефективу	Куповни за девизе	Продајни за девизе
Аустрија	100 шилинга	941,15	963,29	966,19
Белгија	100 франака	325,92	336,27	337,28
Данска	100 круна	1831,82	1889,79	1895,47
Француска	100 франака	2143,76	2208,68	2215,32
Холандија	100 флорина	5795,39	5990,60	6008,60
Италија	100 лира	10,76	10,99	11,02
Норвешка	100 круна	2265,62	2332,19	2339,20
СР Њемачка	100 марака	6578,69	6765,14	6785,47
Швајцарска	100 франака	7874,65	8067,37	8091,61
Шведска	100 круна	2290,99	2356,74	2363,82
В. Британија	1 фунта	237,60	241,87	242,59
Јапан	1 јен	79,94	83,80	84,55
Канада	1 долар	154,63	161,70	213,33
САД	1 долар	207,68	212,69	213,33
Аустралија	1 долар	165,80	173,87	174,40

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се почев од 14,00 сати 11. јануара 1985. године, а куповни за ефективу примјењују се почев 9. јануара 1985. године.

ТВ

СУБОТА, 12. ЈАНУАР

ПРВИ ПРОГРАМ

9,15 — Зимски образовни програм
10,30 — Репризни програм
12,10 — Кицбилх: Сјетски куп у скијању, спуст мушкараци
14,25 — Преглед програма
14,30 — Забавни календар — реприза
15,30 — Седам ТВ дана
16,05 — Народна музика — пјесме са свих страна
16,45 — Дневник 1.
17,00 — Првенство Југославије у кошарци Задар — Шибеника
18,30 — Живјети с природом — документарни програм
19,15 — Цртани филм
19,30 — Дневник 2.
20,00 — Калифорнија Кид, амерички играни филм
21,15 — Музичка академија вам представља
21,30 — Вијести
21,35 — Седам сјетских дана
21,45 — Од нашег дописника — викенд програм
23,15 — Преглед програма за недјељу.

ДРУГИ ПРОГРАМ

13,30 — Преглед програма
13,35 — Нахла, алжирски филм 1. дио
15,05 — Вук и јарићи, снимак представе позоришта Тоша Јовановић
16,05 — Чедомир Илић, домаћа серија — реприза
17,10 — Филмовница
17,45 — Влак у сњијегу
19,00 — Новитети музичке продукције — народна музика
19,30 — Дневник
20,00 — Рок маратон — забавна музика
20,35 — Човјек и вријеме, доктор Берганц, документарни програм
21,15 — Студио 2
21,20 — Спортска субота
21,40 — Славни љекари болнице Шарите — серијски филм
23,15 — ТВ галерија, емисија из културе
23,45 — Преглед програма за недјељу.

НЕДЈЕЉА, 13. ЈАНУАР

ПРВИ ПРОГРАМ

10,15 — Преглед програма
10,20 — Вијести
10,30 — Недјељно пријеподне за дјецу
12,00 — Бразде — емисија за пољопривреднике
14,00 — На свој начин — Боба Стефановић
14,15 — Рибари — серијски филм, 2.
15,05 — Забавни програм
17,30 — Лора — амерички играни филм
18,55 — Штрумфови — цртани филм
19,30 — ТВ Дневник 2.
19,55 — ТВ спот
20,00 — Инспектор Винко — хумористичка серија, 7
20,55 — ТВ изложба
21,10 — Спортски преглед
21,40 — Планина са два лица — репортажа
22,10 — Дневник 3
22,25 — Преглед програма за понедјељак.

ДРУГИ ПРОГРАМ

10,15 — Преглед програма
10,20 — Нож — домаћи играни филм
11,40 — Музика, слика, ријеч: Стравински, Пикасо, Џојс
12,55 — Кицбилх: Сјетски куп у скијању, слалом, пренос 2 трке
14,15 — Трка у пропаст, енглески документарни програм
15,00 — Прометни круг — образовна серија
15,20 — Недјељно музичко поподне
17,00 — Рукомет: Купевропских шампиона: Металопластика — Стеауа
18,25 — ПЈ у кошарци: Цибона — Партизан — пренос
20,00 — Режија Ширли Кларк — страни документарни програм
20,30 — Одабрани тренутак
20,40 — Студио 2
21,00 — ТВ кинотека: Мој човјек Годфри — амерички играни филм
22,40 — Преглед програма за понедјељак.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БиХ

ВРЛО ХЛАДНО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Преовладаваће врло хладно вријеме у јутарњим сатима, температура ће се мјестимично кретати и испод -20 степени. Током дана преовладаваће мало до умјерено облачно дјелимично и ведро, највише температуре од -12 до -8 степени.

ЗА БАЊАЛУКУ: Мало до умјерено облачно и хладно, највиша температура око -8 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА—ТРИ ДАНА: Задржаће се сухо и претежно ведро, али хладно вријеме са јачим јутарњим мразевима.

ВОДОСТАЈ: Уна-Бихаћ 15 цм, бистра, температура воде 2,8 степени, Уна-Босански Нови 0 цм, бистра, температура воде 0,6 степени, Сана-Сански Мост 121 цм, бистра, температура воде 0,2 степени, Врбас-Бањалука 88 цм, бистар, температура воде 3,0 степени. Водостај и даље у стагнацији.

ДАВИД ШТРБАЦ Микро Млађеновић

ГЛАС

РЕДАКЦИЈА Улица АВНОЈ-а 93. Телефони: директор и одговорни уредник 34-417, Редакција 37-977, 37-979, дактилографи 34-449. Огласно у Улици Веселина Маслеше 13, телефон 34-448. Телекс 45-208 YU ГЛАС, ООУР Новинска дјелатност Бањалука, пролазни рачун број: 10500-833-427 код СДК Бањалука. Претплата за СФРЈ: тромјесечна 1.600 динара, полугодишња 3.200, годишња 6.400, само за „Недјељни Глас" 1.140 динара годишње. Претплата за иностранство: тромјесечна 3.200 динара, полугодишња 6.400, годишња 12.800, само за „Недјељни Глас" 2.280 динара годишње. Уплате на девизни рачун број:10500-620-71000-552 код Привредне банке Сарајево, Основне банке Бањалука. Рјешењем Републичког комите-та за образовање, науку, културу и физичку културу СР БиХ број 02-4153/82. „Глас" је ослобођен плаћања пореза на промет.